

Peter Grishauge

GÅRDE OG HUSE I HJORTDAL SOGN

PETER GRISHAUGE

**GÅRDE og HUSE
i Hjortdal sogn**

Ny udgave 2022

Forord

Jeg har i mange år arbejdet med slægts og lokalhistorie i Han herred - samlet materiale på arkiverne og i de skrevne kilder. Tidligere har jeg udgivet "Gårde i Klim sogn" i 1999, "Gårde og i V. Thorup sogn" i 2000 og "Gårde og huse i Vust sogn" i 2003.

Beskrivelserne af gårdene og husene i denne bog dækker hovedsageligt perioden fra 1600-tallet til op til midt i 1900-tallet. Ikke alle gårde og huse i Hjortdal er beskrevet, men kun de hvis historie rækker mindst 200 år tilbage i tiden.

Jeg har anvendt en række oplysninger hentet fra arkiverne samt fra afdøde Wolf Møllers efterladte materiale, som findes på lokalhistorisk arkiv i Fjerritslev. Wolf Møller boede i Albæk ved Randers, men hans slægt stammede fra Hanherred og han indsamlede og bearbejdede store mængder kildemateriale.

Foruden disse oplysninger, har jeg også kunnet gøre brug af den store mængde billeder som sognegruppen i Hjortdal tidligere har indsamlet og som nu findes på lokalhistorisk arkiv i Fjerritslev.

Den kendte lokalhistoriker P. Rønn Christensen har desuden efterladt sig en række tingbogsnotater, som venligst er stillet til min rådighed af Lillian Larsen i Aalborg og dette har yderligere givet mig mulighed for at komme langt ned i 1600-tallet.

Juni 2008

Peter Grishauge

Ny udvidet og revideret udgave

Efter at have fået adgang til nye kilder og billeder – ikke mindst Viggo Sylvest Jensens og Aalborg Luftfotos fine luftfotografier fra 1950-erne, har jeg tilføjet nye billeder og huse og flere ejere i nyere tid.

Februar 2022

Peter Grishauge

"Hjem fra kirke" - maleri fra 1904 af Anna E. Munch. Hjortdal kirke ses i baggrunden til højre.

Hjordtal sogn og by

Et øde og forarmet sogn.

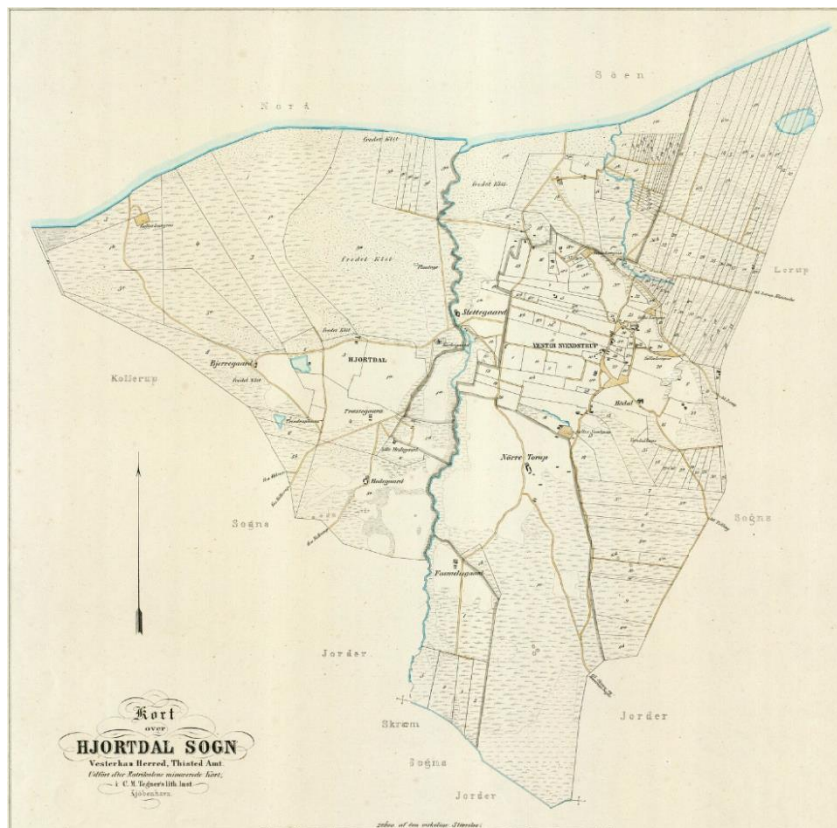
I den nordøstlige spids af Vester Hanherred ud imod havet ligger Hjortdal. Sognet har langt tilbage i tiden været hærgnet af sandflugten, som bevirkede, at sandet ude fra havet og klitegnene blæste ind over landet og lagde sig hen over marker og huse og ødelagde livsbetingelserne for folkene herude. I 1625 skriver sognepræsten i Hjortdal, Jørgen Knudsen Riber følgende om sig selv og sit sogn (her i delvis moderne stavemåde):

Herrens uværdige tjener udi guds ord til Hjortdal kirke udi Hanherred under Vendelbo stift, har et eneste sogn, som er det ringeste og vageste kald i hele stiftet, for en hel by er af sand slet øde foruden et ringe værsted (dvs. husmandsbrug). Præstegården er fordærvet af sand, ager og eng, med ildebrændsel (dvs. tørv) er aldeles øde og fordærvet, så der findes aldeles intet ved magt til førnævnte præstegård uden alene så meget jord, som der kan falde seks tønder korn udi, og det endnu daglig står for den skadelige sandfog.

Endvidere skriver han følgende: *Af slig årsag og daglig sandfog er sognet blevet så ringe og de fattige folk så forarmede, at de ikke kan give tiende, hverken til konge kirke eller præst.*

Sognet bestod fra gammel tid af tre ”byer”, nemlig V. Svenstrup, Nørtorup samt Hjortdal foruden de enligt liggende gårde Fasmeli og Hedegaard. Desuden opstod der med baggrund i skudehandlen på Norge også spredt bebyggelse af huse ved Slettestrand fra o. år 1700.

Som ovenfor nævnt var sognet plaget af sandflugten i 1500- og 1600-tallet, men hårdest ramt var dog Hjortdal by, hvor man i 1600-tallet i tingbogen kan læse om flere nedlagte gårde, så oprindelig har der sikkert været en mere samlet landsbybebyggelse omkring kirken og den gamle herregård Slette. I nyere tid er der ved udstykning af Slettegaard og Hedegaard opstået en del mindre husmandssteder samt den nuværende landsby Hjortdal.

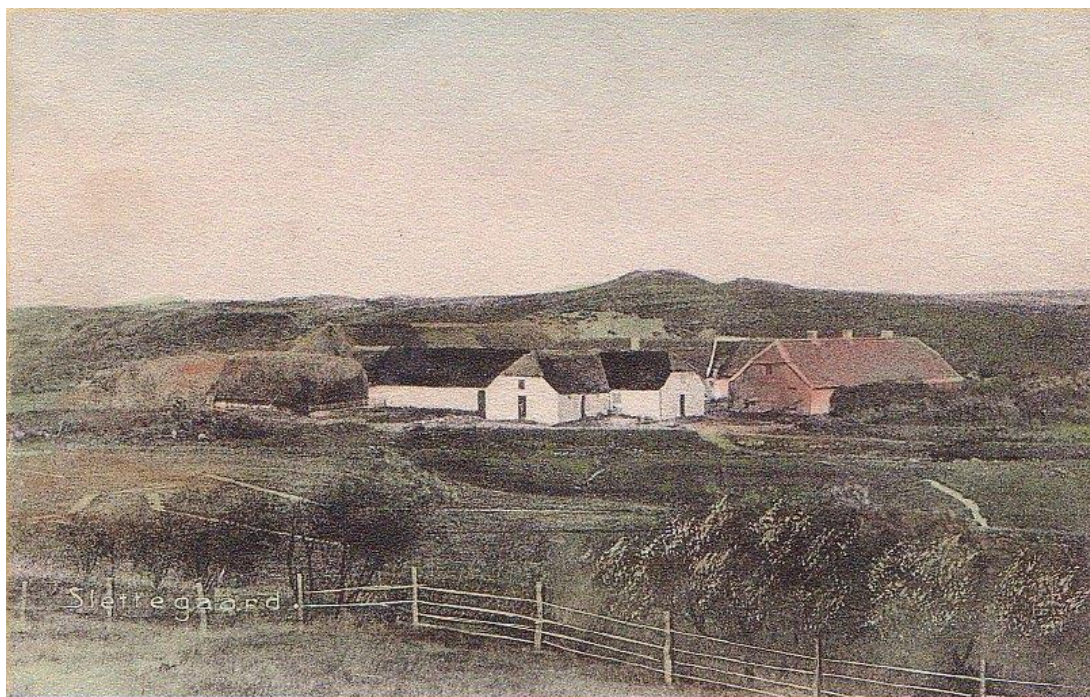
Udsnit af matrikelskort fra 1869.

Slettegaard

Matr. nr. 1

Hjordtalvej 121

Den gamle herregård Slettegaard ligger smukt ved Sletteå og udgør sammen med Hjortdal kirke i udkanten af plantagen et særegent gammelt kulturmiljø. Fra kirken fører den gamle landevej som grusvej over Sletteåen ned til gården. Slettegaard ligger i dag ensomt med kun Hjortdal kirke som nabo, men før sandflugten for alvor satte ind, må landsbyen Hjortdal også have ligget ved kirken, men da sandet så lagde sig over marker og huse, er disse enten blev nedlagt eller flyttet..

Slettegaard o. 1900 .

Slettegaard havde oprindeligt et stort areal under sig og må i middelalderen have været en anseelig gård, men sandflugten ødelagde dens jorder og i 1662 blev den trods sit store tilliggende areal kun takseret for 8 ¹/₄ tdr. htk., og ved matrikuleringen 1688 blev den yderligere nedsat til 6 tdr.

I "Danske Atlas" fra 1769 nævnes at *den er en ucomplet men gammel sædegaard og at formedelst at den ligger straks ved havet og i klitten, er den efterhaanden paa grund og ejendom bleven af sandflugten saa aldeles fordærvet, at den nu næppe kan anses for andet, end et ringe bondested paa 2 á 3 tønder hartkorn, da den dog af 6 tønder hidindtil har svaret de kgl. paabuder, og det er at befrygte, at den med tiden ganske vorder ødelagt.*

Slægten Griis

Slettegaard, der i gammel tid blot blev kaldt Slette, er første gang nævnt i 1450 og var da ejet af lavadelsmanden Anders Griis. Han medbeseglede den 16. nov. 1450 et skøde ved Hanherreds Ting. Han nævnes som herredsfoged i 1458 og i 1468 anføres han blandt væbnerne i en borgstuedom afsagt på Aagaard. Han levede endnu i 1470 og førte i sit skjold et gående svin, da han dette år fik udstedt et sognevidne af Hjortdal kirkegård af sognepræsten Hr. Peder Andersen og 4 selvejere. Sognevidnet omhandlede noget korn tilhørende Anders Griis.

Griis-slægtens våbenskjold
(rekonstruktion).

Anders Griis' søn Palle Andersen Griis nævnes i Slette 1494, 1507 og senere som væbner. I 1511 stillede han en mand til krigstjeneste, og i fortegnelse over adelens rostjeneste takseredes han til at stille en bereden skytte. Han døde antagelig o. 1530, thi i 1532 skrives:

Der boede for nogle år siden en bonde i Hanherred kaldet Palle Griis.

Palle Andersen Griis' fire sønner Bagge, Anders, Christoffer og Niels skrev sig alle til Slette, men det blev Niels Pallesen Griis og hans efterslægt, der kom til at bo på gården.

Niels Pallesen Griis til Slette ejede 1532 jordegods på Mors og nævnes 1537 og 1545 sammen med broderen Anders i Roelsgård i Lild sogn i tingsvidner af Hanherreds ting.

Niels Griis synes ikke at have sluttet sig til adelen under Grevens fejde, for i 1545 fik han kongelig ordre til snarest at "optinge" (dvs. at forhandle) med halsløsningskommissærerne om retten til sin ejendom. Resultatet blev, at han beholdt sine ejendomme. Niels Griis døde 1546-56, og han var gift med Bodil Svendsdatter Orning fra Eget i Skærum sogn, som 1556 anføres som ejer af Slette, og som sådan nævnes hun også i præsteindberetning 1568.

Niels Griis' og Bodil Ornings søn Palle Nielsen Griis overtog herefter Slette. Han blev o. 1557 slotsfoged på Aalborghus, og fik 1566 kongelig befaling til at møde i København 8 dage efter påske for at tjene ved flåden. Han blev så skibschef på orlogsskibet "Krabaten" og deltog med den i den flåde, som i den nordiske syvårskrig natten til 29. Juli 1566 i en orkan forliste under Gotland, men Palle Griis og hans skib undgik denne skæbne ved i tide at styre ud fra land.

I 1574 pantsatte Kronen 3 gårde og 2 bol i Hjortdal sogn til ham. Palle Griis må have været en ret velstående mand og 1608 foreslog han Kronen at mageskifte deres 3 "boliger" i Hjortdal sogn, af hvilke det ene stod øde, med hans part i en gård på Mors. Fra omkring 1580 til sin død havde han Hjortdal kornkirkeetiende i fæste og han var 1581-1586 kirkeværge.

I 1592 lod han på kirkens bekostning lave en prædikestol med påskrift i versaler: "Thene Predicke Stol lod velbørdig Mand Pali Griis giøre for Mennisken skal Guds Ord af den høre".

Palle Nielsen Griis underskrev hyldningsfuldmagten 1608 og han døde først i 1618 i en høj alder på Slette. Med Palle Griis og Anne Brun nåede slægten Griis fra Slette sit højeste sociale stade og med deres børn begyndte en nedgang, der vedvarede til slægten i første omgang måtte opgive Slettegaard i 1677.

Efter Palle Nielsen Griis' død gik Slette videre til hans søn Bagge Pallesen Griis. Han havde sammen med faderen underskrevet hyldningsfuldmagten i 1608 og skrev sig i 1613 til Kongstedlund, som han vist havde i forpagtning, men 1625 skrives han til Slette og 1627 nævnes han ligeledes til Slette. Under Kejserkrigen 1627-29 var Slettegaard udlagt til underhold for Hauptmann Herman von Hatzfeldt. Bagge Griis levede endnu 22. december 1633, men var død i 1635.

Omkring 1630 synes Slette at være overtaget af Bagge Griis' søster Anne Pallesdatter Griis og hendes mand Vogn Krag, der endnu boede her i 1651. Bagge Griis' børn havde dog også part i Slette, men i 1648 pantsatte sønnen Palle Baggesen Griis sin og søstrenes andele af Slette til ovennævnte Vogn Krag. Allerede i 1651 solgte Palle Griis disse andele i Slette til sin svoger Jørgen Børialsen Pors, for så i 1656 at købe dem tilbage igen. Han havde hidtil opholdt sig på herregården Trinderup ved Hobro, som han havde fået med sin hustru, men den solgte han i 1656 og flyttede herefter ind på Slettegaard.

Prædikestolen i Hjortdal kirke, som Palle Nielsen Griis lod udføre i 1592.

Her boede han sammen med sin familie de næste 20 år. I et skattemandtal fra 1672 ses han at bebo gården sammen med sin hustru velbyrdige Bodil Lauridsdatter Maaneskjold, deres to døtre Anne Marie og Birgitte Griis, en avlskarl samt 6 tjenestefolk.

Den 24. Jan. 1677 overdrog Palle Griis ved pantebrev Slettegaard til inspektør over Vendelbo forstrande Niels Ibsen Hjerrild, der desuden var forpagter af Aalegaard i Skræm samt ridefoged på Aagaard.

Palle Baggesen Griis døde i 1678 og blev begravet i slægtens gravkælder i Hjortdal kirke. Hustruen Bodil Lauridsdatter Maaneskjold døde i V. Svenstrup i Hjortdal den 24. April 1697 og blev ligeledes begravet i gravkældereren i Hjortdal kirke.

Niels Ibsen Hjerrild og Albert Jensen

Med Niels Ibsen Hjerrilds køb af Slettegaard ophørte den med at være en adelig sædegård og et nyt afsnit af dens historie begyndte. Niels Hjerrild var forpagter på Aalegaard i Skræm sogn og desuden var han ridefoged til Aagaard og som nævnt strandinspektør. Hjerrilds tid som ejer af Slette blev dog ikke lang, for den 28. April 1682 druknede han på Vejlen mellem Han Herred og Hannæs.

Hans enke, Sidsel Mikkelsdatter Zimmermann, præstedatter fra Dronninglund, blev samme år gift med Albert Jensen fra Manstrup i Bejstrup sogn, som med hende fik halvdelen af Slettegaard og købte den anden halvdel for 400 rdl. af Hjerrilds børn.

Skattemandtal fra 1672 fra Hjortdal sogn med "Slette Herregaard"

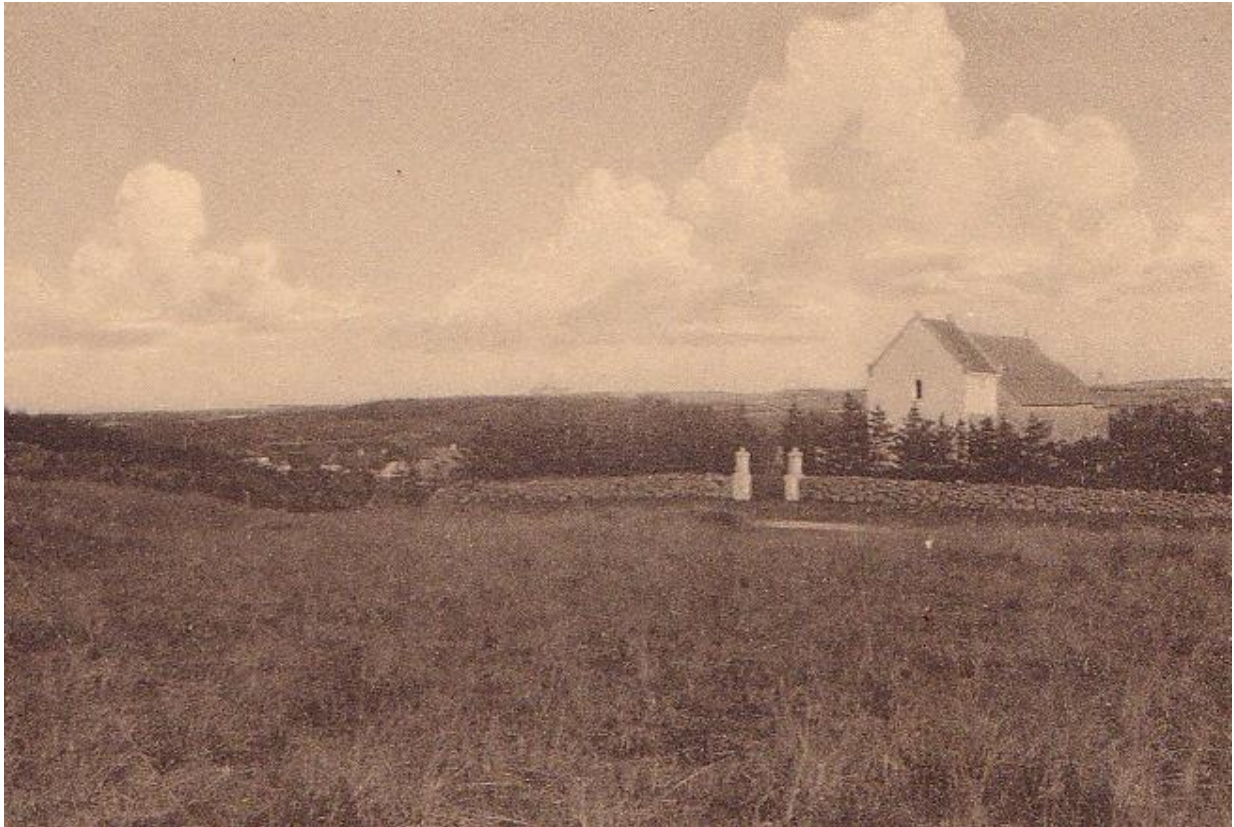
Albert Jensen boede ikke selv på Slettegaard, men var 1682-1694 forpagter af Lundergaard i Jetsmark, og her døde han 5. Marts 1694. Ved Skiftet efter Albert Jensen fik Sidsel Mikkelsdatter udlagt $\frac{3}{8}$ af Slettegaard for 300 rdl., og datteren Anne fik $\frac{1}{8}$ af gården for 100 rdl.

Niels Jensen Manstrup

I 1695 kom Slettegaard en tid tilbage til Griis-slægten, idet Niels Jensen Manstrup, der var gift med Palle Baggesen Griis' datter Else Pallesdatter Griis, hævdede, at Palle Griis' og fru Bodil Maaneskjolds overdragelse af Slette i 1677 til Niels Hjerrild kun var at betragte som en pantsættelse, og nu ville han indløse gården på sin hustrus vegne. Fru Bodil Maaneskjold havde ganske vist 24. sept. 1681 solgt Slette til Niels Hjerrild, men det var hun ikke berettiget til, da hun ikke var enearving efter Palle Griis, og desuden havde hendes børn og nærmeste frænder ikke givet deres samtykke til salget eller medunderskrevet salgsdokumentet, som derfor ved retten 19. Jan. 1695 blev kendt ugyldigt. Palle Griis' arvinger kendtes dermed berettigede til at indløse Slettegaard fra Sidsel Mikkelsdatter Zimmermann og hendes børn til 1. maj 1695.

Niels Jensen Manstrup og hustruen Else Pallesdatter Griis, som boede på Tanderupgaard i Bejstrup sogn, overtog så Slette. I 1697 bortforpagtede de Slettegaard til Laurids Nielsen Bech. Han var præstesøn fra Hjørring og født her o. 1645. I 1670 var han blevet gift med præstedatteren Ide Rudbecksdatter Humble fra Vrejlev.

Laurids Bech og hustru førte en ret omtumlet tilværelse: Først var han købmand i Hjørring, hvor han i 1671 desuden var rådmand. I 1672 blev han overfaldet på gaden af byens borgmester Søren Bering, som gennemstak ham med sin kårde. Bech kom sig dog igen, men opsagde 1673 sit borgerskab i byen og forpagtede Kærsgaard i Tornby sogn. Herfra kom han o. 1680 som forpagter til Aggersborggaard, og 1684 blev han forpagter på Nordentoft i Thy. I 1694 træffer vi ham som forpagter på Nørtorp i Ræer sogn, og 1697-1701 blev han så forpagter på Slettegaard. Herfra flyttede han til Ydby, hvor han døde 1712.

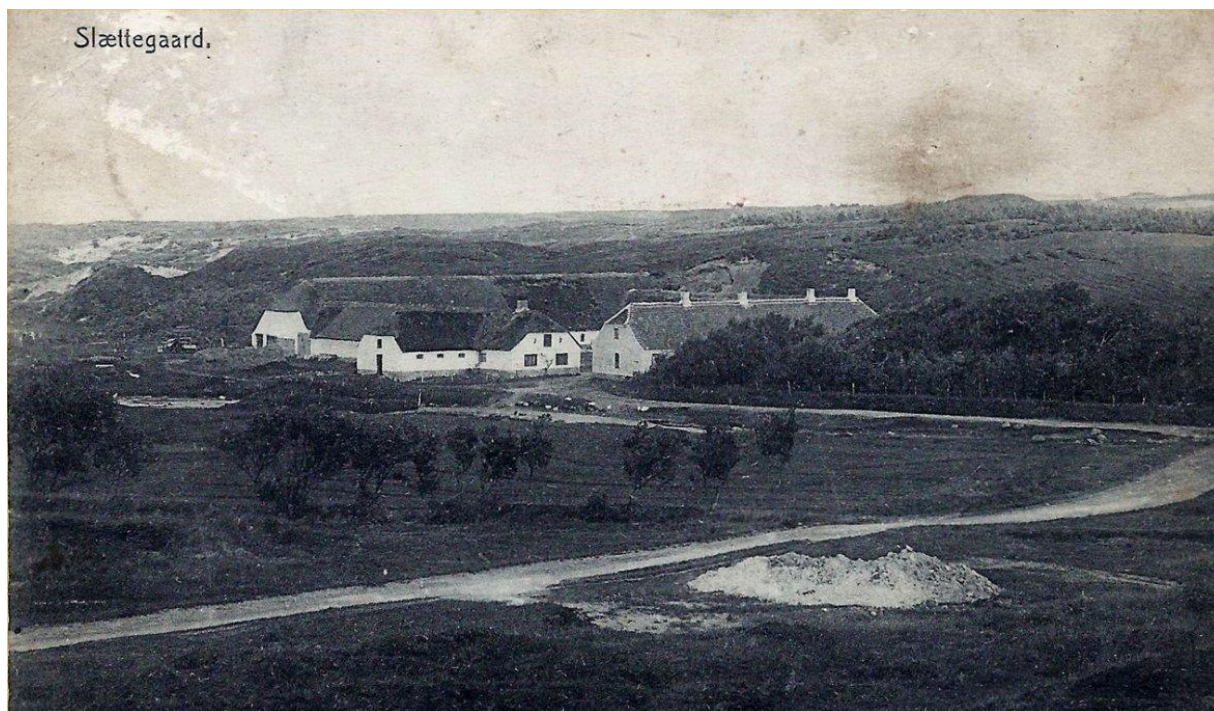
Hjortdal kirke, hvori slægten Griis havde deres gravkælder. I baggrunden ses Slettegaard.

Niels Jensen Manstrup døde i december 1702 på Tanderupgaard. I marts 1703 blev hans enke Else Griis forlovet med Peder Lassen Rod fra Skræm, der var født o. 1682 og således betydeligt yngre end hun, men kort efter døde hun inden, de nåede at blive gift.

Jens Nielsen Griis

Niels Jensen Manstrup og Else Griis' børn beholdt både Slettegaard og Tanderupgaard. Tanderupgaard bortforpagtede de til Peder Lassen Rod, og Slettegaard til Søren Christensen Bisgaard. Han var født i 1661 i Bonderup i Haverslev sogn og efter sit giftermål med Maren Laursdatter o. 1703 overtog han forpagtningen på Slettegaard. Her forblev han og hustruen indtil o. 1721-23, da de flyttede til V. Kjeldgaard i Kettrup sogn.

I 1703 blev der afholdt syn på Slettegaard. Det fremgår af synet, at gårdens raaling (dvs. stuehus) manglede 16 alen fod på søndre side, nokkerne var af bjælkerne, der var ganske forrådnede og skulle forsynes med "overkastning" eller ankre; på husets sydside manglede 10 læs tag; på vestre ende var træværket gammelt, men kunde dog endnu stå noget. På nordsiden var taget brøstfældigt, men kunde dog ligge endnu et års tid, når det blev repareret med 4 læs tag. Vinduerne i "bagstuen" var ganske øde. Vogn- og huggehuset havde ingen port og manglede 6 læs tag på nordsiden, og på søndre side var taget også brøstfældigt. Østerhusets søndre og nordre ende stod på støtter, og det måtte straks istandsættes med 1 tylt tømmer til sparrer og lægter og 2 stykker træ til stolper. Gavlene var ganske "forhavet" (dvs. forfalden) og skulle istandsættes, og huset behøvede 8 læs tag. Laden søndre i gården var ganske brøstfældig på tømmeret i østre ende og skulle "hjælpes" med stolper og løsholler, og på søndre side manglede der 4 læs tag, medens det på nordre side var ganske brøstfældigt og skulle tækkes af ny.

Slettegaard 1911.

Det var således ikke noget fornemt herresæde, de sidste medlemmer af slægten Griis efterlod sig. Niels Jensen Manstrup og Else Griis' søn, Jens Nielsen, kaldet Jens Griis, overtog o. 1720 Slette og udkøbte antagelig sine medarvinger. Han var født 1689 på Tanderupgaard og var gift med Anne Nielsdatter, der var født i 1695. Jens Griis døde i 1735, og blev begravet i slægtsbegravelsen i Hjortdal kirke den 16. Juli.

Han blev den sidste af slægten Griis i gården, idet Jens Griis og Anne Nielsdatter kun havde et barn, sønnen Niels Jensen, født 5. Feb. 1724, og han druknede i foråret 1741 på hjemrejse fra Norge til Slettestrand da Peder Laursen Tofts Skude "Fortuna" fra Slettestrand forliste. Anne Nielsdatter sad som enke på Slette i 7 år før hun igen giftede sig.

Christen Christensen Brix

Den 30. oktober 1742 giftede Anne Nielsdatter sig med Christen Christensen Brix, født 1714 i V. Assels sogn på Mors, som søn af Christen Brixsøn, fæstebonde og senere selvejer i V. Assels og hustru Anne Jepsdatter. Christen Brix var i 1736 ridefoged til Gunderupgaard i Strandby sogn på Himmerland, indtil han ved ægteskabet kom til Slettegaard. Anne Nielsdatter var ved giftermålet 47 år og dermed næsten 20 år ældre end Christen Brix, hvad der dog ikke var unormalt dengang. De fik ingen børn og i 1773 døde Anne Nielsdatter. Året efter giftede Christen Brix sig med Ingeborg With, der var datter af skræddermester With i Aalborg og 18 år yngre end han.

Christen Brix drev skudehandel på Norge og synes dermed at have bragt velstand til Slette. Han og hustruen, som forblev barnløse, oprettede i 1783 et legat på 300 rdl., hvoraf renterne skulle tilfalde de fattige i Hjortdal sogn, dog således, at fattige fra Slettegaards afbyggersteder og fæstegods skulle nyde dobbelt portion mod andre. Desuden henlagde ægteparret 66 rdl. 4 rkill. til vedligeholdelse af Griis'ernes gravkælder i Hjortdal kirke, hvori de begge blev begravet.

I 1783 døde Christen Brix og da de ingen børn havde, solgte Ingeborg With i 1784 Slettegaard til sin mands brodersøn Christian Mogensen Brix og flyttede til et af hende bygget enkesæde Sønder Slette, hvor hun til sin død i 1790 boede sammen med sin søsterdatter Birgitte Seiersen fra Nykøbing Mors.

Opptegnelse

Sogn under *Kalbriggens* Amt, fastedes som ved-befandtet
 at være den 1ste Julii 1787, tilige med Forklaring om enhver Persones Stand, Embede og
 Røttings-Vei, med videre.

Sognets og Enkesædes Navn, samt Gæstfrihedens Antal.	Personernes Sæde Stuen og enhver Familie.	Hvad enhver Person er ind- købt, samt om Døds- ne ere egne eller arvede, og først, ender eller holdt Egteskab.	Personernes Alder, det Le- vedes Alders Aar tilbage.	Ugten eller Sigt, og hvad de have ver- ret i Christen eller Christen.	Personens Titel, Stæde, Forretning, Hæder eller Be- ringst-Ord.	Omme ved Folketallet i den 1ste og 2den, med videre.
9	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	38	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	38	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	32	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	27	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	23	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	19	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	21	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	13	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	32	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	27	<i>Slette</i>		
10	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	11	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	5	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	55	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	55	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	51	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	18	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	13	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	55	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	55	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	17	<i>Slette</i>		
11	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>	4	<i>Slette</i>		
	<i>Slette</i>	<i>Slette</i>		<i>Slette</i>		

Folketællingen fra 1787 for Hjortdal sogn med Slettegaard og tilhørende enkesæde og mølle.

Christian Mogensen Brix

Christian Mogensen Brix, som 1784 købte Slette, var født 1749 på Nørbjerggaard i Gøttrup Sogn som søn af Mogens Christensen Brix og Karen Pedersdatter Lassen. Christian Brix var indtil 1784 skudehandler ved Thorup Strand og han drev også skudehandel fra Slettestrand, efter at han var flyttet til Slette. Således ejede han $\frac{2}{3}$ af en lille brig, der hed "Christian og Elisabeth", og havde pakhus ved Slettestrand.

I 1779 var han blevet gift med Anne Elisabeth Møller, der var søsterdatter af Poul Møller, der var ridefoged til Bratskov og senere skudehandler i Tranum Strandgaard. Christian Brix var en velstående og anset mand, men døde forholdsvis ung i 1807. Da han og hustruen ikke efterlod sig nogen børn, havde de kort før havde oprettet et testamente, i følge hvilket den længstlevende arvede den afdøde. Desuden bestemte Chr. Brix og hustru i dette testamente, at Slettegaard med besætning og alt løsøre skulle overgå til Chr. Brix' søstersøn Mogens Brix Kjeldgaard for et beløb af 3000 Rdl.. Efter Anne Elisabeth Møllers død i 1812 opstod der lang og bitter strid mellem ham og de øvrige arvinger, idet de ikke ville anerkende hans ret til at overtage Slettegaard, men ved højesteretsdom fik han medhold.

Mogens Brix Kjeldgaard

Mogens Brix Kjeldgaard var født på Vester Kjeldgaard i Kettrup Sogn i 1776, som søn af Christen Christensen Kronborg og Anne Marie Mogensdatter Brix. Mogens Brix tog slægtsnavnet Kjeldgaard for at undgå forveksling med sin fætter Mogens Brix i Blokhus, hos hvem han var skipper i 1801. I 1810 og 1811 var Mogens Kjeldgaard endnu skudehandler i Løkken, men flyttede så i 1812 efter Anne Elisabeth Møllers død til Slettegaard for at overtage denne. Han var 1811 blevet gift i Vrensted med Maren Christensdatter Jensen, datter af skudehandler Christen Jensen Aasendrup i Løkkensholm og Gertrud Ane Thomsen.

Mogens Kjeldgaard og hustru boede herefter på Slette en årrække og de fik 12 børn. Mogens Kjeldgaard døde i 1838 og enken drev gården videre indtil 1842, da sønnen Peder Brix Kjeldgaard, født i 1819, overtog Slettegaard. Samme år havde gården efter en brand fået nyt stuehus.

Slettegaard set fra kirken.

Peder Brix Kjeldgaard og hustru Karen Brix Vestergaard

Peder Brix Kjeldgaard

Peder Kjeldgaard solgte resten af Slettegaards fæstehuse og nedlagde vandmøllen for at kunne foretage et overrislingsanlæg. Han solgte også størstedelen af Klitten, hvor Statens Klitvæsen anlagde Svinkløv Plantage. I 1849 ægtede han sin Kusine Karen Brix Vestergaard, født 1825 som datter af Peder Christensen i Fjerritslev Vestergaard og Else Christensdatter Kronborg. Efter Peder Kjeldgaards død i 1906 solgte hans arvinger i 1907 Slettegaard for 60.000 kr. til Fru Ragnhild Meldola Weber fra Snoghøj.

Ragnhild Meldola

Ragnhild Jutta Meldola var født i 1868, som datter af sodafabrikant Theodor Weber og hustru Sophie Emilie Meldola i Svendborg. Hun giftede sig 17 år gammel i 1886 i Svendborg med den 25-årige premierløjtnant i flåden Walther Edmund Christmas-Dirkinck-Holmfeld, bedre kendt som Walther Christmas (1861-1924). Det var ham, der skrev Peder Mostbøgerne.

Han købte Snoghøj Færgesgård i 1895, men da ægteskabet blev opløst, overtog Ragnhild gården i 1898. Hun giftede sig aldrig igen og tog i 1905 navne forandring til Ragnhild Meldola. Navnet Meldola kom fra moderens slægt, der stammede fra et af de gamle handelshuse i Hamborg-Altona.

Ragnhild Meldola var intelligent og meget velhavende og yndede at omgive sig med den tids intellektuelle. I 1907 købte hun Slettegaard til sommerresidens, og beholdt den i over 30 år, omtrent til sin død. Snoghøj Færgesgård beholdt hun til sin død i 1938.

Ragnild Meldola i 1912

Man kan undre sig over, hvorfor denne velhavende dame, som i forvejen ejede Snoghøj Færgegaard, fandt på at købe den sandede gård ved Jammerbugten. Slettegaard havde ikke, efter at staten havde overtaget det store omliggende klitområde, mere noget særligt stort tilliggende, men der fandtes et efter tidens forhold godt og rummeligt stuehus, hvori der var plads til fruens sommerresidens med mange gæster. Den skønne Sletteådal og Vesterhavet og klitterne kunne nok lokke fru Meldolas slægt og venner derop sommeren igennem.

Det var dengang, de store Skagensmalere havde vakt opsigt med deres skildringer af hav og klit og fiskerbefolkningen. Det klare lys ved Skagen blev særligt berømmet og turister strømmede til. Det nordligste og barskeste Jylland var kommet på mode.

Ragnhild Meldola med familie og venner og folkehold på Slettegaard o. 1915.

Ragnhild Meldola købte desuden herregården Prinsnäs i Småland i Sverige. Her bosatte hun sig, men forblev dansk statsborger. En nevø har fortalt følgende om hende:

”På Prinsnäs havde tante Ragnhild skabt et særpræget miljø, hvor svensk stil fra 1700-tallet levede sammen med siamesiske skabe fyldt med udstoppede eksotiske fugle og gyldne buddhabilleder”.

Ragnhild Meldola boede således ikke på Slettegård, der med drevet af en bestyrer. Der var dog et ganske betragteligt folkehold. I 1921 angiver folketællingen således foruden bestyreren 4 karle og 3 piger på gården.

Folkehold på Slettegaard i 1927.

Slettegaard o. 1935.

Ragnhild Meldola døde på Prinsnäs i 1938 og blev begravet i Fredericia. Hendes barnebarn Carl Walter Christmas Gimbel arvede herefter Slettegaard.

Han ejede kun gården i 5 år og efter en række handler blev gården solgt til Peter og Bertha Kornum, hvis slægt stadig ejer gården. I dag er gården nedlagt som landbrug og drives som feriepenionat.

År	Bruger	Ejer
o. 1450-70	Anders Griis	Selvejer
o. 1494-1530	Palle Andersen Griis	Selvejer
o. 1532-1550	Niels Pallesen Griis	Selvejer
o. 1550-1570	Bodil Svendsdatter Orning	Selvejer
o. 1570-1618	Palle Nielsen Griis	Selvejer
o. 1608-1633	Bagge Pallesen Griis	Selvejer
o. 1633-1651	Vogn Krag & Anne Baggesen Griis	Delvis selvejer
1651-56	Jørgen Pors	Selvejer
1656-1677	Palle Baggesen Griis	Selvejer
1677-1682	Niels Ibsen Hjerrild	Selvejer
1682-1694	Albert Jensen	Selvejer
1695-1702	Niels Jensen Manstrup	Selvejer
1702-1703	Else Griis	Selvejer
1703-1719	Else Griis's arvinger	Selvejer
o. 1719-1735	Jens Nielsen Griis	Selvejer
1735-1742	Anne Nielsdatter	Selvejer
1742-1783	Christen Christensen Brix	Selvejer
1784-1807	Christen Mogensen Brix	Selvejer
1807-1812	Anne Elisabeth Møller	Selvejer
1812-1838	Mogens Brix Kjeldgaard	Selvejer
1838-1842	Maren Christensdatter	Selvejer
1842-1906	Peder Brix Kjeldgaard	Selvejer
1907-1938	Ragnhild Meldola Weber	Selvejer
1938-1943	C. W. Christmas Gimbel	Selvejer
1950-93	Peter Kornum	Selvejer
2008	Anne Marie Kornum	Selvejer

Sønder Slette (Lille Slette)

Matr. nr. 1d

Hjordtalvej 62

Da Christen Brix døde i 1783, solgte hans enke Ingeborg With i 1784 Slettegaard til Christian Mogens Brix og fik bygget et enkesæde, kaldet Sønder Slette, hvor hun boede til sin død i 1790. Herefter blev stedet brugt som fæstehus under Slettegaard.

Da Anders Christensen Smed fæstede det i 1795, omtales det i fæstebrevet som et umatrikuleret bol, der for få år siden af ny opbygget var. Anders Christensen, der som navnet antyder, var smed boede her kun i et par år.

I 1798 blev stedet fæstet af Christen Pedersen Moustsen, der var avlskarl på Slettegaard og som året før var blevet gift med Birthe Nielsdatter, der var kokkepige på Slette. Han døde i 1823 og blev efterfulgt af sønnen Peder Christensen Moustsen, men han døde i 1830 kun 31 år gammel.

Hans enke Maren Andersdatter giftede sig dernæst med Simon Larsen Rasmussen, der var født 1803 i Hedegaard. Han boede herefter som fæstehusmand her i en længere årrække, indtil han døde i 1879. Stedet kaldes på dette tidspunkt for Lille Slette.

Den efterfølgende fæster Poul Andersen købte stedet til selveje i 1888, men solgte samme år til Anders Thomsen.

Hjordtalvej 62 i 1910.

Periode	Bruger	Ejer
1784-90	Ingeborg With	Slettegaard
1795-98	Anders Christensen Smed	Slettegaard
1798-1823	Christen Pedersen Moustsen	Slettegaard
1824-1830	Peder Christensen Moustsen	Slettegaard
1830-32	Maren Andersdatter	Slettegaard
1832-79	Simon Larsen Rasmussen	Slettegaard
1880-88	Poul Andersen	Slettegaard
1888	Poul Andersen	Selvejer
1888-97	Andreas Thomsen	Selvejer
1897-1923	Anders Nielsen Roelsgaard	Selvejer
1923-27	Jens Peter Jensen	Selvejer
1927-47	Marius Vilhelm Beck Jensen	Selvejer
1947-	Frede Hansen	Selvejer

Sønder Slette i 1958, da stedet fortsat var ejet af Frede Hansen.

Slette Mølle

Slette Mølle var en vandmølle beliggende ved Slette Å, som fra gammel tid hørte under Slettegaard. Vandmøllen er nævnt i et gammelt pergament helt tilbage fra 1502, som blev læst ved Hanherreds ting i 1671 i anledning af en strid om retten til nævnte mølle. Den var rejst af efterkommerne af den gamle lavadelsslægt Bonde fra Borup i Kollerup, som mente at krav på 7 pund mel årligt af Slette mølle, hvilket skulle være deres ”formoder” Else Griisdatters arvelod. Hun var datter af Anders Griis, som er den ældst kendte ejer af Slettegaard. Andre gamle dokumenter fra 1516-17 vedrørende samme sag blev læst ved tinget ved denne lejlighed.

Den 27. juni 1631 nævnes i Hanherreds tingbog en Christen Nielsen, som tidligere boede i Slette Mølle. I 1641 er der i samme tingbog et arveafkald efter Søren Andersen i Slette Mølle. Det nævntes her at hans enke Sidsel Pedersdatter skulle forsørges på livstid i nævnte mølle. I 1652 var det deres søn Morten Sørensen, som var fæster i møllen.

I matriklen fra 1664 omtales den kun som ”en liden vandmølle” hørende under Slettegaard og i matriklen fra 1688 nævnes den som ”Slettegaards Mølle, en liden vandmølle bruges af Claus Pedersen for sin mahling”.

Den efterfølgende fæster Christen Andersen Møller ved vi lidt mere om: Han var født 1661 i Brøndum i Kollerup og var gift første gang med den 17 år ældre Anne Christensdatter, som måske var ovennævnte Claus Pedersens enke. Hun døde i 1714, hvor efter Christen Andersen giftede sig med Birgith Christensdatter fra Nørtorup. Christen Andersen døde i 1730 og efterfulgtes af en ung mand Niels Mikkelsen, som herefter var fæster i møllen i hele 53 år. Han var også gift to gange og hans enke Anne Jensdatter giftede sig efter hans død i 1784 med den 18 år yngre Peder Andersen af sognet. Peder Andersen sad som fæster i møllen til sin død i 1826 og de følgende år var det hans enke Inger Olesdatter, som drev møllen videre. Omkring 1850-60 synes møllen at være blevet nedlagt. Møllen og mølledammen lå lige syd for Slettegård og ses på et matrikelskort fra 1846 (se næste side). Man forsøgte senere uden held at genetablere møllen nord for gården. I stedet blev der her i 1912 opbygget et vandbaseret elværk, som virkede i 40 år. Senere er der her indrettet dambrug.

Videnskabernes Selskabs kort fra 1795, hvor Slette Mølle er afsat mellem Slette og Hjortdal kirke.

Kort fra 1846 med Slettegaard. Syd for gården ses Slette Mølle med mølledam.

Periode	Bruger	Ejer
1502-17		Slettegaard
Før 1631	Christen Nielsen	Slettegaard
-1641	Søren Andersen	Slettegaard
1641	Niels Christensen	Slettegaard
1652	Morten Sørensen	Slettegaard
1664		Slettegaard
1688	Claus Pedersen	Slettegaard
1695-1730	Christen Andersen Møller	Slettegaard
1731-1784	Niels Mikkelsen	Slettegaard
1784-1826	Peder Andersen	Slettegaard
1826-34	Inger Olesdatter	Slettegaard
1841-49	Jens Jensen	Slettegaard
1850	Andreas Chr. Sørensen	Slettegaard
1850-52	Erik Wilhelm Jens Frederik Schade	Slettegaard

Dambruget 1958 ved Slettegård.

Hjortdal præstegård

Hjortdal præstegård har haft en omskiftelig historie: Den gamle præstegård i sognet tilsandede i slutningen af 1500-tallet og præsten Christen Olufsen forlod sognet og rejste til Norge, så at sognet var uden præst i 2 år. Den lå vest for Hjortdal kirke, hvilket er beskrevet i et tingsvidne i Hanherreds tingbog af 17/7 1648:

Syn vesten Hjortdal kirke, som Hjortdal præstegaard tilforn har stået ved Røckebek, så nogle sten, blev berettet at være søldstenene af Hjortdal præstegaard.

Først i 1600-tallet blev Hedegaard og en øde gård, Hjortdalgaard kaldet, udlagt til præsteembedet og de næste 100 år boede sognepræsten i Hedegaard. Hjortdalgaard var i denne periode en ødegård, men blev i sidste halvdel af 1600-tallet igen beboet af fæstere.

I slutningen af 1600-tallet var den blevet delt i en nørre og en søndre part. Disse nævnes i et syn i tingbogen fra 27/4 1695:

Syn over Hjortdal præstegaard som Thomas Michelsen bebor: Raalingshus 8 bind, stalden norden i gaarden, 4 gulve og 3 bund stald. Et lidet ladehus vesten i gaarden. 3 små gulve, et lidet huggehus sat med jordvægge og tag, norden i gaarden et lidet jordhus, som vi intet kunne syne for sand og vand.. Stor skade af sand og vand. Østre side af gaarden et lidet jordhus, som står på suler. – Sønder Hjortdal anpart af præstegaard, som Anders Mortensen og Chr. Lassen påbor.

Da Hedegaard i begyndelsen af 1700-tallet blev solgt til anden side, blev den søndre part af den gamle Hjortdalgaard indrettet til præstegård for sognet og de næste 100 år boede skiftende sognepræster med deres præstegårdsforpagtere her, indtil 1813 da præstegården nedbrændte. Den blev herefter nedlagt og sognet slået sammen med Kollerup. Jorden fra den tidligere præstegård blev dernæst solgt til Slettegaard.

Videnskabernes Selskabs kort fra 1795, Hjortdal præstegård ses sydvest for Hjortdal kirke.

Udsnit af matrikelskort fra 1812, hvor præstegården ses lige øst for matr. nr. 4, den nuværende Hjortdalgaard. Man har herefter overstreget præstegården efter den nedbrændte i 1813.

Gl. præstegård

Periode	Præst	Ejer
1530 & 53	Niels	Præsteembedet
1568	Laurits Lauritsen	Præsteembedet
1571 & 99	Christen Olufsen	Præsteembedet

Nye præstegård (søndre part af gl. Hjortdalgaard)

Periode	Præst	Ejer
1712-46	Jørgen Pedersen Lund	Præsteembedet
1746-57	Rasmus Lauritsen Lind	Præsteembedet
1757-59	Ole Nicolai Brodersen Brorson	Præsteembedet
1759-89	Jens Olsen Obel	Præsteembedet
1789-92	Hans Høyer	Præsteembedet
1792-98	Poul Holm	Præsteembedet
1798-1806	Rasmus Fog	Præsteembedet
1806-09	Christian Christopher Jensenius	Præsteembedet
1809-12	Otto Frederik Lassen	Præsteembedet
1812-13	Andreas Brahe Birch	Præsteembedet

Det lille sted lige syd for Svinkløv plantage har lagt her i over 200 år, men det nuværende hus er bygget år 1900 af stedets daværende beboer Johan August Johansson. Han kom til Danmark i 1880, da han skulle hjælpe med at bygge jernbane. Han blev gift 1885 i Kollerup med Karen Sørensen. Senere blev han plantør ved Tranum klitplantage, ved siden af han havde et lille landbrug har hans oldedatter fortalt. I 1890 flyttede familien så til Hjortdal, hvor de slog sig ned i huset ved Svinkløv plantage. Her boede de til 1929, da Karen Sørensen døde og stedet blev overtaget af sønnen Ingvar Chr. Johansson. Han døde i 1981, men inden havde han i 1970 solgt stedet. I nyere tid er det blevet solgt til sommerhus.

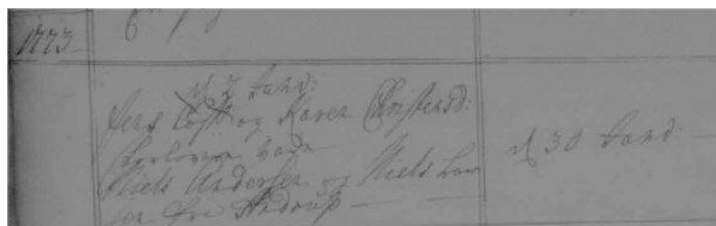

Matr. nr. 2 set fra syd i 1958.

Johan August Johansson og familie o. 1908-10.

Om stedets ældre historie kan fortælles følgende: Den ældste kendte beboer var Jens Larsen Toft, der nævnes som fæstehusmand (under Slettegård) og fisker i folketællingerne fra 1787 og 1801. Han blev gift i 1773 i Hjortdal med Kirsten Christensdatter:

Jens Tofts vielse i Hjortdal kirkebog i 1773.

Hun døde i 1798, hvorefter han giftede sig med Ane Povelsdatter. Jens Toft døde 70 år gammel i 1814 og fra den tid kan vi finde huset afbilledet beliggende ved en lille nu udtørret sø på sognets ældste matrikelskort:

Matrikelskort fra 1813, hvor huset ses liggende ved en lille sø.

Efter Jens Tofts død giftede hans enke samme år sig med en "søe Matros" Nicolaj Nielsen, der var halvt så gammel som hendes forrige mand. Ved folketællingen i 1834 er det beboet af Niels Chr. Pedersen og Marianne Gregersdatter. Han døde i 1853 som 50-årig ved "ulykkeligt fiskeri", men enken boede her endnu i 1860. Omkring 1870 solgte Slettegård sin fæstehuse og det kom i selveje.

Periode	Bruger	Ejer
1773-1814	Jens Larsen Toft	Slettegaard
1814-	Nicolaj Nielsen	Slettegaard
1834-1853	Niels Chr. Pedersen	Slettegaard
1853-1860	Marianne Gregersdatter	Slettegaard
1860-70		Slettegaard
1870-		Selveje
1890-1929	Johan August Johansson	Selvejer
1929-70	Ingvar Chr. Johansson	Selvejer
1970-		Selveje

Skovly

Matr. nr. 3

Skovly 19

Den lille gård Skovly, som i dag ligger i kanten af Svinkløv plantage har tilbage i historien været en anseelig gård. Den kan følges helt tilbage til begyndelsen af 1600-tallet, hvor den kan findes i Aalborghus lens jordebog. Fæsteren dengang hed Christen Nielsen og han skulle i landgilde årlig udrede 1 pund byg, 2 pund smør, 1 fedesvin, 1 får, 1 lam 1 gås med havre, 2 høns, 2 tdr. gæsterihavre samt 3 mark i penge. Det er sikkert hans søn Niels Christensen, som o. 1640 overtog gården. Han blev i 1642 i Skræm gift med Else Christensdatter fra Skræm Vestergaard.

Niels Christensen var fæster til engang i 1680'erne og blev efterfulgt af sønnerne Christen og Morten. Gården, som på dette tidspunkt var blevet stærkt forringet af sandflugten, blev herefter delt op i to halvgårde, således Morten Nielsen fik den søndre part (den senere Hjortdalgaard) og Christen Nielsen beholdt nordre part, hvor den oprindelige gård lå.

På dette tidspunkt var gården i lighed med de andre af Aalborghus lens gårde kommet under godset Rysensten i Vestjylland. Christen Nielsen må have overtaget sin gårdspart, da han i 1682 blev gift med Karen Jensdatter, datter af Jens Vognsen Munk til Torup Nørgaard. Christen Nielsen døde i 1698 kun 47 år gammel. Deres to sønner Niels og Anders kaldte sig begge Hjortdal efter fødestedet og var begge involveret i skudehandlen på Norge. Anders Hjortdal bosatte sig i Blokhus og Niels Hjortdal forblev i sognet og overtog den gamle Svenstrup Nørgaard. Endelig havde de en datter Else, som blev gift med Laurs Simonsen i den senere Hammersdalgaard i V. Svenstrup.

Karen Jensdatter giftede sig efter mandens død med Mads Laursen og han var herefter fæster i gården til sin død i 1745. Gården var på dette tidspunkt kommet under Aalegaard, som afholdt skifte efter Karen Jensdatter, da hun døde i 1731. Dette skifte viser at deres bohavde var ret beskedent og gården temmelig forfalden, så der blev intet til arvingerne.

Fæstet på gården blev efter Mads Laursens død i 1745 overtaget af Karen Jensdatters dattersøn Christen Laursen, som netop var blevet gift med Johanne Laursdatter fra Torslev. Dette par drev gården de næste 30 år, hvorefter sønnen Laurs Christensen overtog den og beholdt den til sin død i 1812.

Maleri af Skovly i 1900.

Skovly o. 1960

I begyndelsen af 1800-tallet solgte Aalegaard sine fæstegårde, men gården i Hjortdal kom ikke umiddelbart i selveje, idet den i første omgang blev opkøbt af Slettegaard og siden solgt til Christen Tvergaard i V. Thorup. Først i 1856 blev den købt til selveje af Jens Peter Jensen.

Periode	Bruger	Ejer
1617	Christen Nielsen	Aalborghus len
1642-	Niels Christensen	
1664	Niels Christensen	Aalborg Slot
1672	Niels Christensen	
1681	Niels Christensen	Rysensteen
1682-98	Christen Nielsen	Rysensteen
1698-1700	Karen Jensdatter	
o.1700-45	Mads Laursen	Aalegaard
o. 1745-75	Christen Laursen	Aalegaard
o.1775-1805	Laurs Christensen	Aalegaard
o. 1805-12	Laurs Christensen	Slettegaard
1812-19	Enken Johanne Jensdatter	Slettegaard
o. 1820-38	Niels Christian Sørensen	Slettegaard
1838-1856	Niels Christian Sørensen	Christen Nielsen Tvergaard
1856-1896	Jens Peter Jensen	Selvejer
1896-1930	Niels Peter Jensen	Selvejer
1930-38	Jens Peter Jespersen	Selvejer
1938-47	Niels Henry Christensen	Selvejer
1947-49	Alfred Peter Sørensen	Selvejer
1949-75	Lars Johansen	Selvejer
1975-76	Ida Elfrida Johansen	Selvejer
1976-	Edgar Johansen	Selvejer

Hjorddalgaard

Matr. nr. 4

Hjorddalvej 33

Hjorddalgaard er dannet i 1680'erne ved en deling af den gård, som Niels Christensen dengang var fæster af og som er den nuværende gård med matr. nr. 3, kaldet Skovly. Niels Christensen havde nemlig to sønner Christen og Morten og gården blev delt, således Christen fik den oprindelige nordre part og Morten fik den søndre part. Gårdens navn er af nyere dato, idet Hjorddalgaard i 1600-tallet var navnet på den gård, som sammen med Hedegaard var udlagt til sognepræsten efter den oprindelige præstegård var tilsandet. Morten Nielsens gård blev dog bygget umiddelbart ved siden af den oprindelige Hjorddalgaards søndre part, som var præstegård i sognet i o. 100 år fra begyndelsen af 1700-tallet til den nedbrændte i begyndelsen af 1800-tallet og blev nedlagt. Måske har den nuværende gård herefter "arvet" navnet efter den oprindelige Hjorddalgaard.

I Morten Nielsens tid var gården ejet af godset Rysensteen i Vestjylland, men kom i stedet i begyndelsen af 1700-tallet under det lokale Aalegaard. Morten Nielsen var i 1674 blevet gift med Kirsten Bertelsdatter i Kollerup og da han døde i 1694 giftede hun sig derefter med Niels Christensen Lunde fra Fjerritslev. Han døde dog allerede i 1698 og Kirsten Bertelsdatter drev herefter gården videre indtil 1710, da hun overlod den til datteren Anne Mortensdatter og svigersønnen Christen Lassen Sand, som stammede fra Bjerregaard.

Christen Sand døde i 1748 og sønnen Lass Christensen Sand overtog gården. Han døde i 1762 og hans enke Karen Christensdatter giftede sig dernæst med Niels Andersen fra Janum. Da Karen Christensdatter døde i 1783, giftede Niels Andersen sig igen og hans nye hustru hed også Karen Christensdatter. Efter hans død i 1802 sad hun enke i gården et par år, inden hun blev gift med Morten Jensen Strand fra Gøttrup. Gården havde gennem hele 1700-tallet været fæstegård under Aalegaard, men i 1807 blev til købt fri af Morten Jensen Strand. Efter dennes død i 1843 drev Karen Christensdatter gården videre med sin søstersøn Peder Jensen som bestyrer og i 1846 købte han så gården mod at give mosteren aftægt her, men han døde allerede i 1856 kun 43 år gammel. Samme år giftede enken Maren Mikkelsdatter sig med Søren Jacobsen fra Vust, som ejede gården helt til 1907. I 1953 blev den købt af Jacob Bach. Siden er gården blevet udvidet og udbygget og er i dag en stor moderne landbrugsbedrift ejet af sønnen Allan Bach.

Hjorddalgaard i 1953.

Hjortdalgaard i 1958.

Periode	Bruger	Ejer
o. 1685-94	Morten Nielsen	Rysensteen
1695	Kirsten Bertelsdatter	
1695-98	Niels Christensen Lunde	
1698-1710	Kirsten Bertelsdatter	
1710-48	Christen Lassen Sand	Aalegaard
1748-62	Lass Christensen Sand	Aalegaard
1762-1802	Niels Andersen	Aalegaard
1802-04	Karen Christensdatter	Aalegaard
1804-07	Morten Jensen Strand	Aalegaard
1807-43	Morten Jensen Strand	Selvejer
1843-46	Karen Christensdatter	Selvejer
1846-56	Peder Jensen	Selvejer
1856	Maren Mikkelsdatter	Selvejer
1856-1907	Søren Jacobsen	Selvejer
1907-16	Jacob Jensen	Selvejer
1916-1953	Kristen Kold Jensen	Selvejer
1953-88	Jacob Bach	Selvejer
1988-93	Jacob & Allan Bach	Selvejer
1993-	Allan Bach	Selvejer

Aalegaard o. 1920

Hedegaard

Matr. nr. 5

Hedegaardsvej 38

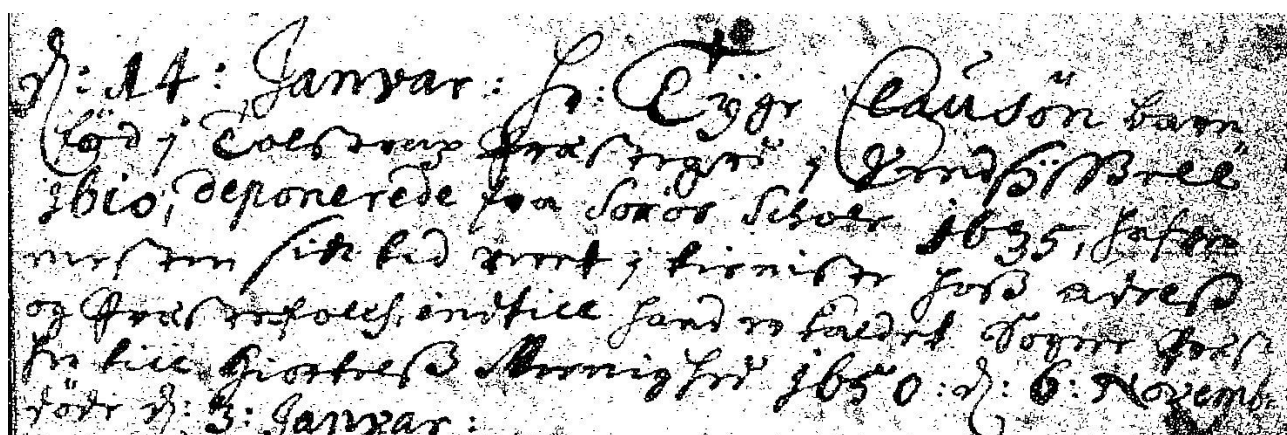
Hedegaard er en meget gammel gård, som nævnes første gang i et såkaldt klemmebrev af 9. maj 1555, hvor bestemtes det, at Hjortdal kirke skulle nedbrydes, og beboerne fra Hjortdal og Hedegaard skulle søge Kollerup kirke. Beboerne i Hjortdal sogn ville dog ikke af med deres kirke og i 1558 gav kongen tilladelse til, at sognedelingen bortfaldt. I 1581 nævnes gården som kirkens fæstegods og fæsteren i gården Christen Baardsen gav årlig 3 tønder til kirken. Hedegaard svarede dog også 3 tdr. byg til Kollerup kirke, men i 1588 bevilgede øvrigheden, at også denne afgift fremtidig skulle ydes til Hjortdal kirke. Christen Baardsen i Hedegaard nævnes næste gang i 1587, da han blev kirkeværge – et embede han bestred indtil 1597.

I begyndelsen af 1600-tallet, da sognets præstegård var blevet helt ødelagt af sandflugt, blev Hedegaard givet i fæste til sognepræsten Jens Jensen. Han boede her til sin død i 1621, da han blev afløst i gården af den ny præst i sognet Jørgen Knudsen Riber.

Jørgen Riber luftede sin utilfredshed med forholdene i præsteindberetningen fra 1625, hvor han bl.a. skriver, at præstegården er fordærvet af sand og at han derfor er nødsaget til at bo på en kirkens ringe gård (dvs. Hedegaard), som han betaler landgilde af som en anden bonde og som også daglig fordærves af sand såvel som hele sognet.

Han blev gift med præstens datter i Lerup og de boede i næsten 30 år på Hedegaard, hvor de fik en søn og fem døtre. De fleste af disse blev gift med lokale bønder, men datteren Mette blev gift med faderens efterfølger i præsteembedet, Tyge Clausen Tolstrup, og de kom til at bo i Hedegaard i 45 år. Tyge Tolstrup skriver i præsteindberetningen fra 1660, hvor svenskerne lige var draget af landet, om hvorledes gaver og indtægter til embedet er anvendt til at reparere den afrakkede og bygfældige gård. Han klager også over, at ”fjendens idelige marchering med natkvartering på alfarvejen fra strand til strand” gav allerede til fastelavn mangel på foder, således at han mistede næsten al fæ og får.

I 1690 skriver han i en lignende indberetning følgende: *Præstegaard er her nu ingen; men præsterne, trende efter hverandre, have fæst og boet paa en bondegård kaldet Hedegaard, som tilforn skyldte til Kollerup kirke 3 tdr. byg og til Hjortdal 3 tdr. og herligheden var til Sejlstrup, men er for nogle og 20 aar siden udlagt til verdslige og nu ganske tilhører baron Juel til Ryssensten.*

The image shows a handwritten church record in Old Danish script. The text is written in a cursive hand and is somewhat faded. It appears to be a record of a death, mentioning a date of 3rd January and a date of 6th November. The name 'Tyge Clausen Tolstrup' is clearly visible in the text.

Tyge Clausen Tolstrups død indført i Hjortdal kirkebog 1695.

Tyge Clausen Tolstrup døde i 1695 i en alder af 85 år og i Wibergs præstehistorie får han følgende eftermæle: *Hurtig og ivrig, venlig og fornuftig; fornøiet i sine ringe kaar; medlidende og goddædig mod den trængende.*

Efter Tyge Tolstrup kom der en ny præst i Hedegaard nemlig Claus Michelsen Zimmermann, der stammede fra Dronninglund i Vendsyssel. Han blev i 1695 gift med Kirsten Olufsdatter Krag fra Vrensted præstegård. Tyge Tolstrups søn Peder Thygesen havde efter faderens død overtaget Hedegaard, men samme år fremgår det af Hanherredernes tingbog, *at Peder Thygesen i Hedegaard bør quittere efter opsigelse eftersom jeg Hedegaard har tilforhandlet*. Underskrevet af ovennævnte Claus Michelsen Zimmermann. Denne var søster til Sidsel Michelsdatter Zimmermann, der først havde været gift med Niels Ibsen Hjerrild og siden med Albert Jensen til Slettegaard. Det var faktisk hende, som tidligere samme år havde købt Hedegaard.

Claus Zimmermann døde i 1708, 58 år gammel og hans enke Kirsten Olufsdatter Krag giftede sig med sognets nye præst, Anders Nielsen Gjerding, der kun boede her i 4 år før han døde i 1712 kun 35 år gammel. Herefter ophørte Hedegaards periode som residens for sognets præster. Enken Kirsten Krag blev dog boende i Hedegaard sammen med hendes døtre. Gården var ejet af Anne Albertsdatter, eneste datter af ovennævnte Sidsel Zimmermann og Albert Jensen.

Omkring 1727 flyttede et nyt par ind på Hedegaard, nemlig Sidsel Zimmermanns datter af første ægteskab, Sophie Nielsdatter Hjerrild og hendes mand Jørgen Jensen, som stammede fra Aggersborg. De boede her i over 20 år, indtil Jørgen Jensen døde i 1748. Da de ingen børn havde, blev Hedegaard overtaget af Jørgen Jensens brordatter Malene Christensdatter og hendes mand Christen Christensen Strand. Det var dog stadig Anne Albertsdatter som ejede gården, men hun solgte den i 1751, hvorefter Malene Christensdatter og Christen Strand flyttede til Tømmerby.

Den ny ejer af gården var Peder Sørensen til Nørthorup, som sammen med hustruen Anne Jørgensdatter tog ophold på Hedegaard. De boede her dog kun i 4 år før de flyttede fra sognet, hvorefter Hedegaard blev forpagtet af Christen Jensen fra Manstrup. Han boede her de næste 10 år og kaldte sig Hedegaard efter gården.

Ejeren Peder Sørensen købte i 1770 herregården Nibstrup ved Brønderslev og samme år solgte han så Hedegaard til Niels Pedersen Bonderup, der vist i forvejen havde boet i gården et par år. Niels Bonderup ejede kun gården i 4 år og i 1774 blev den så købt af Gregers Christensen Aarup.

Hedegaard i 1958

Gregers Aarup var født 1734 i Aarupgaard i Kollerup og havde indtil da været forpagter af Klitgaard i Nørholm ved Nibe. Han giftede sig 1774 med Maren Andersdatter fra Næsborg på Himmerland og parret boede herefter i Hedegaard indtil 1790, hvorefter de flyttede til Nørresundby og solgte gården

til Jens Svendsen Koldborg fra Klim, der var deres svigersøns bror. Han ejede dog kun Hedegaard i 2 år, før han solgte den igen til Rasmus Christoffersen, som allerede var forpagter i gården.

Anne Marie Vestergård og sønnen Peder o. 1865.

Rasmus Christoffersen var født 1763 i Bratbjerg i Tranum og giftede sig i 1791 i Hjortdal med Anne Kirstine Jensdatter, som døde i barselsseng allerede året efter, hvorefter han 1793 giftede sig med Anne Margrethe Simonsdatter. Efter Rasmus Christoffersens død i 1711 giftede hun sig med Christen Mortensen fra Bjerget i Lild sogn. Christen Mortensen ejede Hedegaard til sin død i 1862 og i 1866 solgte hans enke Anne Marie Pedersdatter Vestergaard gården til Søren Christian Christensen, der dog kun boede her i 4 år før han solgte til Christen Brix Kronborg fra V. Kjeldgård i Kettrup, der ejede gården til sin død i 1927. I 1939 blev Hedegaard købt af Han Herreds udstykningsforening, som herefter udstykkede gården.

Chr. Brix Kronborg med familie i 1902

Periode	Bruger	Ejer
1581-88	Christen Baardsen	Hjorddal kirke og Sejlstrupgaard
o. 1601-21	Jens Jensen	Hjorddal kirke og Sejlstrupgaard
o.1621-50	Jørgen Knudsen Riber	Hjorddal kirke og Sejlstrupgaard
o.1650-68	Tyge Clausen	Hjorddal kirke og Sejlstrupgaard
o.1668-95	Tyge Clausen	Rysensten
1695	Peder Thygesen	Rysensten
1695-1708	Claus Michelsen Zimmermann	Sidsel Zimmermann
1708-12	Anders Nielsen Gjerding	Anne Albretsdatter
o. 1712-26	Kirsten Olufsdatter Krag	Anne Albretsdatter
o. 1727-48	Jørgen Jensen	Anne Albretsdatter
1748-51	Christen Christensen Strand	Anne Albretsdatter
1751-54	Peder Sørensen	Selvejer
o. 1755-65	Christen Jensen Hedegaard	Peder Sørensen
1765-70	Niels Pedersen Bonderup	Peder Sørensen
1770-74	Niels Pedersen Bonderup	Selvejer
1774		Peder Stouby
1774-90	Gregers Christensen Aarup	Selvejer
1790-92	Rasmus Christoffersen	Jens Svendsen Koldborg
1792-1811	Rasmus Christoffersen	Selvejer
1811-62	Christen Mortensen	Selvejer
1862-66	Anne Marie Pedersen	Selvejer
1866-70	Søren Christian Christensen	Selvejer
1870-1927	Christian Brix Kronborg	Selvejer
1927-28	Else Christine Brix Kronborg	Selvejer
1928-36	Christen Kronborg Christensen	Selvejer
1936-39	Lars Svenning Back	Selvejer
1939-40		Han Herreds udstykningsforening
1940-80	Magnus Henriksen	Selvejer
1980-	Ejgild Poulsen	Selvejer

Lille Hedegaard

Matr. nr. 6

Hjortdalvej 60

Lille Hedegaard er ligesom huset Trinderup dannet ved en udstykning fra Hedegaard i slutningen af 1700-tallet. De første beboere var således fæstere under Hedegaard. I folketællingen fra 1787 nævnes et ældre ægtepar, Jens Christensen og Gertrud Poulsdatter på stedet. Hun dør i 1791 og få år efter er der kommet et yngre par som fæstere, nemlig Lars Mikkelsen og Anne Marie Jensdatter. Han dør i 1803 og året efter gifter hun sig på ny med Jacob Gregersen fra Brovst.

Efter Jacob Gregersens død i 1837 drev enken videre nogle år, men herefter nævnes stedet som fæstested indtil skrædder Jørgen Christian Jørgensen købte det til selveje i 1856.

Luftfoto af Lille Hedegaard fra 1958.

Periode	Bruger	Ejer
1787-91	Jens Christensen	Hedegaard
1795-03	Lars Mikkelsen	Hedegaard
1803-37	Jacob Gregersen	Hedegaard
1837-50	Karen Nielsdatter	Hedegaard
	ubeboet	Hedegaard
1856-89	Jørgen Christian Jørgensen	Selvejer
1889-95	Christen Jakobsen	Selvejer
1895-1921	Søren Larsen	Selvejer
1921-73	Kristen Krogsgaard Pedersen	Selvejer
1991-2017	Frank Ravn	

Trinderuphus

Matr. nr. 7

Svinkløvvej 355

Til Hedegaard hørte i slutningen af 1700-tallet to såkaldte afbyggerhuse, hvis beboere var fæstere til Hedegaard. Den ene var Trinderuphus og det er nævnt første gang i 1761, da Poul Gregersens hustru Karen Christensdatter døde her. Samme år giftede Poul Gregersen sig med Birgitte Andersdatter. Poul Gregersen døde i 1784 og Birgitte Andersdatter sad enke i huset et par år, inden hun overlod det sønnen Anders Poulsen. Han døde dog allerede to år efter og hans enke giftede sig igen med Jens Olufsen, som herefter ofte blev kaldt Jens Trinderup. Han døde maj 1812 og enken Maren Pedersdatter giftede sig samme år med Anders Thomsen fra Tranum. Anders Thomsens døde i 1831, men havde da overladt fæstet på huset til Hans Larsen, som i 1822 var blevet gift med hans steddatter Dorthe Marie Jensdatter. Hans Larsen døde allerede i 1828 og enken sad i huset, indtil hun i 1833 giftede sig med Peder Christensen. I 1840 kom der en ny familie til da fæstede Søren Mortensen huset og han boede her til 1860, da hans søn Morten Sørensen købte det til selveje. Han boede her dog kun tre år, før han solgte til Christian Sørensen Maximilian Gersdorf, som efterfølgende boede her en årrække, indtil sønnen Anthon overtog det i 1908.

Luftfoto af Trinderuphus 1958.

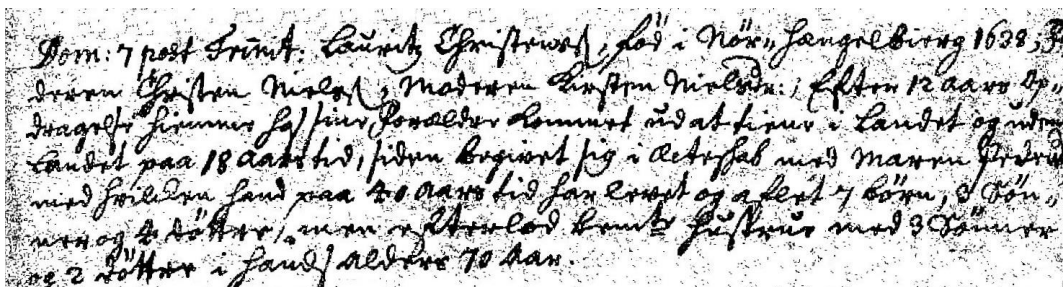
Periode	Bruger	Ejer
1761-84	Poul Gregersen	
1784-88	Birgitte Andersdatter	
1789-90	Anders Poulsen	
1790-1812	Jens Olufsen	
1812-22	Anders Thomsen	Christen Mortensen
1822-28	Hans Larsen	Christen Mortensen
1828-33	Dorthe Marie Jensdatter	Christen Mortensen
1833-40	Peder Christensen	Christen Mortensen
1840-60	Søren Mortensen	Christen Mortensen
1860-63	Morten Sørensen	Selvejer
1863-1908	Christian Sørensen Maximilian Gersdorf	Selvejer
1908-34	Anton Christiansen	Selvejer
1934-53	Karen Kirstine Christiansen	Selvejer
1953-95	Ole Albrektsen	Selvejer
1995-	Inga Jakobe Albrektsen	Selvejer

Bjerregaard

Matr. nr. 8

Gl. Hvarrevej 39

Bjerregaard ligger i dag i kanten af Svinkløv Plantage helt omgivet af sommerhuse. Tilbage i tiden var det en ensomt liggende gård. Den nævnes i 1664-matriklen kun som et gadehus, men har rimeligvis længere tilbage været større, idet dette område, tidligere kaldet Nørre Hjortdal, dengang var stærkt hærgnet af sandflugt. Gården var på dette tidspunkt ejet af kronen og hørte under Aalborghus len. Fæstebonden hed Jens Eskildsen, men han blev o. 1668 afløst af Laurits Christensen Sand fra Hingelbjerg i Kollerup, som boede her til sin død i 1708, hvor præsten i kirkebogen skriver følgende: *Dom. 7 post Trinit Laurits Christensen, født i Nør Hingelbjerg i 1638, faderen Christen Nielsen, moderen Kirsten Nielsdatter. Efter 12 aars opdragelse hjemme hos sine forældre kommet ud at tjene i landet og uden landet på 18 aars tid. Siden begivet sig i ægteskabet med Maren Pedersdatter med hvilken han på 41 aars tid har levet og avlet 7 børn, 3 sønner og 4 døtre, men efterlod bemeldte hustru med 3 sønner og 2 døtre i hans alders 70 aar.*

Uddrag af Hjortdal kirkebog med Laurits Sands død i 1708.

I årene omkring Laurits Sands overtagelse af gården blev den underlagt Bøvling slot i Vestjylland i kraft af, at den hollandsk fødte bygmester Henrik Ruse, der i 1661 blev indkaldt af kongen for at modernisere Københavns befæstning, fik sin betaling herfor i form af det gamle lensslot i Vestjylland sammen med en række af kronens øvrige fæstegårde. Henrik Ruse omdannede herefter Bøvling slot til baroniet Rysensten. Efter hans død i 1679 overgik det til hans datter, Jeanne Marie, der var gift med oberst Christian Juul (død 1691) og siden med generalmajor Gregers Daa. Man har sikkert har fundet for besværligt at eje denne fjerne nordjyske gård, så i slutningen af 1600-tallet kom Bjerregaard i stedet under det lokale gods Aalegaard.

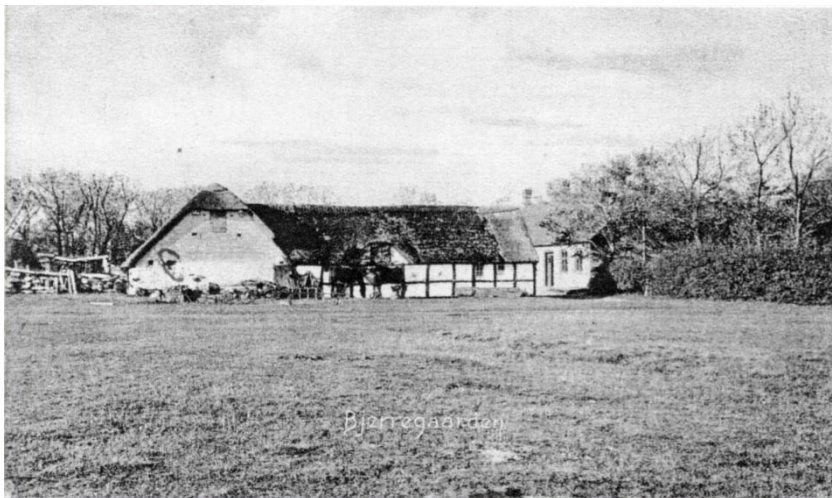

Godset Rysensten sydvest for Lemvig.

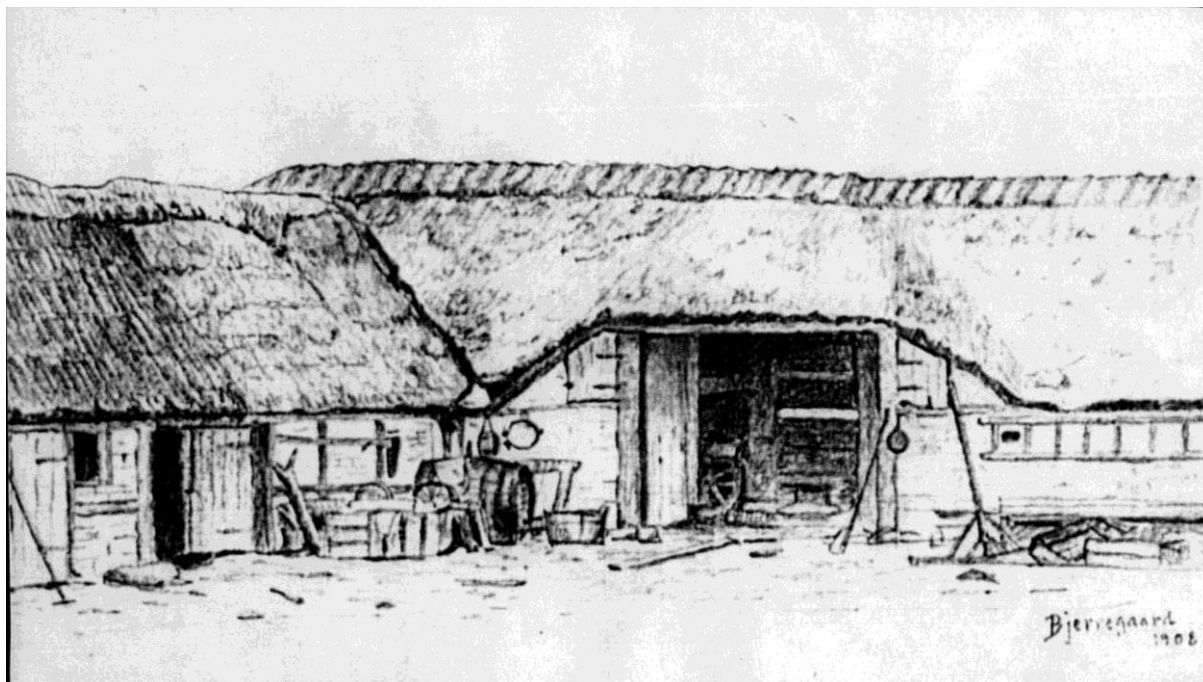

Bjerregaard o. 1900. Nr. 2 og 4 fra venstre er pensionærer. I døren Jacob Bjerregaard og hustruen Ane Marie er nr. 2 fra højre.

Efter Laurits Sands død blev fæstet overtaget af hans søn Jens Lassen Sand. Han døde i en høj alder i 1763, men da var han for længst gået på aftægt og havde overdraget fæstet til sin søn Jens Jensen Sand. Denne døde imidlertid allerede i 1760 kun 40 år gammel, hvorefter enken Kirsten Nielsdatter giftede sig med Christen Sørensen Bjerregaard, som stammede fra Bjerregaard i Kollerup sogn. Gården havde indtil nu ikke haft noget navn, men da Bjerregaard-slægten forblev her i de næste to generationer, blev gården efterhånden også kaldt Bjerregaard. Beboerne i gården havde gennem hele 1700-tallet været fæstere under Aalegaard, men i 1803 købte Chr. Sørensen Bjerregaards søn, Søren Christensen Bjerregaard, gården til selveje. Året efter solgte han gården til Christen Brixen til Slette. Der kom igen en fæster i gården, Søren Sørensen Aldrup, der som navnet antyder stammede fra Aldrup i Kollerup sogn. Allerede i 1812 købte han dog gården til selveje. Han boede herefter i gården til sin død i 1854, men da havde han for længst solgt den til sin søn Christian Sørensen, der kaldte sig Bjerregaard efter gården. Han blev gift i 1847 i Vust med Susanne Jacobsdatter af Frensen-slægten fra Vust Østergaard. Året efter blev sønnen Jacob Christiansen Bjerregaard født og han overtog sit hjem i 1879 og drev gården i 46 år. Stuehuset til gården brændte i 1885 og et nyt blev bygget. En tid omkring år 1900 havde han også somerpensionat på gården.

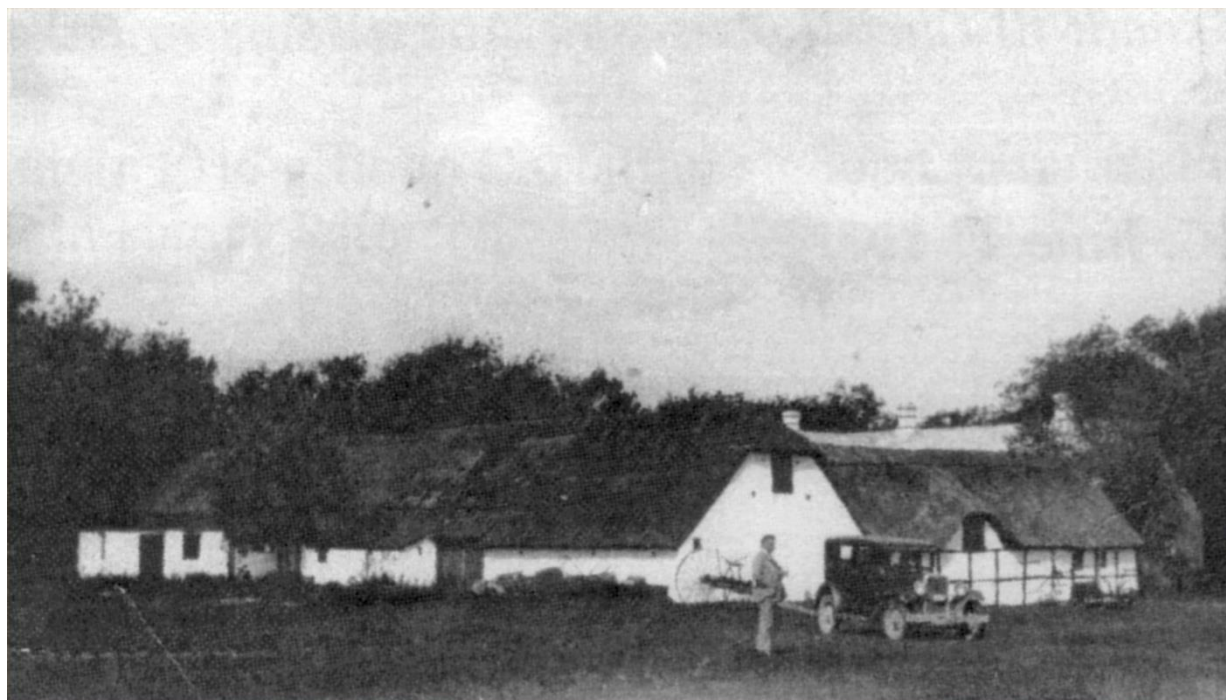
Bjerregaard o. 1910

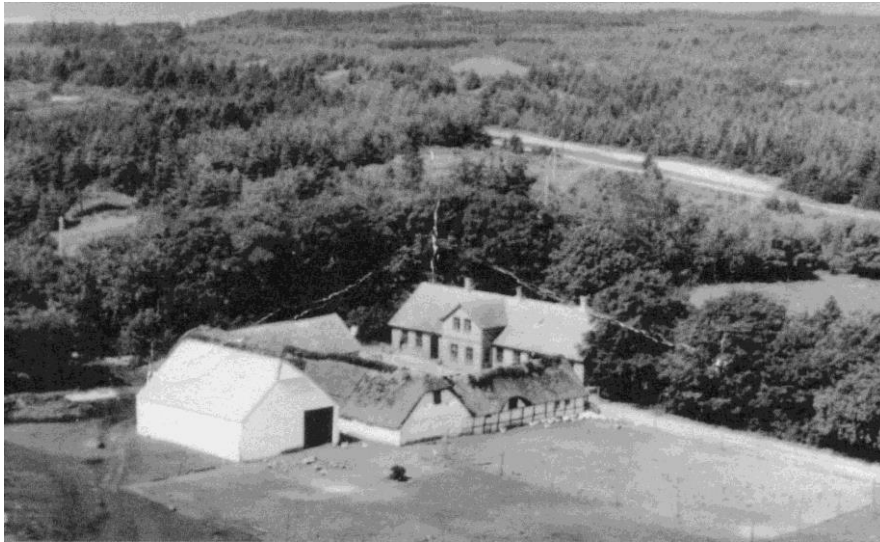
Tegning fra 1908.

Jacob Bjerregaard og hustru Ane Marie fik 7 børn, hvoraf de 4 udvandrede til Amerika. Datteren Else og hendes mand Peder Bach Nielsen overtog i 1925 Bjerregaard. De boede i Niagara Falls i USA, hvor Peter Bach Nielsen var restauratør og handlede med biler og motorer. Omkring 1930 var de dog hjemme og boede i Bjerregaard et par år.

Ellers var gården forpagtet ud til Karl Albrechtsen. I 1941 blev gården solgt til bankdirektør Knud Christensen, men i 1945 blev Bjerregaard så købt af Karl Albrechtsen. Senere har hans søn overtaget den.

Bjerregaard med ejeren Peder Bach Nielsen o. 1930

Bjerregaard o. 1950

Periode	Bruger	Ejer
1664	Jens Eskildsen	Aalborg Slot
o. 1668-88	Laurs Christensen Sand	Rysensteen
o. 1690-1709	Laurs Christensen Sand	Aalegaard
o.1710-50	Jens Lassen Sand	Aalegaard
o.1750-60	Jens Jensen Sand	Aalegaard
1760-86	Christen Sørensen Bjerregaard	Aalegaard
1787-1803	Søren Christensen	Aalegaard
1803-04	Søren Christensen Bjerregaard	Selvejer
1804-12	Søren Sørensen Aldrup	Christen Brixen
1812-33	Søren Sørensen Aldrup	Selvejer
1833-79	Christian Sørensen	Selvejer
1879-1925	Jacob Christiansen Bjerregaard	Selvejer
1925-41	Peter Bach Nielsen	Selvejer
1941-45	Knud Kristensen	Selvejer
o.1945-70	Karl Albrechtsen	Selvejer
o.1970-2007	Karl Albrechtsen	Selvejer

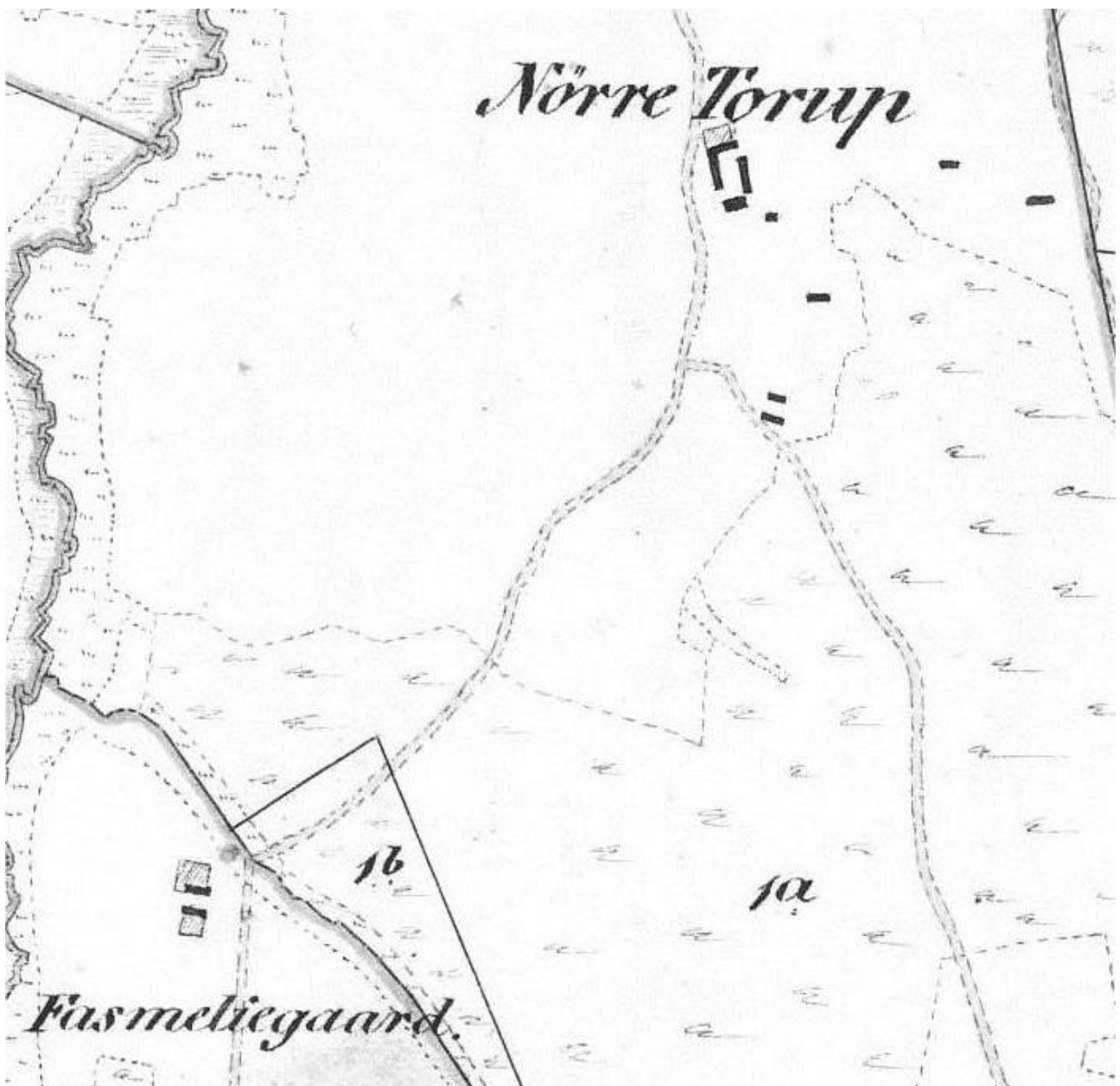
Aalegaard o. 1920

Nørtorup og Fasmeli

Nørtorup eller blot Torup var oprindeligt en lille landsby bestående af 4 store gårde. Den nordligste af disse, Torup Nørgaard var fra gammel tid en lille herregård ejet af slægten Griis og senere af slægten Krag (Kid), men i begyndelsen af 1700-tallet blev den af adelsmanden Mogens Marsvin slået sammen med den største gård, Torupgård, og blev herefter kaldt Nørtorup. De to øvrige gårde blev efterhånden fæstegårde herunder og blev til sidst nedlagt og deres jorde lagt under Nørtorup.

I slutningen af 1800-tallet startede en udstykning af Nørtorup, som blev endelig afsluttet i 1935, hvorved mange nye husmandsbrug opstod og bebyggelser i Nørtorup Kær og på Nørtorup Mark blev grundlagt. Nogle af disse er senere vokset til større gårde.

Syd for Nørtorup har vi den ensomt liggende gård med det besynderlige navn Fasmeli. Den hørte fra gammel tid under Slettegaards hovedgårds takst

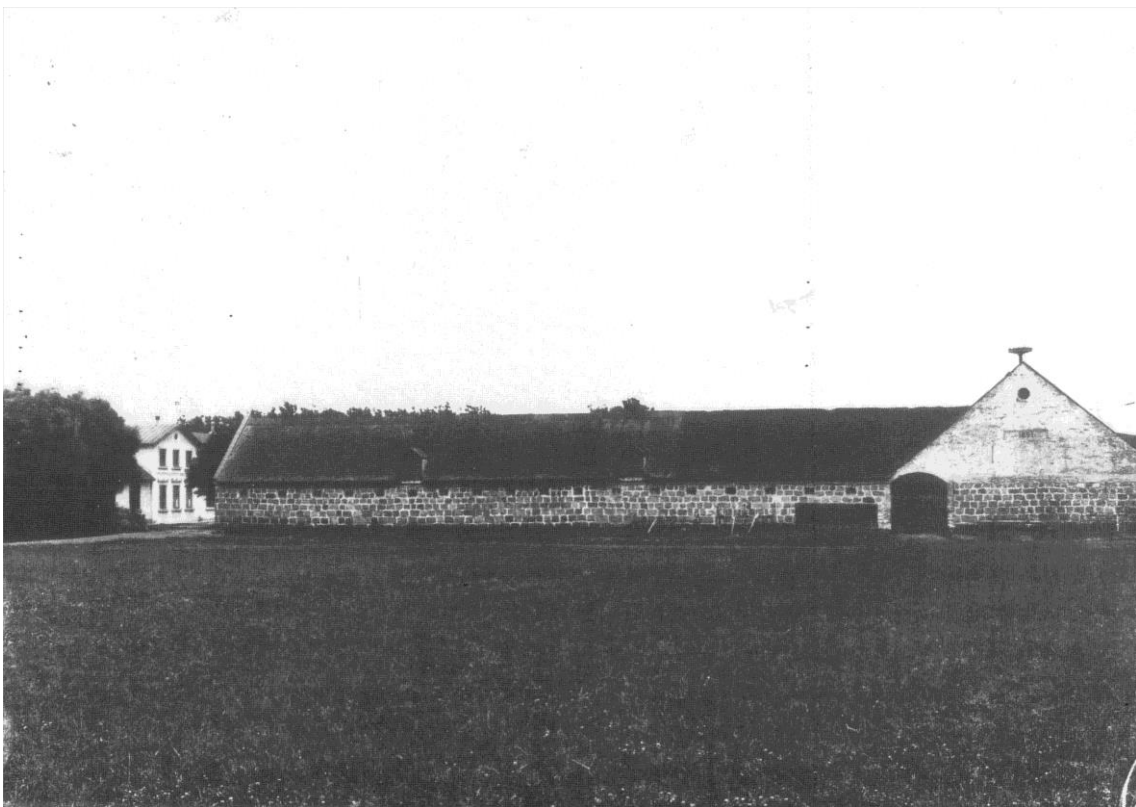
Usnit af matrikelskort fra 1868 med Nørtorup og Fasmeli.

Nørtorup

Matr. nr. 1

Nørtorupvej 75

I Torup eller Nørtorup var der som nævnt oprindelig 4 store gårde. Den nordligste, Torup Nørgaard kaldet, var fra gammel tid en adelig hovedgård. Den må have tilhørt Palle Andersen Griis til Slette i begyndelsen af 1500-tallet, men første gang vi hører om en beboer i gården er i 1568, da Vogn Andersen Griis boede her. Han var sønnesøn af Palle Andersen Griis til Slettegaard og tilhørte en mere fattig gren af slægten Griis. Vogn Griis ejede da sammen med sine søskende to tredjedele af gården. Vogn Griis, der var gift med Maren Jensdatter Fredberg, ejede også Roelsgaard i Lild sogn, hvortil han senere flyttede. Senere er Nørgaard blevet overtaget hans søn Anders Vognsen Griis, der i et tingsvidne fra 1670 siges at have boet i gården "før kejserens tid" – dvs. før kejserkrigen 1625-29. Han blev efterfulgt af sin bror Jacob Vognsen Griis, der flyttede ind på Nørgaard o. 1630. Et par år efter blev han gift med fru Karen Krag, enke efter Laurids Navl til Nørbeg i Nørbæk sogn. Hun var søster til Maren Krag, gift med Bagge Griis til Slettegaard og Trinderup, som var en halvætter til Jacob Griis. I Hanherreds tingbog fra 1636 kan man læse følgende om fru Karen Krag: At den næste søndag før Palmesøndag nu sidst så de at Fru Karen Krag i Nørtorup hun stod udenfor Hjortdal kirkedør og beklagede sig for Hr. Jørgen og sognefolkene, som da var til stede, at hun havde fanget stor skade på hendes kvæg og fæmon og i andre måder og hørte at hun samme tid skyldte Maren Nielsdatter i Tranum derfor, og sagde at hun havde lovet hende ondt. Det var en alvorlig beskyldning i en tid med mange hekseprocesser og præsten hr. Jørgen Riber spurgte om hun kunne bevise det, hvortil hun svarede ja. Senere blev de to kvinder dog forligte i flere sognefolks nærværelse. Fru Karen Krag døde i 1641 og man kan i Hanherreds tingbog læse om hendes beskedne efterladenskaber foruden de mange gældsposter hun og Jacob Griis havde. I 1651 blev Jacob Griis stævnet til tinget af Vogn Krag til Nesgaard for adskillige gældsposter. Senere samme år døde Jacob Griis og det ser ud til at Vogn Krag herefter overtog Nørgård.

Nørtorup o. 1910.

Vogn Krag, som var ud af lavadelsslægten Kid, havde tidligere boet i Nørsgaard i V.Svenstrup, men fra o. 1630-50 boede han og hustruen Anne Pallesdatter Griis på Slettegaard. Han bosatte sig ikke på Nørsgaard i Torup i 1651, men flyttede i stedet til Nesgaard i Ø. Svenstrup og lod Nørsgaard besætte med en forpagter. En sådan Christen Madsen nævnes i matriklen i 1664. Vogn Krag døde o. 1665 og herefter blev Torup Nørsgaard overtaget af hans søn Jens Vognsen Munk. Han var født 1630 i Slettegaard og ved hans død i 1708 oplyser præsten, at han ”blev opfødt hjemme og holdt i læse, skrive og regneskole. Forblev hos hans fader i 28 år, derefter kommet i ægteskab med sl. Maren Jørgensdatter og i 46 aars ægteskab velsignet med 6 børn.”

Parret boede først i Roelsgaard i Lild sogn, siden i Nesgaard, men flyttede i 1665 ind på Nørsgaard. Jens Vognsen og hustru boede herefter på Nørsgaard resten af deres tid. Han var en velanset mand, som ofte optrådte på tinge. Omkring 1700 solgte Jens Vognsen så Nørsgaard til den unge adelsmand Mogens Marsvin mod at han og hustruen kunne blive boende på gården deres livstid. Maren Jørgensdatter, der var datter af præsten Jørgen Knudsen Riber, døde i 1704 og Jens Vognsen døde som nævnt i 1708.

Adelsvåben for slægterne Sested (øverst) og Marsvin (nederst).

Mogens Mogens Marsvin var født i 1675 som søn af Mogens Jørgensen Marsvin og Benedicte Margrethe Sested. Faderen var ritmester ved 2. jyske rytterregiment og faldt i slaget ved Lund 4. december 1676. Mogens Jørgensen Marsvin var søn af Jørgen Marsvin og Anne Helvig Gyldenstjerne, som begge tilhørte fornemme gamle danske adelsfamilier. Jørgen Marsvin ejede flere forskellige godser bl.a. Aunsbjerg ved Viborg. Han kom i økonomisk uføre og måtte afstå det alt sammen og fik da af kongen tildelt det beskedne gods Abildgaard ved Nibe for sin indsats i svenskekrigene og her døde han i 1671. Hans enke Anne Gyldenstjerne købte i 1678 Aalegaard i Skræm af sin slægtning Henrik Rantzau til Aagaard og bosatte sig her sammen med sin søn Otte Marsvin. Sammen med Aalegaard havde hun også fået en gård i Torup, som i 1664 matriklen var regnet som den største her med over 15 tdr. hartkorn. Den havde siden omkring år 1500 hørt under Aagaard og siden begyndelsen af 1600-tallet været beboet af den samme slægt: Først Poul Pedersen o. 1618-35 og fra 1635 sønnen Peder Poulsen. I en periode var der tilmed to fæstere i gården, men i 1698 døde Peder Poulsens søn Mads Pedersen som den sidste af slægten i gården. Anne Gyldenstjerne var død 1692 på Aalegaard og hende sønnesøn ovennævnte Mogens Mogens Marsvin fik ved sit giftermål i 1698 med Hedevig Christine Agnete von Zeppelin overdraget gården i Torup.

Matrikelkort fra 1868. Her kun lå Nørtorup, Søndergård og 4 huse.

De næste 5 år skrev han og hustruen sig til gården kaldet Torupgaard, men efter Jens Vognsen i 1704 var blevet enkemand flyttede de til Nørsgaard og forenede de to gårde til én stor gård, som efterhånden blev kaldt for Nørtorup. På gården boede de følgende år familien med en stadig voksende børneflokk samt både Mogens Marsvins mor, Benedicte Sested, som døde her i 1712, og hans svigerfar ritmester Victor Christoph von Zeppelin, som døde på Nørtorup i 1708. Imidlertid døde Mogens Marsvin kun 41 år gammel i 1716. Enken Hedvig Zeppelin blev boende her indtil 1720, da hun solgte gården til Anne Albertsdatter, enke efter herredsfogden Christen Lassen i Aggersborg og hermed var det slut med gårdens status som adelig sædegård.

Gården blev de næste tyve år drevet af forpagtere. I årene 1724-30 var det Niels Jensen, der var gift med præstedatteren Christiana Hansdatter Lessow fra Lerup sogn. De flyttede senere til Hals, hvor Niels Jensen var forpagter af Hals Ladegaard. I 1730'erne nævnes Peder Christensen og hustru Johanne Pedersdatter i gården, men i 1741 blev Nørtorup købt af Peder Sørensen.

Peder Sørensen var født i 1712 i Gøttrup som søn af Søren Christensen Tjenlav og Anne Christensdatter og som søn af en fæstebonde foretog han gennem sit liv en bemærkelsesværdig social opstigning, idet han endte som godsejer. Han blev i 1738 gift i Hjortdal med Anne Jørgensdatter af Torup. Det unge par slog sig i første omgang ned som forpagtere af Lerupgaard, men i 1741 flyttede de ind på Nørtorup. Her boede de så de næste 10 år, men i 1751 købte de Hedegaard og flyttede herover, mens Anne Jørgensdatters bror Christen Jørgensen blev forpagter på Nørtorup.

Gravsten over Peder Sørensen Thorup og hustru.

Teksten på Peder Sørensen Thorup og hustrus gravsten lyder således:

Vandringsmand

Lær at ære Livet, at elske og øve Dyden

Saa Nyder du Sand ære i Livet glædes i Døden og Belønnes efter Døden (ved Livet)

Saaledes levede og vandrede

Den i Livet velædle, i Døden Salige

Hr. Peder Sørensen Thorup til Nibstrup

Hans Liv begyndte i (?) 26. Oktober 1712

En Gud helliget Ungdom, en fornuftig Manddom

Blev kronet med (?) ang Ægteskab

Begyndt Ao 1738 med (?) og dydsirede

Jomfru Anna Jørgensdatter

fød i (?) den 12. Juni Ao 1710

Denne Forening blev med 7 Børn, 2 Sønner og 5 Døtre velsignet og I uafbrudt (?) og Glæde hendraget i 33 Aar

indtil Gud (?) en salig Død bortkaldte ham paa Nibstrup d. 10. April Ao 1771

Hans Alder var 59 Aar og 6 Maaneder

Efter 4 Aar og 8 Maaneder (?) bestandig Troe et levende Haab (?) Tillid

Hensov hun på Nibstrup d. 21. Decbr. Ao 1776

I hendes Alders 66 Aar 6 Maaneder 9 Dage og (?)

I en glædelig Opstandelsessaab.

Tre år senere flyttede Peder Sørensen og hustru væk fra sognet og solgte Nørtorup til Lars Jensen Sand. I 1763 var Peder Sørensen forpagter af herregården Vang og i 1766 af Hjermitselevgaard begge i Vendsyssel og i 1770 købte han så herregården Nibstrup ved Brønderslev med 285 tdr. hartkorn fæstegods for den nette sum af 29200 rdl. Han kaldte sig da Peder Sørensen Thorup. Han døde året efter og hustruen Anne Jørgensdatter døde i 1776, hvorefter Nibstrup blev overtaget af sønnen Søren Pedersen Thorup. I Brønderslev gl. kirke er der bevaret en anseelig gravsten over Peder Sørensen Thorup og Anne Jørgensdatter (se forrige side).

Den nye ejer af Nørtorup, Lars Jensen Sand, var født 1708 i Haverslev, som søn af Jens Christensen Sand og Kirsten Thomasdatter og faderen var ud af Sand-slægten fra Hjortdal.. Lars Sand var skudehandler og i 1741 boede han i Haverslev sogn og ejede skuden "Sct. Peder" på 5 læster, som han sejlede med på Norge fra Slettestrand. Omkring 1750 ejede han gården Grishauge i Klim, et hus i Klim Terp, ½ gård i Bonderup og Søndergaard i Klim, hvilket gods han solgte, da han købte Nørtorup. I 1757 købte Lars Sand yderligere to gårde i Torup, nemlig Søndergaard, der de næste o. 100 år blev fæstegård under Nørtorup samt en gård, som var beboet af Peder Sørensens svoger Didrich Christensen. Sidstnævnte gård blev få år efter lagt til Nørtorup. Lars Sand var gift med Karen Andersdatter Faarbæk fra Klim og hun boede som enke på gården nogle år efter hans død i 1777. Lars Sand var nok mest beskæftiget med skudehandlen og havde forpagter i gården: De første 4-5 år fortsat Christen Jørgensen og senere hans egen søn Anders Larsen Sand. I 1783 solgte Karen Faarbæk til Lars Hygum som året efter solgte den videre til Niels Jørgensen Steen.

Han var født 1733 i Valsted ved Sebber på Himmerland som søn af Jørgen Jensen Steen og Karen Christiansdatter. Niels Steen blev i 1768 i Lovns gift med Ingeborg Thomasdatter Nysom, enke efter birkedommer Otto Engel og datter af forpagter på Hessel, Thomas Nysom. Niels Steen var, før han købte Nørtorup, forpagter på Bratskov i Brovst. Ingeborg Thomasdatter Nysom døde i 1791 på Nørtorup, men Niels Steen drev gården videre til 1800, da han solgte gården til sin svigersøn Søren Mørup. Niels Steen boede på Nørtorup helt til 1826, da han døde i en alder af 93 år.

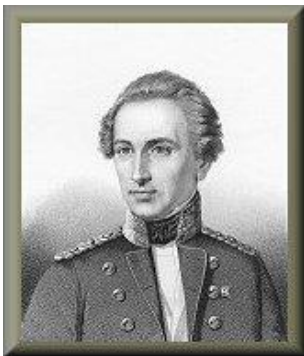
Randers rådhus, som Søren Mørups far, Christian Mørup tegnede og byggede i 1780.

Søren Mørup var født i Ødum mellem Aarhus og Randers i 1769, som søn af den kendte østjyske bygmester Christian Jensen Mørup (1732-1800) og hustru Maria Pedersdatter Møller. Christian Mørup tegnede og byggede bl.a. Aarhus Katedralskole i 1763, Randers rådhus i 1780 og tårnspiret til Sct. Mortens kirke i Randers i 1795. Søren Mørup blev i år 1800 i Hjortdal gift med jomfru Mette Cathrine Steen. Han var da forvalter på Kokkedal og godsejeren her, kammerråd Christen Hviid, optrådte da også som forlover ved brylluppet og senere adskillige gange som fadder ved deres børns dåb i Hjortdal kirke.

Søren Mørup kom til at bo på Nørtorup i næsten 50 år. Hans hustru Mette Cathrine Steen døde i 1838, 61 år gammel, men proprietær Mørup, som han ofte kaldtes, døde først som 80-årig i 1849. Hans ugifte datter Margrethe Mørup drev gården videre med forvalter de næste to år før hun og de øvrige arvinger solgte gården.

Signe Læssøe (1781-1870)

Werner H. F. Læssøe
(1811-50)

Den ny ejer af Nørtorup var Herman Frederik Marius Læssøe. Han var født 1806 i København som søn af grosserer Niels Frederik Læssøe og Margrethe Juliane Signe Abrahamson, senere kaldet Signe Læssøe. Faderen flyttede i 1811 til Frederikshavn og blev toldinspektør, men flyttede 1818 igen tilbage til København og blev udnævnt til havnekontrollør. Herman Læssøes mor er gået over i historien for sit bekendtskab og sin brevveksling med H. C. Andersen, som hun mødte i 1828. Han blev herefter en hyppig gæst i hjemmet på Østerbro. Dansk Kvindebiografisk Leksikon skriver følgende om Signe Læssøe:

Hendes moderlighed, sikre kritiske sans og høje kvalitetskrav fik stor betydning for digteren, som satte hende højere end tidens andre litterære damer, Kamra Rahbek og Thomasine Gyllembourg. Signe Læssøe beundrede på sin side H.C. Andersen for hans forfatterskabs åndfuldhed og rene følelser. Med sikker fornemmelse for hans geni erklærede hun allerede ved læsningen af hans første eventyr i 1835, at "det Barnlig-Phantastiske er hans sande Gebet, man maa saa sige, Hvad man vil". Hun fulgte i øvrigt også med i periodens litterære strømninger, som hun havde helt bestemte meninger om.

Herman Læssøes bror, Werner Hans Frederik Læssøe, blev en kendt krigshelt i samtiden, på grund af sin indsats som stabchef i krigen 1848-50, hvor han faldt i slaget ved Isted i 1850. Endelig var broderen Thorald Læssøe (1816-78) forfatter og en kendt landskabsmaler og ligesom moderen en god bekendt af H. C. Andersen.

Herman Læssøes liv kan man gennem moderens breve til H. C. Andersen få et ret godt indblik i. Han tog, efter at have studeret landvæsen, i 1829 dansk juridisk eksamen og blev herefter forvalter på Karlsfelt hovedgård ved Stubbekøbing på Falster. Her blev han forlovet med Karen Elise Smidth, som var datter af forpagteren af Karlsfelt, Jens Andersen Smidt og hustru Karen Erreboe. Herman Læssøe søgte i disse år at få en forpagtning, så der var grundlag for at gifte sig og stifte familie. Moderen Signe Læssøe bekymrede sig meget herom og skriver i 1833 følgende i et brev til H.C. Andersen:

Nu maa jeg sige farvel, for jeg skal skrive til min stakkels Herman, som søger saa meget efter Forpagtning i denne tid, men der skal Penge til. – Jeg sørger ubeskriveligt over ham, jeg seer aldrig han kan blive sin egen Herre, og han er dog saa flink saa retskaffen!

I foråret 1834 er Herman Læssøe stadig forvalter på Karlsfelt og han bliver da gift med sin forlovede Karen Elise Smidth i Kippinge på Falster, fire dage efter at deres søn Jens Frederik var blevet født. Dette var til stor sorg for Signe Læssøe og hun skriver 1. juli 1834 i et brev til H. C. Andersen:

En tung sorg har jeg havt og har i denne tid, maa jeg betro min deltagende ven. Herman har begaaet den ubesindighed at han har giftet sig, han er baade mand og fader og har intet at ernære dem med – hun er hos sin moder, som kun eier et lidet hus og en saare liden pension og han er forvalter paa Dronninggaard [tidligere kongelig lystslot ved Furesøen, nordvest for København] hos Mariboos. Det er mig en tung sorg, men selv denne har sin ophøiede glæde for mig, at see ham i disse trængselens dage at passe sit meget arbejde med utrættelig flid, see ham med mandigt mod og uden at klage gjøre overordentlige anstrængelser for at ernære dem, er mig et saligt syn og gjør mig taknemlig mod Gud der lod mig blive Moder til saa herlig en søn. Jeg har nogle dage paa Dronninggaard været et saligt vidne til hans pligts opfyldelse og til den ro hans sind nyder uagtet hans længsel efter sine kjere, og det har beroliget mig meget. I dag fjorten dage rejser jeg til Falster for at see de kjere mennesker og dele deres glæde over den lille dreng, der baade efter moderens og bedstemoderens sigende, skal være et vidunder af elskelighed.

Desværre døde den lille søn i 1835 og Herman Læssøe flyttede derefter sammen med sin hustru til Jylland, hvor han blev avlsforvalter på Astrup hovedgård nord for Skive. I 1842 flytter de til Løgstør og Herman Læssøe bliver forpagter i Løgstør Mølle, men her dør hans hustru Karen Elise i 1845. I 1851 køber han så Nørtorup og samme år bliver han i Aggersborg gift med Christine Marie Ovesen, datter af forpagter på Højstrupgård, Johannes Nicolai Ovesen og Sophie Magdalene Rode i Lyderslev sogn i Præstø amt. De bor på Nørtorup i 15 år og tingene synes nu at blomstre for dem. Signe Læssøe er som 78-årig oppe og besøge dem i 1859 og skriver begejstret herom til H. C. Andersen:

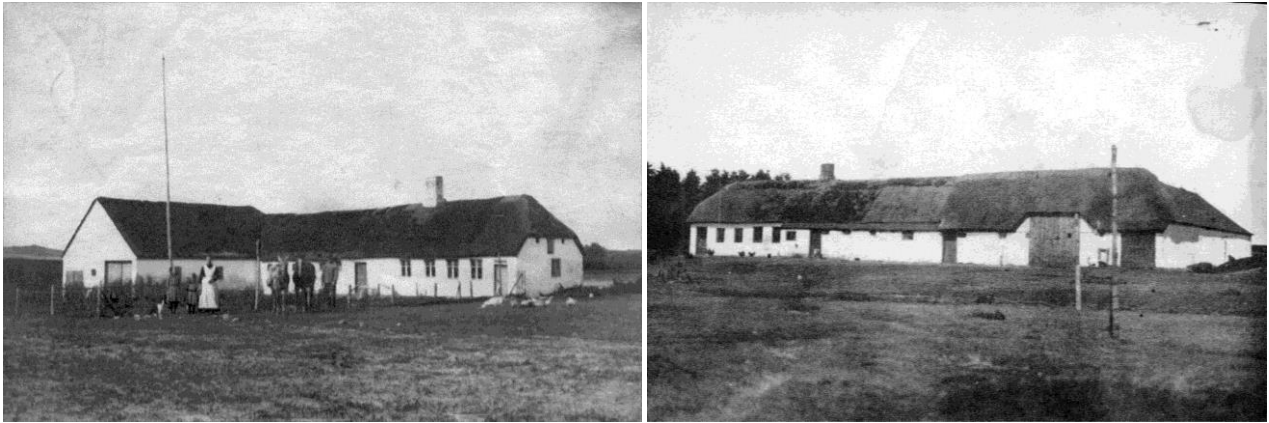
Jeg havde megen glæde ved at besøge min ældste søn, og glæde mig over hans uendelige, utrættelige virksomhed og være vidne til alt det meget han udretter. For fire år siden var der ikke et træ i hans have, dengang var den lille, nu er den stor og fuld af skyggefulde alleer. Hans meieri har han bragt op fra 25 køer til 50, om et par aar kan han have 60. Han har hverken forvalter eller avlskarl, men fra 4 om morgenen er han selv overalt nærværende.

I 1866 solgte Herman Læssøe Nørtorup og flyttede til Lemvig, hvor han blev branddirektør for Lemvig i Købstædernes almindelige Brandforsikring. Her døde Herman Læssøe og hustru i 1875.

Den ny ejer af gården, Andreas Nikolas Ryge var født 1842 i Aars som søn af kirkesanger og skolelærer Peter Ryge og hustru Maren Kjerstine Christensen. Hans farfar, som han var opkaldt efter, var præst i Mou. Han blev i 1864 gift i Brovst med datteren fra Vilbæksminde, Bartholine Hasselbalch. Ifølge folketællingen fra 1880 boede han og hustruen da på Nørtorup sammen med deres 6 børn, en huslærer, en mejerske, en møllesvend samt hele 11 tjenestefolk. Hermann Læssøe havde nedlagt den sidste fæstegård, Søndergård og lagt jorden herfra under Nørtorup, der på dette tidspunkt nåede op på sit største areal med over 15 tdr. hartkorn.

Andreas Ryge og hustru Bartholine Hasselbalch til Nørtorup fotograferet af Tønnies i Aalborg i 1880.

Nørtorupvej 267 og 257: To små husmandssteder i Nørtorup Kær, udstykket fra Nørtorup af Andreas Ryge i 1884-85

Andreas Ryge begyndte i stedet at frasælge en række parceller på Nørtorup Hede og i Nørtorup Kær, hvorpå der blev anlagt små husmandsbrug i dette hidtil øde og uopdyrkede område. I årene 1870-85 blev der således her oprettet 12 små husmandsbrug og de ny beboere tog straks fat på at opdyrke jorden. Det var i disse år at opdyrkningen af heder tog fart rundt omkring i landet inspireret af Enrico Dalgas, hvis motto efter nederlaget i 1864 var *hvad udad tabes, skal indad vindes*.

Trods indtægten fra alle disse frasalg synes økonomien at være kørt af sporet for Andreas Ryge og i 1887 blev gården erklæret konkurs og blev overtaget af Landmandsbanken. Året forinden var hovedbygningen vistnok brændt og en ny var blevet opført. Herefter flyttede Andreas Ryge og hustru til Aarhus, hvor han senere benævnes som kommissionær, dvs. en som sælger eller køber varer eller værdipapirer for en andens regning, men i eget navn.

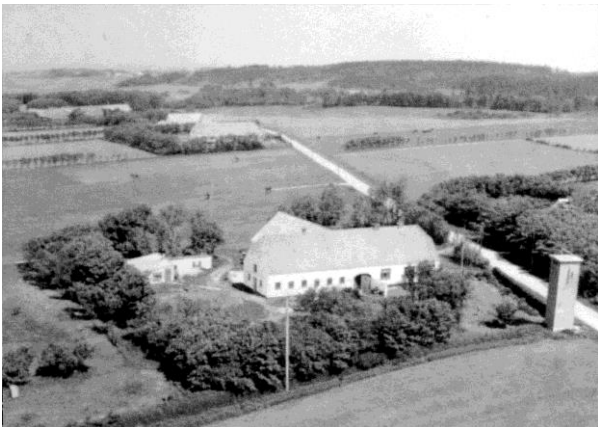

Niels Simonsen Røgild med familie o. 1900.

Niels Røgild og hustru med tjenestefolk på Nørtorup o. 1920.

Der flyttede nu helt unge folk ind på Nørtorup: I 1887 blev Niels Simonsen Røgild gift i Klim med Ane Kirstine Jørgensdatter og samme år købte de Nørtorup af Landmandsbanken for 64 000 kr. Niels Simonsen var født 1860 i V.Thorup som søn af Simon Christian Nielsen (Røgild) og hustru Anne Marie Jensdatter Ravn, mens Ane Kirstine Jørgensdatter var født samme år i Oddegaard i Klim, som datter af Jørgen Svendsen og hustru Ane Marie Djernes. Niels Simonsen Røgild og hustru boede på Nørtorup i en årrække og fik en stor børneflokk.

Aldrupvej 323 og 337 er to af de husmandssteder, som blev udstykket fra Nørtorup i 1936.

Chr. Kjeldgaard, som tjente på Nørtorup o. 1912-15 har fortalt erindringer herom. Han fortæller blandt andet, hvorledes han blev fæstet første gang:

En aften kort efter jul 1912 kom Niels Simonsen Røgild ind til os derhjemme og spurgte, om han kunne leje mig, jeg skulle være tredjekarl. Far og mor var betænkelige ved at sende mig, der var lille af vækst, til så stor en gård. Røgild mente, at det nok skulle gå: "Vi gør bare forkstagen lidt længere" sagde han. Forhandlingerne endte med, at han lejede mig for sommeren og jeg skulle have 150 kr. i løn.

Chr. Kjeldgaard fortæller også om Niels Simonsen Røgild, der hjemme på gården altid blot blev kaldt for "manden" og hans hustru for "konen":

Børn og tjenestefolk på Nørtorup d. 6. august 1912. Bemærk urkæden hos alle mændene.

Manden deltog ikke ret meget i gårdens arbejde, men han var dygtig til at lede, han forstod at sætte folkene i sving og der var altid frisk tempo.

Den 4. august 1912 fejrede manden og konen deres sølvbryllup. Det var en stor begivenhed. Der blev festet på gården i flere dage. Det var ikke med de samme mennesker, men gæsterne var delt i hold og hvert hold havde sin dag. I anledningen af sølvbrylluppet modtog vi (det mandlige tyende) hver en sølvurkæde, den var vi hver især meget glad for.

Chr. Kjeldgaard tjente i perioden 1912-15 på Nørtorup 3 gange og beskriver det således: De var alle gode mod mig, så jeg var glad for at være der. Senere sagde jeg somme tider til folk: "Hvis jeg nogen side skal ud at tjene igen, skal det være hos Røgild".

Heste på gårdspladsen på Nørtorup o. 1930-40.

Familien Thomsen foran stuehuset på Nørtorup o. 1945.

Efter at have boet på gården i 47 år, solgte Niels Simonsen Røgild i 1934 Nørtorup til Hanherredernes Udstykningsforening for 135 000 kr. Året efter blev gården udstykket og 11 nye husmandsbrug blev oprettet. Hovedparcellen på 85 tønder land blev derefter solgt til sognerådsformand Christen Thomsen, da der ikke var andre bud på gården.

Christen Thomsen, der hidtil havde boet på gården Lildal sammen med sin familie, var født 1877 i Hjortdal. Han havde været gift med Stine Eriksen, men efter hendes død i 1914, giftede han sig med sin husbestyrerinde Marthine Kristine Jensen, så med deres i alt 11 børn var det en stor familie, der i 1935 flyttede ind på Nørtorup. Chr. Thomsen var en i sognet meget agtet og respekteret mand, som var sognerådsformand i hele 45 år. Han blev boende på Nørtorup til sin død i 1963, men da havde sønnen Oscar Thomsen for længst overtaget gården. Da denne solgte Nørtorup 1981 blev den samtidig nedlagt som egentligt landbrug, men med de store bygninger, haven og det store gårdsrum ligger Nørtorup i dag endnu og vidner om fortidens store proprietærgård og adelsgård.

Nørtorup o. 1960.

Nørgaard

Periode	Bruger	Ejer
o. 1500		Palle Andersen Griis
1568	Vogn Andersen Griis	$\frac{2}{3}$ selvejer
-1630	Anders Vognsen Griis	
o.1630-51	Jacob Vognsen Griis	Selvejer
1651-65	Christen Madsen	Vogn Krag
1665-1699	Jens Vognsen Munk	Selvejer
1699-1704	Jens Vognsen Munk	Mogens Mogensen Marsvin

Torupgaard

Periode	Bruger	Ejer
o. 1500	Junger og Oluf Tommesen	Anne Mouridsdatter Gyldenstjerne til Aagaard
1618	Poul Pedersen	
-1635	Poul Pedersen & Just Jørgensen	
1635-64	Peder Poulsen & Christen Pedersen	Aagaard
1672	Peder Poulsen	
1681-88	Peder Poulsen	Anne Helvig Gyldenstjerne
1688-98	Mads Pedersen	
1699-1704	Mogens Mogensen Marsvin	Selvejer

Nørtorup

Periode	Bruger	Ejer
1704-16	Mogens Mogensen Marsvin	Selvejer
1716-20	Hedevig Christine Agnete von Zeppelin	Selvejer
1720-		Anne Albertsdatter
o.1724-30	Niels Jensen	
o.1732-34	Peder Christensen	Jens Brøndlund
1741-48	Peder Sørensen	Selvejer
-1754	Christen Jørgensen	Peder Sørensen
1754-	Christen Jørgensen	Lars Jensen Sand
1771-77	Lars Jensen Sand	Selvejer
1777-83	Karen Andersdatter	Selvejer
1783-84	Laurids Hygum	Selvejer
1784-1800	Niels Jørgensen Steen	Selvejer
1800-49	Søren Mørup	Selvejer
1849-51	Søren Mørups arvinger	Selvejer
1851-66	Herman Frederik Marius Læssøe	Selvejer
1866-87	Andreas Nicolai Ryge	Selvejer
1887-1934	Niels Simonsen Røgild	Selvejer
1934-35		Hanherredernes Udstykningsforening
1935-52	Chr. Martinus Thomsen	Selvejer
1952-81	Oscar Thomsen	Selvejer
1981-2005	Palle Birkholm	Selvejer
2005-	Rasmus Christensen og Lotte Engelbrecht	Selvejer

Eske Olufsens gård

For over 400 år siden lå der i Nørre Torup en stor gård, som siden blev nedlagt og lagt under Nørtorup. Den ældst kendte beboer af gården var Eske Olufsen og han stammede ud af den lavadelige slægt Bonde fra Borup i Kollerup. Eske Olufsen bosatte sig før 1590 i gården, hvor han den 10/2-1591 underskrev kirkeregnskabet for 1590 egenhændigt med navneformen Eskij Oluffsen, ligesom han var tilstede den 25/6-1597, da regnskabet for 1595-96 blev aflagt. Den 31/5-1598 blev Laurids Mortensen i Thorup og Eske Olufsen udnævnt til kirkeværger, hvormed han fortsatte til 1610, først sammen med Laurids Mortensen og siden sammen med Mads Jensen i Torup Søndergaard. Han nævnes i skatte-mandtallene frem til 1625, hvorefter hans kone nævnes i 1626. Han var også delefoged for Sejlstrup len, hvorunder gården hørte, og i et tingsvidne den 24/4 1604, som er indført i Hanherreds tingbog 8/8 1636, optræder han på vegne af sin husbond, den berømte og berygtede Fru Ingeborg Skeel til Voergaard, der havde forlenet Sejlstrupgaards len efter sin afdøde mand Otte Banner. Ingeborg Skeel til Voergaard er den mest sagnomspundne person i Vendsyssel og den dårligst omtalte herremand i den danske sagnverden. I virkeligheden var hun en myndig dame med en særdeles god smag, et udpræget forretningstalent og stor foretagsomhed. Hun lod ringmuren til Voergaard slot rive ned og opførte 1586-1591 østfløjen, en af Danmarks fineste renæssancebygninger.

Buste af Ingeborg Skeel på Voergaard slot.

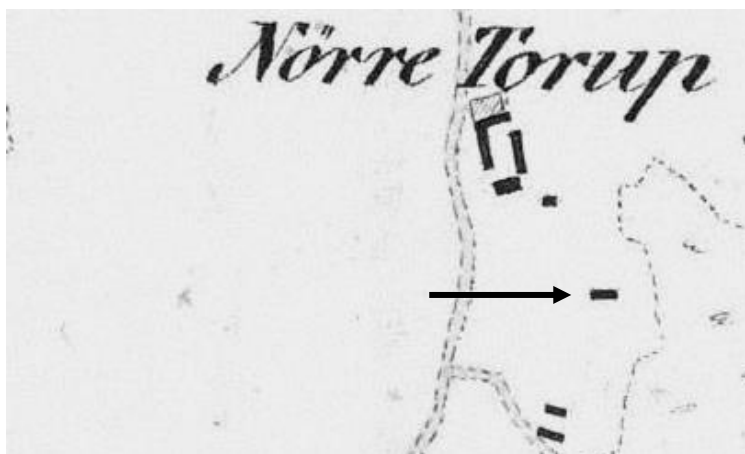
Efter Eske Olufsen død o. 1625 blev gården overtaget af datteren Gye Eskesdatter og hendes mand Niels Nielsen. Han døde i 1651 og Gye Eskesdatter giftede sig dernæst med Knud Jørgensen, som var søn af sognepresten i Hjortdal Jørgen Knudsen Riber.

Knud Jørgensen optræder ofte i kilderne og oftest på uheldig vis: I 1652 stævner han to af sine tjenestefolk, som var rømt fra gården og i 1655 var han kommet i slagsmål på Lerup marked. I 1660 blev hans gård solgt til Aggersborggaard og kort tid efter stævnes Knud Jørgensen for manglende vilje til at udføre hoveriarbejde. Da han ikke forbedrer sig, bliver han samme år bortvist fra gården, men han lader sig ikke uden videre kue og nægter at fraflytte den. I 1661 stævnes han igen af Aggersborggaards ejer Hack Vind, fordi han stadig bor her og har tilsået markerne. Der møder så otte mand, som skal udtage syn over markerne. De spørger hans nabo Christen Pedersen om hjælp til at udpege disse, men dennes forhold til Knud Jørgensen var åbenbrat det bedste, thi han svarede, at han ikke turde gøre det, *for han var ræd nogen skulle sætte ild på hannem ved nattetide, når både folkene og han sov.*

Sagen endte med at Knud Jørgensen måtte flytte fra gården, som herefter var øde et par år, før en ny fæster kom til.

Om den efterfølgende fæster, Christen Nielsen vides kun lidt. Han stævnedes i 1671 fogeden til Aggersborggaard Niels Nielsen, fordi han skulle have forsøgt at tage hans hustru Mette Nielsdatter med magt. I slutningen af 1600-tallet blev gården solgt og den nye ejer var sognepræst Hr. Ejler Jensen Munk i Bjerregrav sogn. Der kom også en ny fæster Christen Mortensen. Han boede her til sin død i 1719, men fæstet på gården var da nok allerede overtaget af Jørgen Albertsen. Han stammede fra Skive, men var i 1710 blevet gift med enken Helle Nielsdatter. Hun var af Fasmeli-slægten og var i første omgang blevet gift med handelsmanden Laurs Thurisen i Løgstør, men efter vielsen i 1710 flyttede de tilbage til hendes hjemsgård Hjortdal.

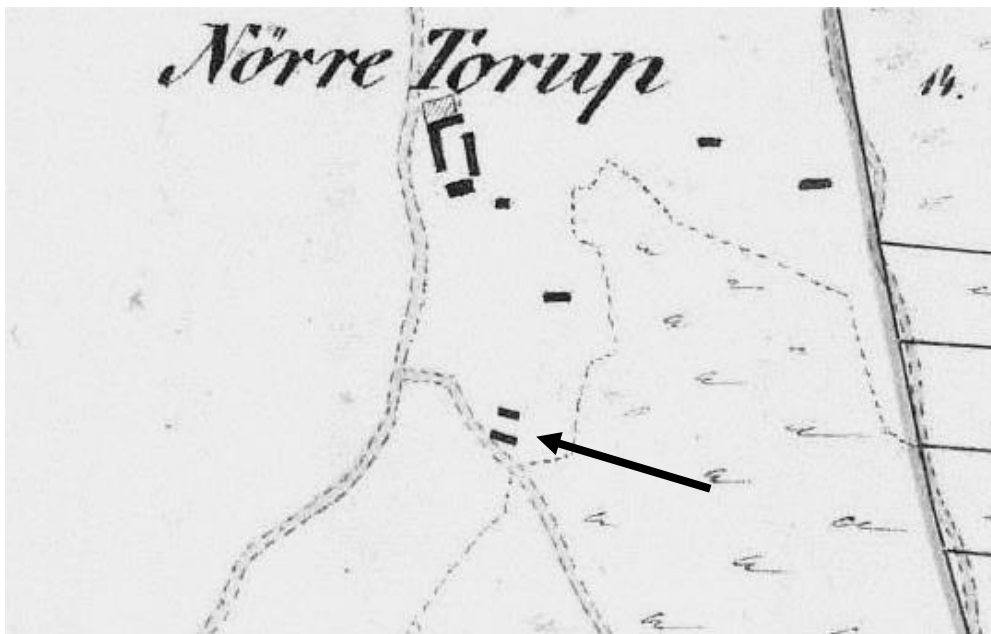
I 1724 var det en anden præst, som ejede gården, nemlig nabopræsten Jens Bloch i Kollerup. I 1741 var ejeren Jens Brøndlund til Nørre Elkjær og han solgte da til den rige skudehandler Lass Christian Lassen i V. Thorup. I 1756 døde Jørgen Albertsen 85 år gammel og overlod gården til svigersønnen Didrich Christensen. Samtidig blev gården købt af Lars Jensen Sand til Nørtorup og herefter blev den fæstegård under Nørtorup. Didrich Christensen boede her kun få år, før han med sin familie i 1761 flyttede til Sennels i Thy. I slutningen af 1700-tallet blev gården nedlagt og jorden lagt til Nørtorup. Gårdens præcise beliggenhed kendes ikke, men den må have ligget mellem Nørtorup og Torup Søndergaard, hvor der på matrikelskortet fra midt i 1800-tallet ses et mindre husmandssted, som kan være resterne af gården:

Periode	Bruger	Ejer
o. 1590-1625	Eske Olufsen	Ingeborg Skeel (1604)
o. 1625-51	Niels Nielsen	Sejlstrupgaard
1651-61	Knud Jørgensen	Aggersborggaard
-1671	Christen Nielsen	Aggersborggaard
1672-1719	Christen Mortensen	Hr. Ejler Jensen Munk i Bjerregrav
1724	Jørgen Albertsen	Jens Bloch i Kollerup
-1741	Jørgen Albertsen	Jens Brøndlund til Nørre Elkjær
1741-56	Jørgen Albertsen	Lars Christian Lassen
1757-61	Didrich Christensen	Lars Jensen Sand til Nørtorup

Torup Søndergaard

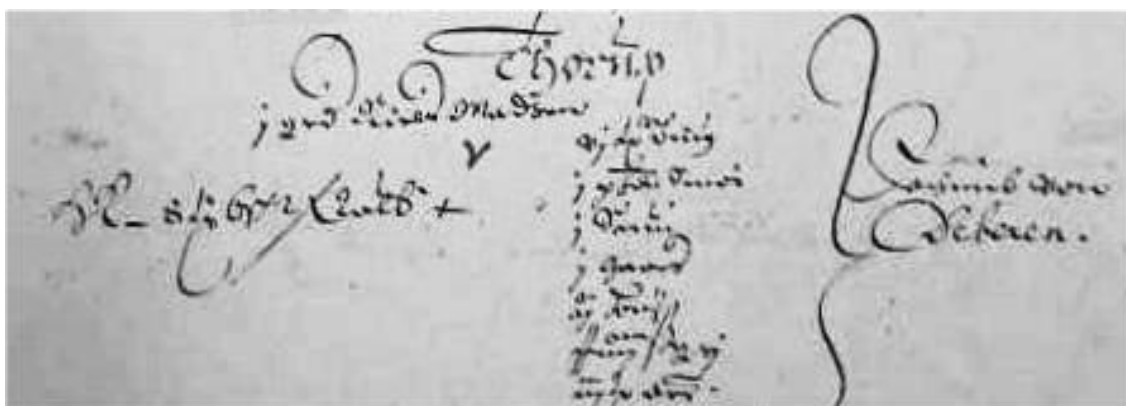
Søndergaard i Nørre Torup blev nedlagt for o. 150 år siden og lagt under Nørtorup. Vi kan endnu finde den på matrikelskortet fra 1868 liggende lidt syd for Nørtorup:

Matr. kort 1868. Søndergaard ses ved pilen.

Det er en meget gammel gård, som kan følges helt tilbage til begyndelsen af 1600-tallet, hvor den hørte under Sejlstrupgaards len. Fæsteren hed da Mads Jensen og hans slægt boede i gården helt til 1833, da hans tiptipoldebarn Maren Larsdatter døde i Søndergaard..

I 1664 var fæsteren i Søndergaard Mads Jensens søn Niels Madsen og gården var da blevet pantsat til en officer oberst Jochum von Deberen ”for hans tjenester udi forrige fejde thider:”

Torup Søndergaard i 1664-matriklen.

Niels Madsen står endnu som fæster i 1681, men gården var nu ejet af sognepræst Laurits Jensen Bjørn i Jerslev i Vendsyssel. Få år efter var fæstet overtaget af Niels Madsens brorsøn Oluf Jensen og som ejer står nu en Laurs Jensen, som kan være ovennævnte Laurits Jensen Bjørn, selv om han var død i 1684.

Oluf Jensen døde som 77-årig i 1723 og blev efterfulgt af sin søn af andet ægteskab Jens Olufsen. Hvem der ejede gården på dette tidspunkt er uvist, men i 1741 solgte Jens Brøndlund til Nr. Elkær i Vendsyssel Søndergaard til den rige bonde Lass Christian Lassen i V. Thorup, som var skudehandler og jordegodsejer her. Han videresolgte i 1757 Søndergaard til Lars Jensen Sand til Nørtorup og den blev herefter fæstegård herunder. Den sidste fæster, Christen Gregersen, døde som 89-årig i 1852 og herefter blev gården nedlagt og jorden direkte henlagt under Nørtorup.

Periode	Bruger	Ejer
o. 1611-53	Mads Jensen	Sejlstrupgaard
o. 1653-64	Niels Madsen og Jens Madsen	
1664	Niels Madsen og Jens Madsen	Jochum von Deberen
1681	Niels Madsen	Hr. Laurits Jensen Bjørn i Jerslev
1688	Oluf Jensen	Laurs Jensen
-1723	Oluf Jensen	
o. 1723-	Jens Olufsen	
-1741	Jens Olufsen	Jens Brøndlund
1741-57	Jens Olufsen	Lass Christian Lassen
1757-78	Jens Olufsen	Lars Sand i Nørtorup
o. 1778-1825	Lars Jensen	Nørtorup
1825-1852	Christen Gregersen	Nørtorup

Nyere luftfoto af Nørtorupvej med markering af hvor Søndergaard lå.

Fasmeli

Matr. nr. 1

Aldrupvej 288

Fasmeli er en ensomt liggende gård, beliggende i den sydlige del af Hjortdal sogn. Den ligger på sin oprindelige placering og det lidt besynderlige navn, Fasmeli, kan følges helt tilbage til begyndelsen af 1600-tallet, hvor gården første gang nævnes. Fra gammel tid har den hørt under Slettegaards hovedgårds takst og herunder forblev den helt indtil 1855, da den første gang kom i selveje.

Første gang vi hører om gården er i 1621 i anledning af at konen i gården, Johanne Jensdatter, ved herredstinget beskyldes for at være en heks:

Den 8. Oktober 1621 vidnede nogle kvinder på Han Herredsting mod *Johanne Jensdatter*, Chr. Niensens hustru af Faxmandlide (Fasmeli) og beskyldte hende for trolddomsbedrift. Det første vidne fortalte, at ved St. Valborgstid 1619 kom Johanne Jensdatter ind til Lars Mikkelsen hustru Maren Hansdatter, som dengang lå meget syg, og sagde til hende, at hun var forgjort, men kunde blive vel tilpas igen, når hun vilde lyde hendes ord. Det ville Maren Hansdatter nok, og så befalede Johanne, at der skulde graves en grav ude i bryggerset, og da graven var færdig, bar de den syge Maren Hansdatter ud i bryggerset, og lagde hende ned i graven. Derpå blev der lagt en fjæl over hende, og hun blev dækket til med et sengeklæde, hvorpå Johanne Jensdatter kastede muld på hende. Efter at dette var sket, befalede Johanne Jensdatter den syge, at denne skulde lægge sig til at sove, og en time senere tog de den syge op af graven, bar hende ind i sovekammeret og lagde hende i hendes seng igen. Da sagde Johanne Jensdatter: ”Jeg vil ud i haven og grave i diget; der er sat noget ned i det, som Maren Hansdatter er forgjort med; men nu kommer det an på, om jeg kan finde det”. Hun gik så ud i haven, men forbød, at nogen måtte se, hvad hun bestilte i haven eller sige fra, hvad hun foretog sig der. Den, som gjorde det, skulde få samme sygdom, som Maren Hansdatter havde. Da hun var færdig med sine undersøgelser ude i haven, kom hun ind og sagde, at *det* (forgørelsesmidlerne, troldtøjet) var ”forsat” af *selskabet* (heksekomplottet), og hun kunne ikke finde noget, men alligevel var Maren Hansdatter forgjort, derom kunde der ikke være tvivl, thi Maren fortalte, at for nogen tid siden for der noget ”ondt” tre gange avet om Gården og gøede som en hund mod hunden, der stod bunden ved døren. Maren blev gruelig forskrækket og læste og bad til Gud om nåde, men Johanne Jensdatter sagde til Maren, at en sådan bøn kunde ikke redde hende, hun var sikkert bleven forgjort den nat. Havde hun derimod sagt, da hun hørte spøgeriet derude i gården: ”Far Djæveln i vold”, så havde det ingen magt fået over hende. Kort tid efter døde Maren Hansdatter, så Johanne Jensdatters kunster hjalp ikke noget.

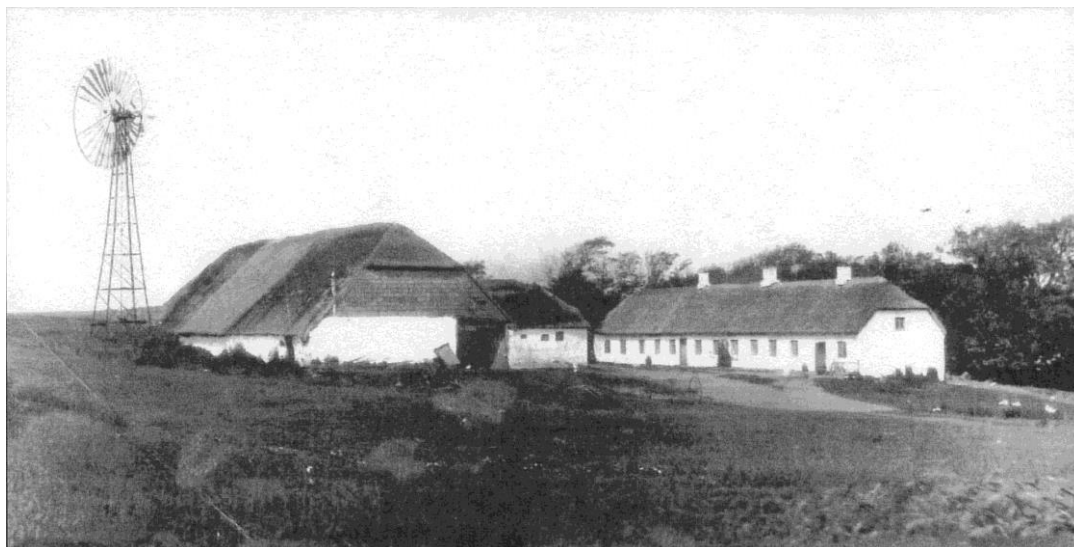
En kone fra Bratbjerg vidnede også mod Johanne Jensdatter og sagde, at for 8 år siden, da var Johanne hos hende og vilde have givet hende noget, som hun skulde bruge til at forgøre Chr. Mouritsen i Svenstrup med. Johanne sagde til konen fra Bratbjerg, at denne skulde gå tre gange avet om Chr. Mouritsens hus og blæse tre gange i nordøst og siden kaste det, som Johanne vilde give hende, over huset. Da konen fra Bratbjerg ikke ville tage imod troldtøjet, bad Johanne hende, om hun dog ikke vilde gå tre gange avet omkring Chr. Mouritsens hus. Under denne vandring skulde hun tage muld op under sin højre fod og kaste det over Chr. Mouritsens hus samtidig med, at hun tre gange skulde give huset i Djævlens vold. Hvis hun ville gøre dette, skulde Chr. Mouritsen svinde (sygne hen) som dug for solen, men konen fra Bratbjerg ville ikke have noget med Johanne Jensdatters kunster at gøre.

Endelig fremtrådte fisker Niels Madsen af Svenstrup som vidne imod Johanne Jensdatter. En Skt. Hansnat havde han været nede at fiske i Svenstrup Sø, og da han på hjemvejen kom til ”Hyffueldal”s rende, så han, at Johanne Jensdatter sammen med flere af hendes selskab dansede frem og tilbage over renderne. Johanne var ved denne lejlighed klædt i en skindkjortel.

Mange flere vidner optrådte mod Johanne, og landstinget dømte hende til at miste sin boelslod og inden en måned at rømme kongens riger og lande.

Christen Nielsen og hustruen Johanne Jensdatter måtte således flytte fra gården. Næste gang vi hører om Fasmeli er i 1630 lige efter at landet har været besat i ”kejserkrigen” 1628-29”. Her fortælles i Han herreds tingbog at ” Den bolig i Fasmelide, som Jørgen Sørensen ibor i en part, er nedbrudt og bortført og ingen folk fandtes i samme bolig.”

I 1648 – i forbindelse med en arvesag – kan man i tingbogen læse at Niels Pedersen og hustru Karen Christensdatter boede i gården. I matriklen fra 1664 står Niels Christensen som fæster af gården og ham ved vi lidt mere om. Han stammede sandsynligvis fra Thy, idet han optræder i en arvesag i 1685 i Thisted købstads tingbog. Han var på dette tidspunkt død, men det fremgår, at hans søskende kom fra Thisted om omegn. Niels Christensens hustru Maren Mortensdatter var datter fra Slette Mølle i Hjortdal og hun levede helt til 1708. På dette tidspunkt havde sønnen Christen Nielsen Fasmeli dog for længst overtaget gården.

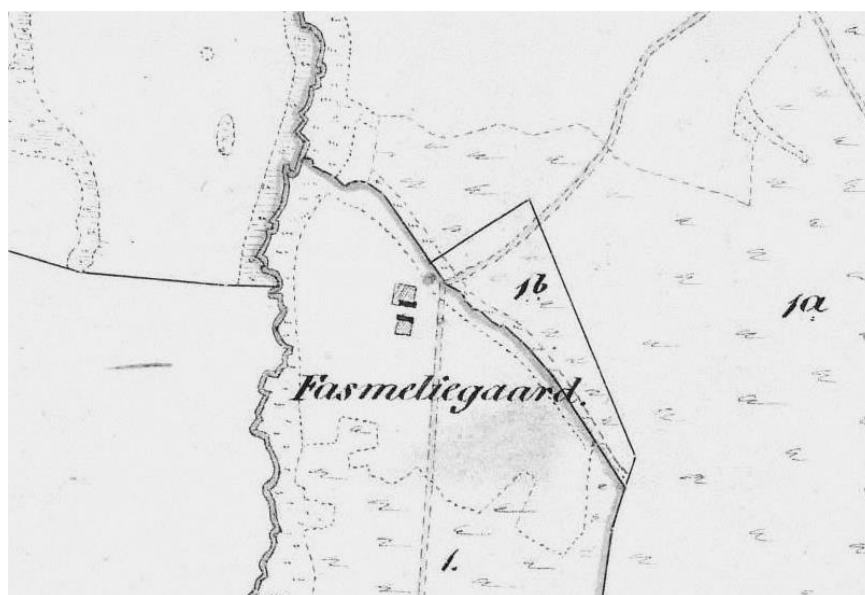

Fasmeli i 1922.

Christen Nielsen Fasmeli boede i gården indtil o. 1724, da Rasmus Mortensen Mygind gennem sin hustrus arv overtager den og flytter herind. Han var bror til præsten i Brovst, Christian Henrik Mortensen Mygind. Rasmus Mygind var i 1721 blevet gift med Maren Nielsdatter af Slettegaard og de boede en kort tid i gården, men o. 1730 flytter de fra egnen.

I stedet bliver Fasmeli i 1726 overtaget af Søren Nielsen og hustru Sidsel Sørensdatter, som bliver gift samme år. Hun var datter af Bodil Pallesdatter Griis af Slette og Søren Mortensen, men da disse begge døde i 1697 fik hun ophold hos fasteren i Fasmeli. Sidsel Sørensdatter døde kort efter sit giftermål og Søren Nielsen gifter sig på ny med Karen Pedersdatter fra Holmsø i Haverslev. De næste år fik dette par hele 9 børn, hvoraf flere kaldte sig Fasmeli efter fødegården.

Søren Nielsen døde i 1765 og hans ældste søn Peder Sørensen overtog fæstet på gården. Han døde dog allerede i 1771, hvorefter hans enke giftede sig Peder Michelsen. Han boede i gården til sin død i 1819, men forinden havde sønnen Stephen Pedersen i 1812 overtaget fæstet på gården.

Matrikels kort fra 1868

Stephen Pedersen drev gården i over 40 år til han døde i 1853. Gården stod herefter uden fæster et par år, men i 1855 kom Fasmeli så for første gang i selveje, da den af ejeren af Slettegaard, Peder Brix Kjeldgaard, blev solgt til Jens Jensen, der dog kun havde den i 5 år før han solgte den til Lars Christensen Bak. Han boede her til gengæld i over 50 år og i hans tid blev gården delt og en gård Ny Fasmeli blev oprettet.

Periode	Bruger	Ejer
1621	Christen Nielsen	
1630	Jørgen Sørensen	Slettegaard
1639-48	Niels Pedersen	Slettegaard
1664-85	Niels Christensen	Slettegaard
o.1688-1724	Christen Nielsen Fasmeli	Slettegaard
1724	Rasmus Mortensen Mygind	Slettegaard
1726-1765	Søren Nielsen	Slettegaard
1765-71	Peder Sørensen	Slettegaard
1771-1812	Peder Michelsen	Slettegaard
1812-53	Stephen Pedersen	Slettegaard
1855-60	Jens Jensen	Selvejer
1860-1912	Lars Christian Christensen Bak	Selvejer
1912-19	Jørgen Christian Olsen	Selvejer
1919-20	Mads Christen Pedersen Kornum	Selvejer
1921-32	Søren Larsen	Selvejer
1932-44	Christen Peter Larsen	Selvejer
1945-65	Carl Larsen	Selvejer
1965-70	Viggo Larsen	Selvejer
1970-99	Evald Christensen	Selvejer
1999-	Birgit Schnackenbeck	Selvejer

Fasmeli i 1958.

V. Svenstrup by

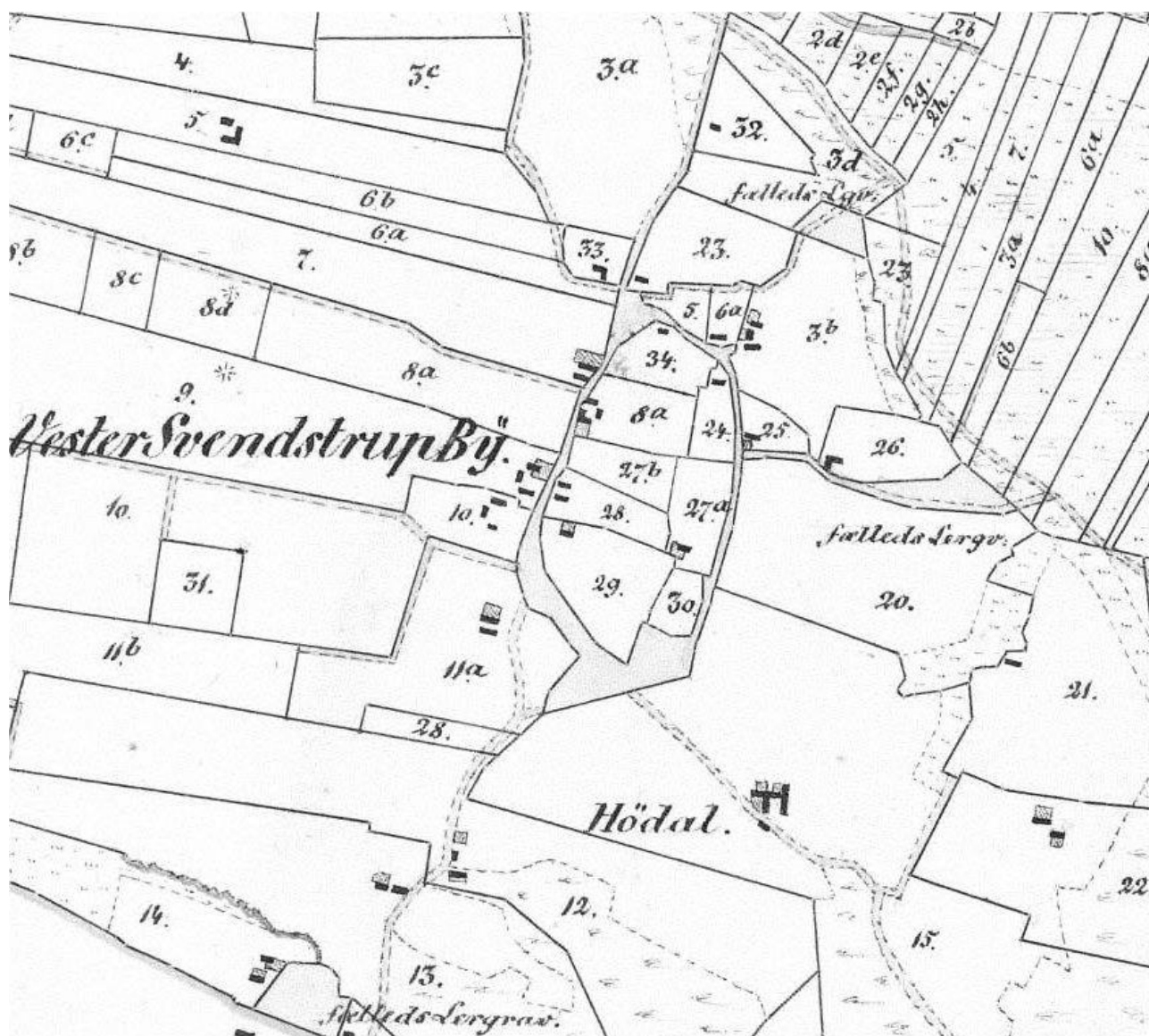
Selv om Vester Svenstrup tidligere var den største landsby i sognet, er det Hjortdal by, som har givet sognet navn, men måske har denne været større inden sandflugten satte ind.

Vester Svenstrup har bevaret den karakter af spredt landsbybebyggelse med gårde og husmandssteder, som den har haft fra gammel tid. De fleste gårde ligger på deres oprindelige plads og kun få er blevet udflyttet. Mange er dog blevet nedlagt som landbrug i nyere tid.

Vest for byen lå førhen et område med spredt bebyggelse af huse kaldet Sanden eller På Sand, som det hed i slutningen af 1600-tallet. Navnet kommer sikkert af, at man her har bygget huse i et tidligere sandflugtsområde. I dag ligger en god del af den nuværende landsby Hjortdal her.

Området øst for Vester Svenstrup by blev tidligere kaldt for Heden. Her lå nogle få spredt liggende husmandssteder. En del af dem ligger her endnu, men er i dag indrettet til ferieboliger.

Østligst i sogneskillet til Lerup lå den lille gård Lildal, men den blev altid regnet til Lerup sogn og er derfor ikke medtaget i denne beskrivelse.

Udsnit af matrikelskort for 1868 med Vester Svenstrup by.

Hammerdalsgaard

Matr. nr. 3a

Grønhøjvej 29

Matr. nr. 3a, Hammerdalsgaard kaldet, ligger i dag nordvest for V. Svenstrup tæt på den gamle kystskrænt Lien og lige ved Hammerdalen, som har givet gården sit navn. Det er dog ikke gårdens oprindelige placering, idet den først i 1800-tallet er blevet udstykket og hovedparcellen flyttet ud fra en placering i den nordøstlige del af V. Svenstrup by. Et lille husmandssted, matr. nr. 3b - Grønhøjvej 30, viser i dag gårdens oprindelige placering.

Gården kan spores tilbage til skattelisten "Consumption oc folcke skat offuer Hiortels Sogn 1681", hvor den var beboet af Simon Laursen og som ejer stod hofapoteker Samuel Meyer i København. Ud fra dens hartkorn kan fastslås, at den i 1664 også var ejet af Samuel Meyer og at fæsteren hed enten Peder Michelsen eller Niels Skremberg, hvis gårde havde samme hartkorn. I matriklen fra 1688 var den overtaget af Samuel Meyers svigersøn, landsdommer Anders von Engberg. Fæsteren Simon Laursen døde i 1704 og præsten skrev da følgende nekrolog over ham i kirkebogen:

Simon Laursen barnefødt i Vester Svenstrup 1643. Fader Laurids Simonsen. Moderen Margret Laursdatter. Var hiemme hos sine foreldre i 13 aar, tiente saa i Telling i 2 aar, var saa hiemme i 3 aar, tiente Palle Griis i Slette i 5 aar, i Koldinghuus heen i 2 aar, forbleff saa hos sin Moder, som da var enke i 6 aar, kom igien i tjeneste ved Palle Griis i 3 aar, kom saa i egteskab med Johanne Hansdatter i 28 aar. Efterlod sig 6 børn, forhen 2 døde.

Gården gik herefter over til hans søn Laurs Simonsen, der boede her som fæster indtil 1719, da han købte gården til selveje af generalinde Levetzau til Oxholm og Aalegaard, der sikkert havde købt den af enken efter Mogens Marsvin til Nørtorup, der ejede gården i 1715. Herefter boede Laurs Simonsen her som selvejer indtil 1750, da han solgte til sin søn Simon Laursen. Han forøgede yderligere gårdens tilliggende i 1772, da købte en øde gård af Christen Brixen til Slette, som sidst været beboet af Clemmen Thomsen. I denne gård boede o. 1660 Morten Sørensen som fæster under Slettegaard og efter hans død, stod hans enke Birgitte Christensdatter som fæster i flere år. I 1675 fæstede hendes søn Søren Mortensen den halve gård og senere resten. Søren Mortensen og hustruen Birgitte Pallesdatter Griis, der var fra Slettegaard, døde begge i 1697. I stedet blev hans søstersøn Morten Nielsen fæster i gården, som han havde indtil o. 1720, da svigersønnen Christen Jensen Bruun overtog den. Han flyttede imidlertid til Kollerup o. 1727 og ind flyttede Niels Bodelsen og hustru Maren Clemmensdatter. Niels Bodelsen døde allerede i 1728 og Maren Clemmensdatter havde så gården, indtil sønnen Clemmen Thomsen overtog den i 1750.

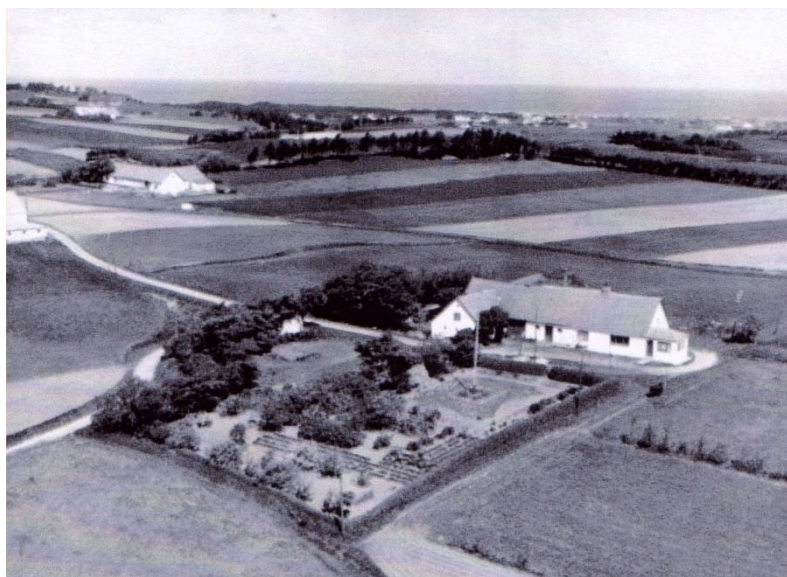

Hammerdalsgaard og Hammersdal o. 1920

Hammerdalsgaard i 1979.

Simon Laursen frasolgte i øvrigt senere en del af denne tilkøbte gård igen. Han var gift tre gange og døde i 1798, men hans enke drev gården videre i 10 år, før hun solgte til sin søn Niels Simonsen. Han blev den sidste af slægten i gården, idet den i 1832 blev solgt til Peder Sørensen Røge. I nyere tid er gården blevet nedlagt som landbrug og blevet omdannet til en lystgård.

Matr. nr. 3b, Grønhøjvej 30 o. 1950. Her lå oprindelig Hammerdalsgaard.

Den i 1772 tilkøbte øde gård.

Periode	Bruger	Ejer
o. 1660	Morten Sørensen	
1664-75	Birgitte Christensdatter	Palle Griis til Slette
1675-97	Søren Mortensen	Jens Nielsen Skierwold i Norge
o. 1697-1720	Morten Nielsen	
o.1720-27	Christen Jensen Bruun	Tanderupgaard
1727-28	Niels Bodelsen	
o.1728-41	Maren Clemmensdatter	Jens Nielsen Brøndlund
1741-50	Maren Clemmensdatter	Slettegaard
1750-72	Clemmen Thomsen	Slettegaard

Hammerdalsgaard

Periode	Bruger	Ejer
1664	Peder Michelsen eller Niels Skremberg	Samuel Meyer
1681	Simon Laursen	Samuel Meyer
1688	Simon Laursen	Landsdommer Engebjerg
1715-	Laurs Simonsen	Mogens Marsvin
-1719	Laurs Simonsen	Oxholm og Aalegaard
1719-50	Laurs Simonsen	Selvejer
1750-72	Simon Laursen	Selvejer
1772-98	Simon Laursen	Selvejer
1798-1808	Karen Nielsdatter	Selvejer
1808-	Niels Simonsen	Selvejer
1828	Niels Simonsen	Selvejer
-1832	Niels Simonsen	Selvejer
1832-42	Peder Sørensen Røge	Selvejer
1842-63	Jens Christian Jensen	Selvejer
1863-92	Jens Jensen Bloksgaard	Selvejer
1892-1902	Sofie Nielsen	Selvejer
1902-16	Frands Madsen	Selvejer
1916-21	Niels Kjeldgaard Jensen	Selvejer
1921-38	Jensine Frederikke Jensen	Selvejer
1938-46	Søren Peter H. Jensen	Selvejer
1946-	Thomas Chr. Pedersen	Selvejer
1979	Niels Kirketerp	Selvejer

Hammerdalsgaard o. 1948-52.

Matr. nr. 5 og 6

Slettestrandvej 50 og 40

I 1688 lå der nordligst i V. Svenstrup en stor gård med godt 4½ tønder hartkorn, som var hørte under Bratskov og hvis fæster hed Laurs Laursen. Det angives i 1688-matriklen, at den skulle tidligere have haft et hartkorn på godt 11½ tønder hartkorn, men en gård af denne størrelse finder man ikke i V. Svenstrup i matriklen fra 1664, så den må være dannet ved sammenlægning af to gårde, som i 1664-matriklen var ejet af Henrik Rantzau til Aagaard og hvis fæstere hed Thomas Lauridsen og Niels Pedersen. En arving til Henrik Rantzau, der døde i 1674, var netop Frantz Rantzau til Bratskov.

I lægdsrullen fra 1724 hørte gården stadig under Bratskov og fæsteren hed nu Poul Nielsen. Han blev i 1717 gift med Anne Nielsdatter af V. Svenstrup og senere efter hendes død i 1723 gift anden gang med Anne Svendsdatter fra Klim. Poul Nielsen flyttede o. 1726 til Sanden i Hjortdal, hvor han døde i 1753. Han blev efterfulgt af Erich Christensen, som hidtil sammen med hustruen Maren Poulsdatter havde boet i Klitten i Tranum sogn. Deres ældste søn, Christen Erichsen må have overtaget gården i 1753 efter faderens død. Samme år blev han i Hjortdal gift med Maren Josefsdatter af Sanden i Hjortdal.

Gården hørte stadig under Bratskov, men o. 1775-tallet blev gården igen delt op i to. Den ene halvdel, den senere matr. nr. 5, som blev til Højgården, blev fra o. 1775 fæstet af Niels Svenningsen, der var født 1734 i Borup i Kollerup som søn af Svenning Sørensen og Anne Nielsdatter. Han blev i 1774 i Haverslev gift med Else Madsdatter fra Haverslev Vandmølle. Niels Svenningsen boede her som fæster de næste mange år, men i 1811 blev gården købt fri fra Bratskov og sønnen Svenning Nielsen overtog den. Han døde i 1829 og hans enke Ane Margrethe Nielsdatter giftede sig tre år efter med den 23 år yngre Lars Larsen Røn fra Manstrup. I 1841 benævnes han som umyndiggjort og gården sælges til Niels Svenningsen, søn af Svenning Nielsen og Ane Margrethe Nielsdatter.

Niels Svenningsen ejede gården til 1879 og det er ham som i 1875 flyttede gården ud fra V. Svenstrup by og til sin nuværende placering på Sanden. Her fik den navnet Højgården. Gården er midt i 1900-tallet blevet omdannet til familiepension og kursussted.

Højgården, Slettestrandvej 50 o. 1920

Kirsten Marie og Anders Peter Andersens gård, matr. nr. 6b Slettestrandvej 40 i 1911

Den anden halvdel af den oprindelige gård, den senere matr. nr. 6, var fra o. 1753 til hans død i 1783 fæstet af Christen Erichsen. Hans enke Maren Josefsdatter drev med hjælp af sin søn Josef gården videre indtil sin død i 1812. Samme år døde hendes sønnen Josef, der var ugift, så det blev hendes brorsøn Niels Nielsen Josefsen, som overtog den. Samtidig købte han gården fri fra Bratskov. Efter hans død i 1842 blev denne købt af Peder Nielsen Tanderup, der i 1856 udstykker gården. Den største parcel matr. nr. 6b blev solgt til Peder Chr. Mortensen, der flyttede gården op på Sanden.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Thomas Lauridsen Niels Pedersen	Henrik Rantzau
1688	Laurs Laursen	Bratskov
o.1717-26	Poul Nielsen	Bratskov
o.1727-53	Erich Christensen	Bratskov
o. 1753-75	Christen Erichsen	Bratskov

Matr. nr. 5 Højgården

Periode	Bruger	Ejer
1775-1811	Niels Svenningsen	Bratskov
1811-29	Svenning Nielsen	Selvejer
1829-32	Ane Magrethe Nielsdatter	Selvejer
1832-1841	Lars Larsen Røn	Selvejer
1841-79	Niels Chr. Svenningsen	Selvejer
1879-99	Niels Chr. Andersen	Selvejer
1899-1928	Otto Thomsen	Selvejer
1928-40	Anne Kirstine M. Thomsen	Selvejer
1940	Anders Krogfeldt	Selvejer
1940-49	Carl Johan & Emma Sørensen	Selvejer
1949-90	Lars Moustsen Olesen	Selvejer
1990-	Connie og Niels Olesen	Selvejer

Matr. nr. 6

Periode	Bruger	Ejer
1775-83	Christen Erichsen	Bratskov
1783-1812	Maren Josefsdatter (enken)	Bratskov
1812-42	Niels Nielsen Josefsen	Selvejer
1845-56	Peder Nielsen Tanderup	Selvejer
1856-72	Peder Chr. Mortensen	Selvejer
1872-72	Albrecht L. Christensen	Selvejer
1872-90	Niels Larsen	Selvejer
1890-93	Jens Chr. Jensen	Selvejer
1893-1908	Christen Jensen Bloksgaard	Selvejer
1908-	Anders Peter Andersen	Selvejer

Matr.nr. 7

Grønhøjvej 23

Denne lidt mindre gård ligger i den nordlige ende af V. Svenstrup og kan spores tilbage til matriklen fra 1664, hvor den var ejet af hofapoteker Samuel Meyer i København, som da ejede to gårde i V. Svenstrup med 4½ tdr. hartkorn. Fæsteren i gården hed dermed enten Peder Michelsen eller Niels Skremberg.

I 1688-matriklen var den ejet af landsdommer Anders Engberg. Han havde været sekretær hos Prins Christian, den senere Christian V, og blev i 1672 landsdommer på Langeland og året efter på Sjælland. I 1679 blev han adlet med navnet von Engberg. Grunden til at han var kommet til at eje denne fjerne gård i Nordjylland var, at han i 1669 var blevet gift med Ottilia Meyer, datter af ovennævnte Samuel Meyer, der o. 1650 havde fået en række gårde i Hanherred hørende under Sejlstrupgaards len i pant som udlæg for penge, som han havde lånt til kongen.

Fæsteren i 1688 hed Niels Laursen og han var gift med Kirsten Nielsdatter. De boede her indtil 1729, da Niels Laursen døde. Gården står i denne periode som hørende under Tanderupgaard i Bejstrup. Herefter bliver gården overtaget af hans søn Christen Nielsen, der samme år blev gift med Karen Christensdatter af Fasmeli-slægten. De boede her indtil o. 1740, hvorefter de til flyttede til Øland.

Den næste fæster i gården synes at have været sognedegnen i Hjortdal, Niels Nielsen Speger. Det var i det mindste ham, som boede her i 1763, da gården blev solgt af Maren Christensdatter, enke efter skudehandleren Peder Ingvorsen i Ullerup i V. Thorup, til hendes svigersøn Christen Joensen Krogh. Christen Krogh havde dog kun gården i fem år før han solgte den til Christen Speitzer til Aggersborggaard. Samme år døde Niels Speger og han blev efterfulgt som fæster i gården af Poul Christensen Smed, der gift med Inger Laursdatter, som var af Niels Spegers hustru nummer to Maren Ottensdatters første ægteskab.

Poul Christensen Smed og Inger Laursdatter boede her dog kun få år, før de flyttede til Andrup i Kollerup.

Den nye fæster var Michel Jensen Høg, der var ud af den talrige Høg-slægt fra Telling i Lerup sogn. Michel Høg var endnu fæster under Aggersborggaard i 1790, men købte gården til selveje inden han i 1808 solgte den til sin søn Simon Michelsen Høg. Gården forblev herefter i Høgh-slægtens eje indtil 1886.

Hjortals Sogn, Svenstrup Sogn												Dannebaldsk: Danmarks Kongerige		
10.	Lauris Christensdatter	1.	4.	1.	1.	...	1.	3.	1.			Hjortals Sogn		
11.	Poul Christensdatter	2.	3.	1.	1.	6.	2.					Hjortals Sogn		
3.	Poul Christensdatter	1.	6.	3.	2.	2.	6.	2.					Hjortals Sogn	
	Poul Christensdatter											1.	2.	

Uddrag af jordebog for Aggersborggaard fra 1768, hvor matr. nr. 7 med fæster Poul Christensen Smed ses næstnederst

Matr. nr. 7 i 1955.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Peder Michelsen eller Niels Skremberg	Samuel Meyer
1688	Niels Laursen	Anders von Engberg
1724	Niels Laursen	Tanderupgaard
-1729	Niels Laursen	
o. 1729-40	Christen Nielsen	
-1763	Niels Nielsen Speger	Maren Christensd. sal. P. Ingvorsens
1763-68	Niels Nielsen Speger	Chr. Joensen Krogh
1768-	Poul Christensen Smed	Chr. Speitzer t. Aggersborggård
1770-72	Poul Christensen Smed	Aggersborggård
1772-90	Michel Jensen Høgh	Aggersborggård
-1808	Michel Jensen Høgh	Selvejer
1808-	Simon Michelsen Høgh	Selvejer
-1847	Simon Michelsen Høgh	Selvejer
1847-69	Jens Michael og Niels Simonsen	Selvejer
1869-86	Niels Simonsen	Selvejer
1886-1909	Kristen Brovst Kristensen	Selvejer
1909-10	Christen Møller Madsen	Selvejer
1910-40	Frederik Ferdinand Tegtmejer	Selvejer
1940-90	Herbert Mogensen	Selvejer
1990-	Ole Mogensen	Selvejer

Matr. nr. 8

Grønhøjvej 16

Matrikel nr. 8, som ligger midt i V. Svenstrup by, bestod oprindeligt af to gårde. Den ene var midt i 1600-tallet ejet af Henrik Juul til Lindbjerggaard ved Ølgod i Vestjylland. Fæsteren i gården hed Peder Terkildsen og han nævnes i tingbogen tilbage til 1647. Han døde o. 1677 og hans enke Maren Jørgensdatter giftede sin dernæst med Jens Graversen fra Aldrup i Kollerup. Imidlertid synes fæstet på gården o. 1676 at være overtaget af Peder Terkildsens svoger Vogn Michelsen, som boede her indtil o. 1683, hvorefter Maren Jørgensdatter og Jens Graversen igen nævnes i gården. Maren Jørgensdatter døde i 1695 og Jens Graversen giftede sig så med Tove Christensdatter af Sand-slægten fra Hingelbjerg i Kollerup. Jens Graversen døde i 1700 og samme år giftede Tove Christensdatter med Laurs Rasmussen.

Han boede her indtil o. 1720, da fæstet på gården blev overtaget af Niels Nielsen. På dette tidspunkt var gården kommet under Kokkedal i Torslev sogn og i godsets skifteprotokol finder man skiftet efter Niels Nielsen, som døde i 1777. Det fremgår, at han på dette tidspunkt havde overdraget fæstet til sin svigersøn Christen Jensen, men han boede her kun til o. 1782, da Søren Andersen Kusk i nabogården købte den fri af Kokkedal og sammenlægger den med sin egen gård, som også havde været under Kokkedal indtil da.

Søren Kusks gård var væsentlig større og også denne gård kan følges tilbage til midt i 1600-tallet, hvor den var beboet af Jens Madsen Boedsen. Ejeren af gården var Samuel Gerber, som var storkøbmand i Viborg og som desuden drev vinhandel og en vinstue her. Hans købmandsgård, "Samuel Gerbers Gård" lå i Sct. Mogens Gade i Viborg. Han havde sikkert fået udlagt gården i Nordjylland som pant for lån han havde ydet kongen, thi i 1688 var den nævnt som kongens gård og som sådan indgik den senere i det såkaldte ryttergods.

Sct. Mogensgade i Viborg i 1917 med Samuel Gerbers gård til venstre.

Matr. nr. 8 o. 1935.

I 1716 solgte kronen gården på auktion til Jacob Lauritsen Holm, præst i Saltum og Hune, men få år efter blev den købt af Kokkedal. Fæsteren hed nu Age Nielsen og o. 1720 har han overdraget fæstet til sin søn Mads Agesen. Det er lidt usikkert hvor længe han boede her, men o. 1750 blev ovennævnte Søren Andersen Kusk fæster i gården og som nævnt købte han i 1782 begge gårde til selveje. Søren Andersen Kusk døde som 88-årig i 1809, men da havde han for længst solgt gården til sin søn Anders Sørensen Kusk. Han flyttede i 1802 til Nørresundby og solgte da gården videre til Niels Mortensen Bjerregaard.

Niels Mortensen Bjerregaard var født 1759 i Hingelbjerg i Kollerup som søn af Morten Sørensen Bjerregaard og hustru Else Nielsdatter. Han blev i 1781 gift med Maren Nielsdatter af Sanden i Hjortdal sogn og de overtog fæstet af hans forældres gård i Hingelbjerg. Senere købte denne til selveje, men i 1802 solgte de den og flyttede til V. Svenstrup og købte den senere matr. nr. 8 her. De drev gården indtil 1814, da de solgte den til sønnen Morten Nielsen mod at få aftægt i gården.

Af aftægtskontrakten fremgår bl.a. at Morten Nielsen skulle bekoste et anstændigt bryllup med omtrent 40 gæster for sine tre ugifte søstre. Morten Nielsen beholdt kun gården i 7 år, før han solgte den til Søren Christensen (Frandsen) fra Fjerritslev, der i 1823 giftede sig med hans søster Ane.

Søren Christensen (Frandsen) døde i 1847, men Ane Nielsdatter drev med hjælp af sine børn gården videre. I 1853 frasolgte hun en omkring halvdelen af gårdens jord og i 1857 solgte hun så den formindskede gård til sin søn Jens Christian Sørensen. Gården forblev i slægtens eje indtil 1904.

Periode	Bruger	Ejer
1647-	Peder Terkildsen	
1664-1677	Peder Terkildsen	Henrik Juul
1677-83	Vogn Michelsen	Henrik Juul
1683-1700	Jens Graversen	
1700-15	Laur Rasmussen	
1715-20	Laur Rasmussen	Kokkedal
o.1720-70	Niels Nielsen	Kokkedal
o.1770-82	Christen Jensen	Kokkedal

Periode	Bruger	Ejer
1664	Jens Boedsen	Salomon Gerber i Viborg
1681	Jens Madsen Boedsen	Salomon Gerber i Viborg
1688	Jens Bodsens	Kongl. Maj.
1715	Age Nielsen	Ryttergods
1716		Jacob Lauritsen Holm i Saltum & Hune
1724	Mads Agesen	Kokkedal
o. 1750-82	Søren Andersen Kusk	Kokkedal

Periode	Bruger	Ejer
1782-	Søren Andersen Kusk	Selvejer
1790-93	Søren Andersen Kusk	Selvejer
1793-1802	Anders Sørensen Kusk	Selvejer
1802-14	Niels Mortensen	Selvejer
1814-21	Morten Nielsen	Selvejer
1821-	Søren Christensen (Frandsen)	Selvejer
1828	Søren Christensen (Frandsen)	Selvejer
1841-47	Søren Christensen (Frandsen)	Selvejer
1847-53	Ane Nielsdatter	Selvejer
1853-57	Ane Nielsdatter	Selvejer
1857-1900	Jens Christian Sørensen	Selvejer
1900-04	Niels Holmsgaard Larsen	Selvejer
1904-18	Simon Chr. Christensen Brovst	Selvejer
1918-19	Peder Jørgensen & Ole Jensen Olesen	Selvejer
1919-35	Niels Chr. Larsen	Selvejer
1935-	Peder Gregersen	Selvejer

Grønhøjgård

Matr. nr. 9

Grønhøjvej 7

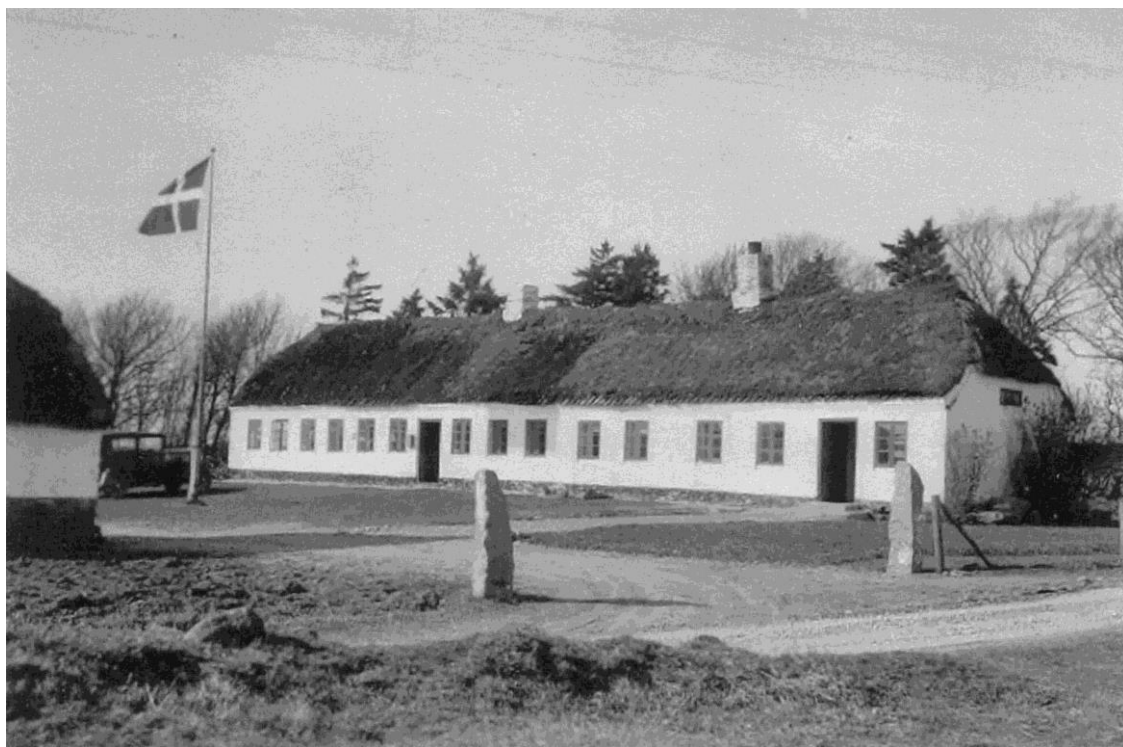
Grønhøjgaard, som ligger midt i V. Svenstrup, har altid været en af de største gårde i landsbyen. Den kan følges tilbage til midt i 1600-tallet, hvor den som en del gårde i sognet fra at være under Sejlstrupgaardens len var blevet udlagt til hofapoteker Samuel Meyer i København. Fæstebonden i gården på dette tidspunkt hed Hans Pedersen og han var født i Ø. Klitgaard i Klim sogn. Hans hustru Anne Svendsdatter, som også stammede fra Klim, døde i 1652 kort tid efter at de var flyttet hertil. Hans Pedersen levede endnu i 1681, da han i tingbogen nævnes som ”strandfoged for øster side af Slettestrand”.

Hans Pedersen må være blevet efterfulgt af sin søn Svend Hansen, men han døde i 1702 og kirkebogen oplyser her at han var født 1644 i Klim og at han levede og døde i V. Svenstrup som ungkarl uden ægteskab.

Der kom derfor en ny slægt i gården, idet Søren Nielsen, som var af Fasmeli-slægten, sammen med sin hustru Gertrud Simonsdatter nu flyttede ind på gården. Hun døde i 1711 og Søren Nielsen giftede sig med Kirsten Clemmensdatter. I 1724 overlod de gården til Søren Nielsens ældre bror og flyttede til et mindre sted på Heden øst for V. Svenstrup.

Broderen Christen Nielsen Fasmeli var født i gården Fasmeli i 1663, men måtte i 1724 flytte fra sit fødehjem, da arvingerne til Slettegaard dette år skulle have deres part og Fasmeli, som hørte herunder, blev overtaget af Maren Nielsdatter (Griis) og hendes mand Rasmus Mortensen Mygind. Christen Nielsen Fasmeli blev enkemand i 1731, da hustruen Anne Simonsdatter døde og få år efter overlod han gården til sin ældste søn Niels Christensen Fasmeli.

Niels Christensen Fasmeli købte gården til selveje i 1741 af ejeren Jens Nielsen Brøndlund til godset Nørre Elkjær i Tversted sogn i Vendsyssel. Han havde tidligere købt det af Peder Lassen i Tanderupgaard. Niels Christenssen Fasmelis hustru Karen Nielsdatter døde i 1770 og året efter solgte han gården til sin søn Niels og gik på aftægt.

Grønhøjgaard i 1933.

Grønhøjgaard i 1938.

Niels Nielsen Fasmeli døde kun 39 år gammel i 1786, men hans enke Kirsten Nielsdatter giftede sig samme år med Peder Lassen. I 1798 døde hun og Peder Lassen giftede sig året efter med Gertrud Christensdatter Høg fra Klim. I 1807 døde Peder Lassen, men enken giftede sig straks med Niels Christensen fra Kollerup. Deres søn Peder Larsen Nielsen blev i 1842 den næste ejer i gården og han ejede den i 37 år inden han i 1879 solgte den til sin svigersøn Jacob Christian Sørensen. I begyndelsen af 1900-tallet skiftede gården ejer flere gange.

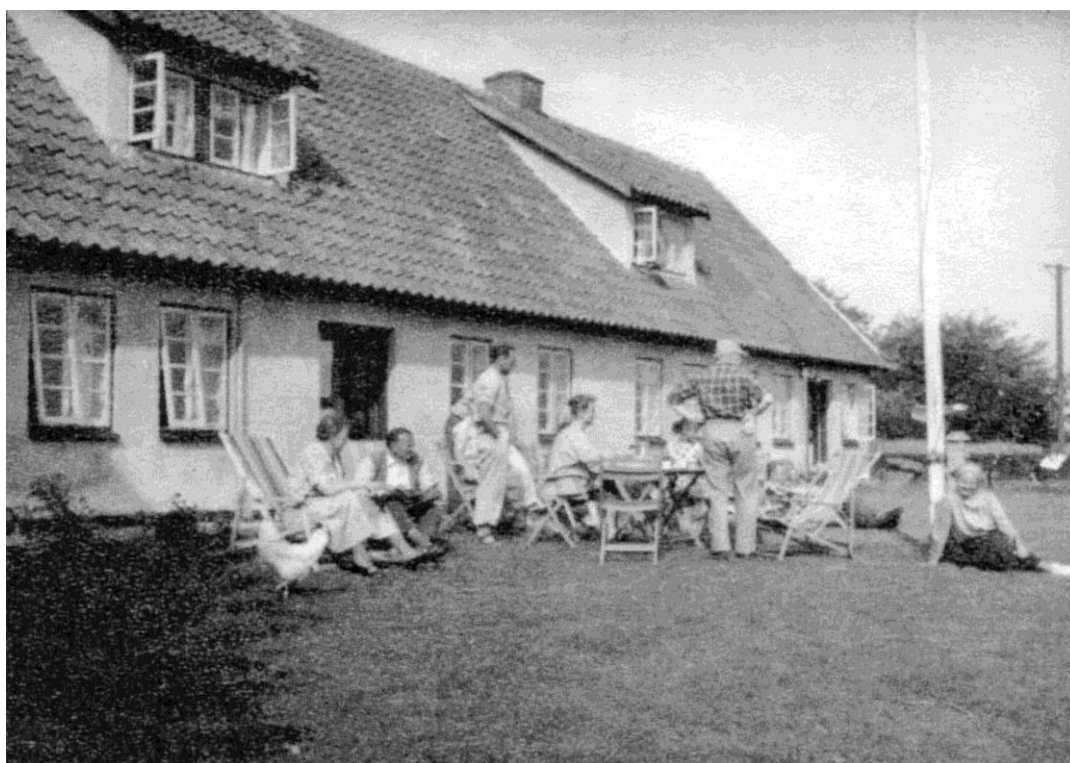
Grønhøjgaard
 Ferie- og Badepensionat
 Telefon Hjortedal Nr. 10
 anbefaler sig med gode Værelser, propre
 Senge og god Mad. Rolige Forhold, naturskøn Egn, moderate Priser. Servering ved
 Smaaborde. Bædestrand. Garage. Bo billigt -
 bo godt.
 H. MORTENSEN.

I fyrreerne og halvtredserne havde gården også pensionat for feriegæster.

Grønhøjgaard i 1952.

Periode	Bruger	Ejer
1652	Hans Pedersen	
1664	Hans Pedersen	Samuel Meyer
1672	Hans Pedersen	
1681	Hans Pedersen	Samuel Meyer
1688	Hans Pedersen	Landsdommer Engebjerg
1688-1702	Svend Hansen	
1702-24	Søren Nielsen	
o.1724-35	Christen Nielsen Fasmeli	Tanderupgaard
o. 1735-41	Niels Christensen Fasmeli	Jens Brøndlund
1741-71	Niels Christensen Fasmeli	Selvejer
1771-86	Niels Nielsen Fasmelie	Selvejer
1786-	Peder Lassen	Selvejer
1790	Peder Lassen	Selvejer
1801-07	Peder Lassen	Selvejer
1807-	Niels Christensen	
1828	Niels Christensen	Selvejer
-1842	Niels Christensen	Selvejer
1842-79	Peder Larsen Nielsen	Selvejer
1879-1909	Jacob Christian Sørensen	Selvejer
1909-14	Niels Kehlet Juul	Selvejer
1914-20	Peder Jørgensen	Selvejer
1920	Johs. & P. Mortensen	Selvejer
1920-	Hans Mortensen	Selvejer
1938	Hans Mortensen	Selvejer
1952	Henning Winther	Selvejer

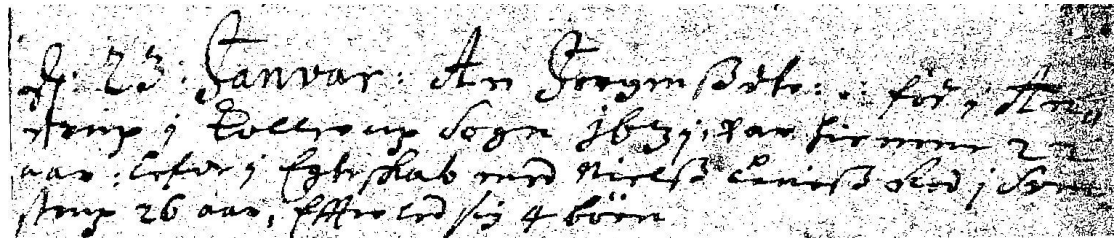

Feriegæster på pensionat Grønhøjgård i 1954.

Matr. nr. 10

Hjortdalvej 181

Gården har i første halvdel af 1600-tallet hørt under Sejlstrupgaards len og dermed været en del af det gamle Ø-klosters gods (det senere Oxholm). Midt i 1600-tallet blev den som de øvrige gårde under Sejlstrupgaards len i Hjortdal udlagt til hofapoteker Samuel Meyer i København. I 1664 hed fæstebonden i gården Niels Laursen Roed. Han og hustruen Anne Jørgensdatter var kommet til sognet o. 1660, efter at de var blevet gift i 1653 i Kollerup og efterfølgende havde bosat sig i Andrup. Niels Roed, som undertiden kaldtes Niels Laursen Roed den yngre, idet han havde en ældre bror af samme navn, boede herefter sammen med sin familie i gården indtil hans død o. 1679. Enken Anne Jørgensdatter døde først i 1698 hvilket fremgår af Hjortdal kirkebog:

23. Januar: Anne Jørgensdatter: født i Andrup
Sogn; Evensrup Sogn Jørgen; var fæstebondens
hustru; fæstebondens Niels Laursen Roed; døde
26. januar; fæstebondens 4 børn

Anne Jørgensdatters begravelse indført i Hjortdal kirkebog 23. januar 1698.

Den ny fæster i gården hed Rasmus Laursen og han blev o. 1682 gift med Kirsten Pedersdatter af Nørtorup, men efter kun 1½ års ægteskab døde han og enken giftede sig med Niels Christensen Brandsgaard, der stammede fra Aggersborg. Gården var på dette tidspunkt kommet under Bratskov, men var senere ejet af Sidsel Michelsdatter Zimmermann, enke efter Niels Ibsen Hjerrild og Albert Jensen til Slette. Niels Brandsgaard havde gården i fæste til sin død i 1724, hvorefter hans enke Margrethe Laursdatter, som var Niels Brandsgaards 3. hustru, giftede sig med Peder Nielsen Høg fra Telling i Lerup sogn. Han var ud af den meget talrige Høg-slægt herfra.

Peder Høg boede her som fæstebonde i næsten 40 år, først med ovennævnte Sidsel Zimmermann som husbond og senere var det hendes datter Anne Albretsdatter, enke efter herredsfoged Christen Lassen i Aggersborg, som ejede gården.

Matr. nr. 10 i V. Svenstrup o. 1900.

Peder Høg var gift to gange, idet Margrethe Laursdatter døde i 1737, hvorefter han giftede sig med Anne Nielsdatter, der stammede fra Telling som han selv. Med hende fik han 5 børn og blandt dem var Niels Pedersen Høg, som overtog gården efter faderens død i 1763. Niels Pedersen Høg købte gården til selveje i 1774 af Lass Christian Lassen i V. Thorup, der var søn af den tidligere ejer Anne Albretsdatter. Niels Høg ejede herefter gården til sin død i 1807, men gården blev i familien, idet hans søn Peder Nielsen Høg fulgte efter.

Peder Nielsen Høg ejede gården i 41 år, indtil han i 1848 solgte den til sin svigersøn Anders Larsen Jensen, der samme år var blevet gift med datteren Mette Marie Pedersdatter. Anders Larsen Jensen døde allerede i 1857 kun 43 år gammel, men enken Mette Marie Pedersdatter drev gården videre i 18 år indtil hun i 1875 kunne overdrage den til datteren Ane Marie Andersen og hendes mand Søren Christiansen Bjerregaard fra Bjerregaard i Hjortdal. Han døde i 1906 og enken drev gården til 1915, hvorefter sønnen Søren Martin Bjerregaard overtog den. Han solgte allerede året efter og hermed ophørte en næsten 200 år lang periode med samme slægt i gården.

Matr. nr. 10 set fra syd o. 1950.

Periode	Bruger	Ejer
o. 1660-79	Niels Laursen Roed	Samuel Meyer
o.1679-81	Rasmus Laursen	Samuel Meyer
1682-84	Rasmus Laursen	Bratskov
o.1684-1715	Niels C. Brandsgaard	Sidsel Michelsdatter
o.1715-24	Niels C. Brandsgaard	Anne Albretsdatter
1725-63	Peder Nielsen Høg	
1763-74	Niels Pedersen Høg	Lass Christian Lassen
1774-1807	Niels Pedersen Høg	Selvejer
1807-48	Peder Nielsen Høgh	Selvejer
1848-57	Anders Larsen Jensen	Selvejer
1857-75	Mette Marie Pedersdatter	Selvejer
1875-1906	Søren Bjerregaard	Selvejer
1906-15	Ane Marie Bjerregaard	Selvejer
1915-16	Søren Martin Bjerregaard	Selvejer
1916-18	Ole Jensen Olesen	Selvejer
1918-19	Anders Martin Henriksen	Selvejer
1919-44	Anders Christensen Havgaard	Selvejer
1944-	Niels Haugaard	Selvejer

Matr. nr. 11

Hjortdalvej 204

Gården ligger endnu på sin oprindelige placering syd for Hjortdalvej, som en af de sydligste gårde i V. Svenstrup. Den kan føres tilbage til matriklen fra 1664, hvor den var ejet af Henrik Rantzau til Aagaard og gårdens fæster hed Svend Sørensen. Henrik Rantzau døde i 1674 og hans brorsøn Frantz Rantzau til Estvadgaard og Bratskov arvede derfor gården. Helle Urne, der var enke efter Frantz Rantzau ejede gården i 1688. Fæsteren i 1688 hed Peder Christensen og han må være den Peder Christensen Roed, som i 1713 døde i V. Svenstrup 76 år gammel.

Fæstet på gården var dog i 1707 overtaget af Jens Nielsen Roed, som døde allerede i 1710 og her oplyses det i kirkebogen, at han var født 1673 i Sønder Økse i Brovst som søn af Niels Jensen og Dorthe Jensdatter og han var blevet ”syg for brystet” og havde ligget i sengen en ti ugers tid før han endelig døde. Han var kommet til sognet i 1707, da han var blevet gift med Birgitte Bentsdatter, som efter Jens Roeds død giftede sig med Laurs Lauridsen Smed af Skræm.

Birgitte Bentsdatter døde i 1748 og få år efter blev fæstet overtaget af Poul Nielsen (Monsen). Gården havde i begyndelsen af 1700-årene endnu hørt under Aagaard, men var nu i stedet kommet under Aggersborggaard i hvis jordebog den optræder i 1767. Poul Nielsen (Monsen) døde i 1791 og sønnen Niels Poulsen (Monsen) overtog gården. Han forblev fæster under Aggersborggaard til sin død i 1809, men året efter købte hans enke Karen Christensdatter gården til selveje og giftede sig med Anders Nielsen Vestergaard fra Janum.

Han solgte i 1836 gården til Niels Christensen Thyboe, men boede her endnu i 1845 som aftægtsmand. Samme år blev gården overtaget af Anders Poulsen, som var Niels Thyboes hustru Ingeborg Nielsdatters søn af et tidligere ægteskab med Poul Christensen Kjeldgaard. Anders Poulsen ejede gården indtil 1880. Den ny ejer var Niels Gregersen, som var født 1847 ved Slettestrand som søn af Gregers Pedersen og Else Cathrine Nielsdatter. Han og hustruen Karen Kirstine boede her i de næste 50 år, inden de i 1930 overlod gården til sønnen Peder Gregersen.

Matr. nr. 11 o. 1910

Karen Kirstine og Niels Gregersen og en tjenestepige o. 1900

Periode	Bruger	Ejer
1664-72	Svend Sørensen	Henrik Rantzau
1688	Peder Christensen	Helle Urne
1707-10	Jens Nielsen Roed	
1710-11	Birgitte Bentsdatter	Aagaard
1711-o.1750	Lauris Lauridsen Smed	
o.1750-91	Poul Nielsen (Monsen)	Aggersborggaard
1791-1809	Niels Poulsen (Monsen)	Aggersborggaard
1809-10	Karen Christensdatter	Aggersborggaard
1810-36	Anders Nielsen Vestergaard	Selvejer
1836-1845	Niels Christensen Thyboe	Selvejer
1845-80	Anders Povlsen	Selvejer
1880-1930	Niels Gregersen	Selvejer
1930	Karen Kirstine Gregersen	Selvejer
1930-35	Peder Gregersen	Selvejer
1935-	Niels Holger Cortsen	Selvejer

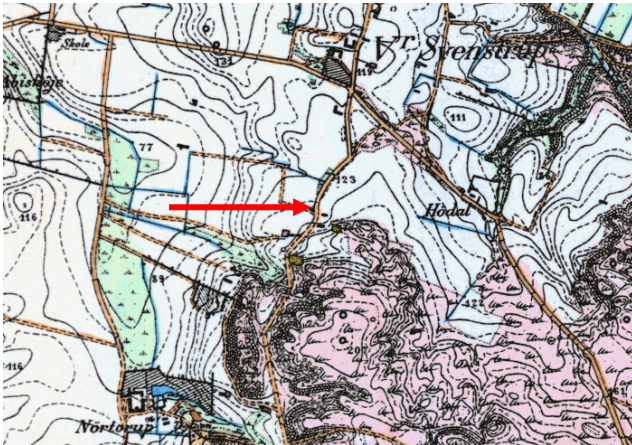
Matr. nr. 11 i 1945.

Bisgaard

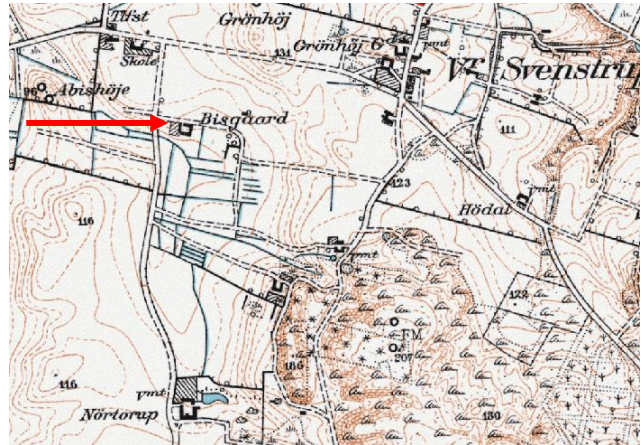
Matr. nr. 12

Nørthorupvej 17

Gården Bisgaard ligger i dag lige syd for Hjortdal by, men det er ikke dens oprindelige placering, idet den for 100 år siden lå 500 m længere mod øst, som en af de sydligste gårde i V. Svenstrup. Selve navnet Bisgaard er også af nyere dato, men gården er meget gammel og kan følges helt tilbage til 1631, da en Jens Fredbjerg boede her.

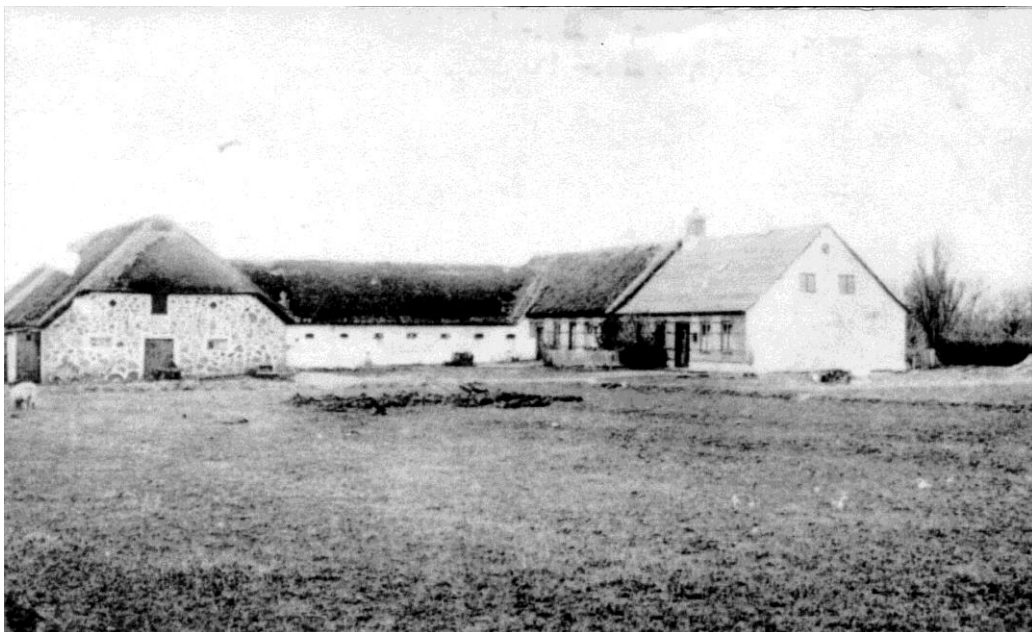
Bisgaard o. 1880 før flytningen

Bisgaard o. 1920 efter flytningen

Jens Fredbjerg nævnes sidste gang i 1655, da sønnen Morten Jensen Fredbjerg ved Hanherreds ting strider med Vogn Krag om udgifterne til Jens Fredbjergs begravelse.

Morten Jensen Fredbjerg overtog nu fæstet på gården og i 1664 står han som fæster af gården, mens ejeren var hofapoteker Samuel Meyer i København, som o. 1650 af kongen havde fået udlagt en mængde bøndergårde fra Sejlstrupgårds len i Nordjylland som pant for de mange penge, som han havde lånt til kongen. Han var bror til den kendte kartograf Jens Meyer, som midt i 1600-tallet tegnede nogle af de første vellignende og præcise Danmarkskort.

Bisgaard før flytningen o. 1910.

Bisgaard efter flytningen i 1919

I 1672 står Morten Jensen stadig som fæster, men nu sammen med Anders Pedersen. I et skattemandtal fra 1681 ses Niels Mortensen – sikkert en søn af Morten Jensen - at have overtaget fæstet på gården, men faderen stadig står som fæster i 1683-matriklen, selv om han nok på dette tidspunkt var død. Som ejer i 1683-matriklen står landsdommer Anders Engberg, der havde overtaget Samuel Meyers gods under Sejlstrupgaard ved sit giftermål i 1669 med hans datter Ottilia Meyer. Han var egentlig præstesøn fra Stubbekøbing, men gjorde karriere ved hoffet som sekretær for prins Christian, den senere Christian V. I 1679 blev han adlet under navnet Anders von Engberg og inden hans død i 1690 nåede han både at blive udnævnt til kancelli- og justitsråd samt postdirektør.

Omkring 1683 kommer der en ny fæster Laurs Thomsen i gården. Sandsynligvis fordi hans hustru Kirsten Christensdatter Sand tidligere havde været gift med ovennævnte Niels Mortensen. Laurs Thomsen boede herefter i gården til sin død i 1735, men det er uklart hvem der ejede gården i denne periode.

Bisgaard i 1945.

I 1736 kommer der nye unge folk i gården: Søren Mikkelsen Høg født 1705 i Telling, som søn af Mikkel Sørensen Høg og Kirsten Jensdatter bliver samme år gift med Kirsten Christensdatter fra V. Svenstrup og de bor i gården de næste mange år. Søren Høg dør i 1773 og gården overtages af hans ældste søn Christen Sørensen Høg. Han køber gården til selveje i 1786, da han køber gården af ejeren, Lars Chr. Lassen, der var skudehandler og jordegodsejer i V. Thorup. Christen Høg ejer gården indtil 1814, da han sælger til sin søn Jens Christensen Høg, som bor her indtil 1825 og så var det slut med Høg-slægten i gården efter 3 generationer. I slutningen af 1800-tallet var der også købmandshandel i gården: Først Christen Jensen Aldrup og dernæst Simon Bisgaard havde købmandshandel i den ene ende af stuehuset. Sidstnævnte gav samtidig navn til gården og han og hustruen Kristine havde også sommerpensionat her. Siden 1918 har slægten Godiksen boet i Bisgaard.

Periode	Bruger	Ejer
1631-55	Jens Frebiere	
1655-	Morten Jensen Frebjerg	
1664	Morten Frebjerg	Samuel Meyer
1672	Morten Jensen og Anders Pedersen	
1681	Niels Mortensen	Samuel Meyer
1683	(Morten Jensen)	Anders von Engbjerg
1683-1735	Lars Thomsen	
1736-73	Søren Mikkelsen Høg	
o. 1773-	Christen Sørensen Høg	Lars Chr. Lassen
1786-1814	Christen Sørensen Høg	Selvejer
1814-25	Jens Christensen Høg	Selvejer
1825-27	Jeppe Pedersen	Selvejer
1827-60	Christoffer Larsen	Selvejer
1861	Else Cathrine Nielsdatter	Selvejer
1861-81	Christen Jensen Aldrup	Selvejer
1881-1917	Simon Nielsen Bisgaard	Selvejer
1917	Kirstine Bisgaard	Selvejer
1917-18	Peder Møller	Selvejer
1918-24	Niels M. Godiksen	Selvejer
1924-75	Chr. Andreas Godiksen	Selvejer
1975-	Jens Jørgen Godiksen	Selvejer

Bisgård i 1958.

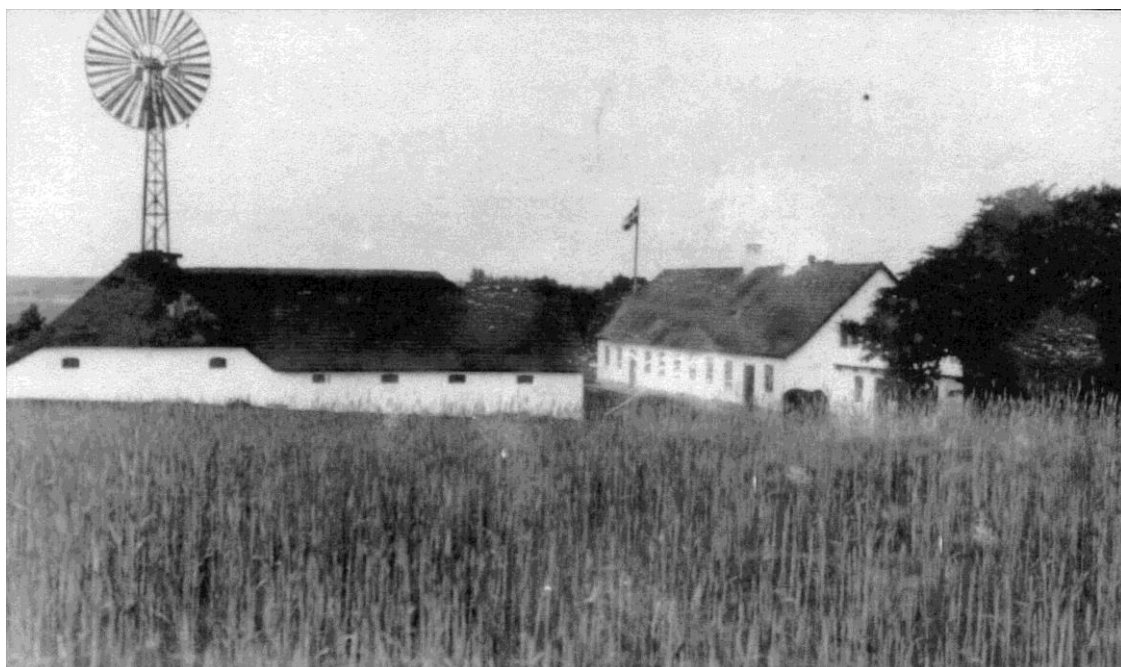
Volshøjgaard

Matr. nr. 13

Nørthorupvej 33

Gården må fra begyndelsen af 1600-tallet have været beboet af Simon Laursen. Han døde omkring 1639, da hans børn dette år gav afkald på arv i Hanherreds tingbog. Samtidig nævnes det at sønnen Laurs Simonsen lod oplæse en kontrakt, om han hans moder Kirsten Christensdatter havde opladt ham gården mod at hun og de ugifte døtre fik ophold her.

Laurs Simonsen boede nu som fæster i gården til sin død o. 1667. I matriklen fra 1664 kan man se at det var Palle Baggesen Griis til Slettegaard, som ejede gården. Ved skattemandtallet i 1672 står salig Laurs Simonsens enke endnu som fæster af gården, men da Palle Griis i 1677 måtte pantsætte Slettegaard til Niels Ibsen Hjerrild og flytte herfra, måtte Simonsen-slægten overlade deres fæstegård til Palle Griis og hustru Bodil Lauridsdatter Maaneskjold, som selv tog ophold her. Palle Griis døde året efter, men Bodil Maaneskjold, som var født 1625 i Norge, boede her til sin død i 1697.

Volshøjgaard i 1935

Bodil Maaneskjold havde dog allerede i 1686 overladt gården til sin svigersøn Oluf Laursen. Han var søn af bestyreren på Slettegaard, Laurs Laursen og født i Vadum i 1661, men blev i 1686 gift med Bodil Maaneskjolds datter Ide Margrethe Pallesdatter Griis. Oluf Laursen døde i 1697 kun 36 år gammel og Ide Griis giftede sig samme år i Hjortdal med Jens Nielsen fra V. Svenstrup.

Da Niels Jensen Manstrup og Else Pallesdatter Griis overtog af Slettegaard i 1695, må de samtidig have overtaget Volshøjgaard. Dermed kom Jens Nielsen til at bo som fæster under Slettegaard helt til sin død i 1744. Samtidig døde hustruen Ide Griis, som i sine to ægteskaber med Oluf Laursen og Jens Nielsen havde født mindst 9 børn. Det blev dog ikke i første omgang nogle af disse, som overtog gården, men derimod en mand Jens Christensen Golding, som stammede fra Aggersborg. Han og hustruen Maren Mikkelsdatter boede i gården indtil 1762, da Jens Golding døde og fæstet på gården gik til Wichmand Lydersen mod at enken Maren Mikkelsdatter fik aftægt her.

Wichmand Lydersen var født i 1703 som søn af snedker Lyder Wichmandsen og hustru Anne Marie Axelsdatter. Han blev gift i 1736 med Else Jensdatter, som var datter af ovennævnte Jens Nielsen og

Ide Margretehe Griis og dermed kom gården igen tilbage til Griis-slægten. Wichmand Lydersen døde i 1784 og datteren Anne Wicmandsdatter og hendes mand Jens Lassen overtog gården. Jens Lassen købte i 1790 gården til selveje og den samme slægt, som var direkte efterkommere af Griis-slægten besad nu gården helt indtil 1910.

Volshøjgaard i 1965

Periode	Bruger	Ejer
-1639	Simon Laursen	
1639-	Laur Simonsen	
1664	Laur Simonsen	Palle Griis
-1669	Laur Simonsen	
1669-77	Sal. Laur Simonsens hustru	
1677-78	Palle Baggesen Griis	Selvejer
1678-86	Bodil Maaneskjold	Selvejer
1686-97	Oluf Laursen	Slettegaard
1697-1744	Jens Nielsen	Slettegaard
1724	Jens Nielsen	
1744-62	Jens Christensen Golding	Slettegaard
1762-84	Wichmand Lydersen	Slettegaard
1784-90	Jens Lassen	Slettegaard
1790-08	Jens Lassen	Selvejer
1808-32	Wichmann Jensen	Selvejer
1832-38	Karen Thøgersdatter	Selvejer
1838-75	Jens Wichmannsen	Selvejer
1875-1910	Poul Kjelgaard Christensen	Selvejer
1910-28	Niels Christian Nielsen	Selvejer
o.1928-45	Christen Mikkelsen Pedersen	Selvejer
o.1945-2000	Alfred Pedersen	Selvejer

Præstbjerg

Matr. nr. 14

Nørthorupvej 39

Gården Præstbjerg har fra gammel tid lagt som den sydligste gård i V. Svenstrup. Oprindelsen af navnet er uvis, men det er blevet brugt fra midten af 1500-tallet og til op engang i 1700-tallet. Herefter synes navnet at være blevet glemt og i løbet af 1900-tallet fik gården et nyt navn, Solhøjgaard. Endelig har den i nyeste tid fået navnet Hjorthøjgård.

Man kan følge gården helt tilbage til o. 1550, idet den er nævnt i fru Eline Gøyes jordebog. Den var da ejet af Mourids Olsen Krognos til Aagaard, mens fæsteren hed Jens Bunde. Den svarede da en årlig landgilde på 1 pund byg, 1 ”brendsvin” og 2 heste gæsteri.

Vi møder Præstbjerg igen i den ældst bevarede tingbog for Hanherred fra 1630, hvor man har synet gården og melder at *Præstbjerggaard i Hjortdal er øde og af sandflugt fordærvet, aldeles uden noget lidet i indmarken*. Året efter møder Therkild Madsen Degn i Præstbjerg op på tinget med et vidne af 27/2-1631 om det ringe ”versted”, han nu har boet på i 24 år, og som ligger til Svenstrup, årligt skylder 4 vendelbo skæpper byg til Sejlstrup. Før den tid havde der boet en mand ved navn Christen Ibsen, hvilket fremgår af et arveafkald fra året før.

I 1648 nævnes en Oluf Christensen i Præstbjerg, men snart efter blev han afløst af en mand ved navn Christen Jensen. Denne Christen Jensen i Præstbjerg nævnes flere gange i de næste 30-40 år. Blandt andet i matriklen i 1664, hvor Præstbjerg står noteret som en kongens gård. I 1680'erne bliver den overtaget af Baron Juul til Rysensten i Vestjylland og senere til Lundbæk på Himmerland. I 1684 er det indskrevet i tingbogen at Christen Jensen i Præstbjerg *formeldelst alder og skrøbelighed har opladt sin gård*.

Den ny fæster var Søren Bodelsen, som stammede fra Aaby sogn i Vendsyssel. Han og hustruen Karen Nielsdatter boede her indtil 1696. Søren Bodelsen var da blevet 75 år og han overlod derfor fæstet til Peder Thygesen og købte samtidig et gadehus i V. Svenstrup af denne. Her døde han 83 år gammel i 1705.

Præstbjerg i 1930

Præstbjerg i 1951.

Peder Thygesen havde indtil da sammen med hustruen Anne Andersdatter boet i Hedegaard, hvor han var født i 1664. Her havde de drevet gården for Peder Thygesens fader, sognepræsten Thyge Clausen, som var en ældre mand. Da han døde i 1695, blev Hedegaard solgt og Peder Thygesen måtte flytte fra sit barndomshjem og han fæstede derfor Præstbjerg. Her boede han og hustruen de næste 45 år og gården blev i denne periode fæstegård under Slettegård. Peder Thygesen og Anne Andersdatter døde begge i januar 1742 og de blev begravet i én grav 14. januar på Hjortdal kirkegård.

Peder Thygesen og hustrus begravelse indført i Hjortdals kirkebog 14. januar 1742.

Deres søn Thyge Pedersen havde da allerede overtaget fæstet på Præstbjerg, som han og hustruen Karen Heylesdatter drev indtil de i 1764 overlod den til deres datter Anna Tygesdatter og hendes mand Niels Sørensen Fasmeli, der - som navnet antyder - var født i Fasmeli i Hjortdal i 1742. Han døde dog allerede i 1773, hvorefter Anne Thygesdatter giftede sig igen med den kun 22-årige Christen Nielsen Klit. Han havde til gengæld gården i hele 58 år, indtil han i 1831 døde som 80-årig. I mellemtiden havde han i 1818 købt gården til selveje og han havde i 1811 fået en ny yngre hustru, Else Marie Jensdatter, efter Anne Thygesdatter var død i 1805.

Else Marie Jensdatter giftede sig i 1832 med Mads Jensen, men døde i 1844, hvorefter manden giftede sig på ny med Kirsten Nielsdatter. Året efter døde Mads Jensen og Kirsten Nielsdatter giftede sig med Lars Larsen Pedersen fra Lerup. Efter gården nu i over 100 år kun havde skiftet fæster eller ejer ved giftermål, så blev mønstret endelig brudt i 1882, da Lars Larsen Pedersen overdrog gården til sin svigersøn Jens Christian Hansen, som havde gården indtil 1915, da han solgte til sønnen Thøger Carl Marius Hansen, som endnu ejede den i 1945. I de senere år er den blevet omdannet til en slags skolehjem for unge med sociale og faglige problemer og har som nævnt fået navnet Hjorthøjgård.

Periode	Bruger	Ejer
o. 1550	Jens Bunde	Mourids Olsen Krognos til Aagaard
-1607	Christen Ibsen	
o.1607-32	Therkild Madsen Degn	Sejlstrupgaard
1648	Oluf Christensen	
1653-	Christen Jensen i Præstbjerg	
1664	Christen Jensen i Præstbjerg	Kongens
1672	Christen Præstbjerg	
1681-84	Christen Jensen	Rysensteen
1684-96	Søren Bodelsen	Lundbæk
1696-1738	Peder Thygesen	Slettegaard
1738-64	Thyge Pedersen	Slettegaard
1764-73	Niels Sørensen Fasmeli	Slettegaard
1773-1818	Christen Nielsen Klit	Slettegaard
1818-31	Christen Nielsen Klit	Selvejer
1831-32	Else Marie Jensdatter	Selvejer
1832-45	Mads Jensen	Selvejer
1845	Kirsten Nielsdatter	Selvejer
1846-82	Lars Larsen Pedersen	Selvejer
1882-1915	Jens Christian Hansen	Selvejer
1915-	Thøger Carl Marius Hansen	Selvejer

Præstbjerg i 1958.

Hødal

Matr. nr. 15

Hjortdalvej 227

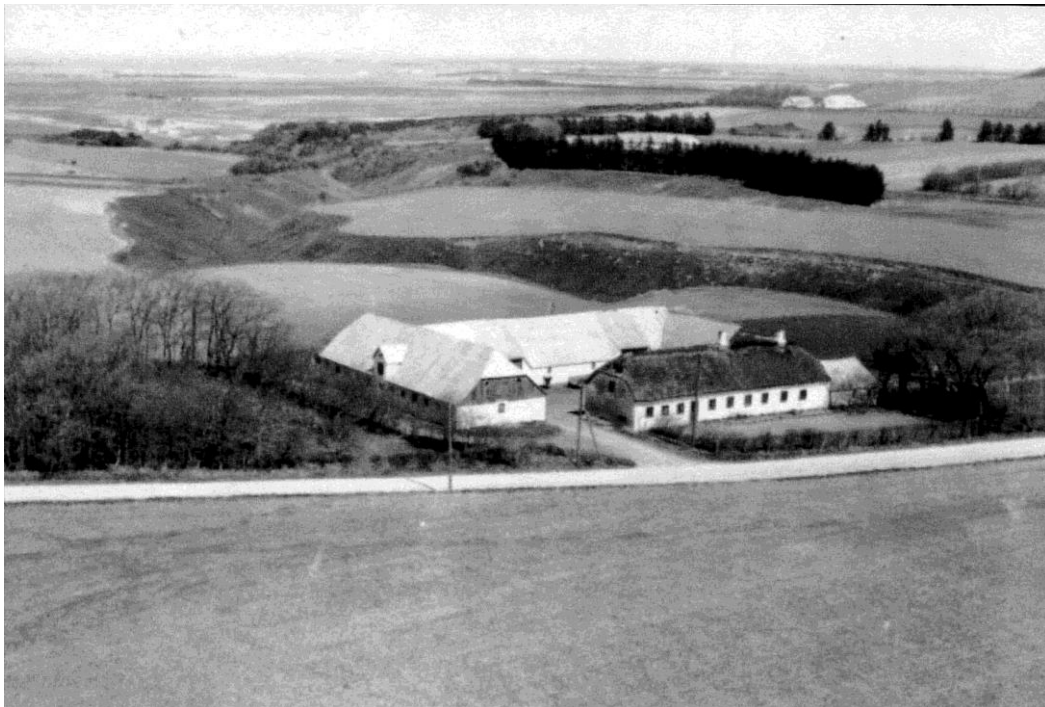
Gården Hødal har sit navn efter den dal af samme navn, som har sit udspring lige bag gården. Man kan finde gården helt tilbage til begyndelsen af 1600-tallet, hvor en mand ved navn Therkel boede her. Senere i 1630'erne boede en mand ved navn Age her og endelig nævnes gården i matriklen fra 1664 med fæster Erik Poulsen Høedal. Gården var da ejet af Henrik Rantzau til Aagaard.

Hødal var på det tidspunkt en ret beskeden gård med kun 1 tønne hartkorn, men der synes at have været en vis velstand i gården og Erik Poulsen var tilmed gift med Maren Vognsdatter, der var datter af Vogn Krag til Slette og senere Nørsgaard i Nørtorup. Deres søn Poul Eriksen Hødal overtog gården o. 1680 og samtidig kom gården under Bratskov, idet Frantz Rantzau til Bratskov arvede den efter Henrik Rantzaus død i 1676. Hødal forblev herefter fæstegård under Bratskov indtil 1786.

Poul Eriksen boede her i over 40 år og var gift to gange: Først med Karen Clemmensdatter, datter af Clemmen Pedersen Væver i matr. nr. 20, og efter hendes død i 1704 med Else Laursdatter fra Bejstrup. Poul Eriksen døde i 1721 ”efter at have levet i verden 63 år, 1 måned og 14 dag”, som kirkebogen udtrykker det. Enken Else Laursdatter giftede sig samme år med Peder Christensen fra Tranum. Han døde i 1738 kun 49 år gammel og Else Laursdatter året efter.

Else Laursdatters datter af første ægteskab Maren Poulsdatter giftede sig i 1740 med Jesper Nielsen og de overtog dermed Hødal. Maren Poulsdatter døde allerede i 1742 kun 25 år kort efter hun havde født en søn. Jesper Nielsen giftede sig dernæst med Kirsten Nielsdatter fra Bejstrup. Efter Jesper Nielsens død i 1776 overtog sønnen Peder Jespersen Hødal gården. Han købte gården til selveje i 1786 og tilkøbte samme år en nedlagt gård. Også faderen havde tidligere købt og lagt jord til gården, der således blev en ret anseelig gård.

I 1825 solgte Peder Jespersen Hødal gården til sønnen Christen og fik aftægt på gården. Christen Pedersen Hødal boede her indtil 1867 og blev den sidste af slægten i gården.

Hødal i 1938

Hødal i 1958

Periode	Bruger	Ejer
o. 1612-20	Therkel	
1632	Age	
o. 1650-72	Erik Poulsen Hødal	Henrik Rantzau
1681-1721	Poul Eriksen Hødal	Bratskov
1721-39	Peder Christensen	
1740-76	Jesper Nielsen Høidal	Bratskov
1776-86	Peder Jespersen Hødal	Bratskov
1786-1825	Peder Jespersen Hødal	Selvejer
1825-67	Christen Pedersen Hødahl	Selvejer
1867-79	Jesper Christian Christensen Sørensen	Selvejer
1879-1909	Lars Vestergaard Olesen	Selvejer
1909	Marianne Birgitte Sørensen	Selvejer
1909-15	Christen Brovst Christensen	Selvejer
1915-	Jens Marinus Olesen	Selvejer

Gården er i nyere tid blevet nedlagt som landbrug og omdannet til sommerpension, men siden 1997 har der været et glaspusteri her:

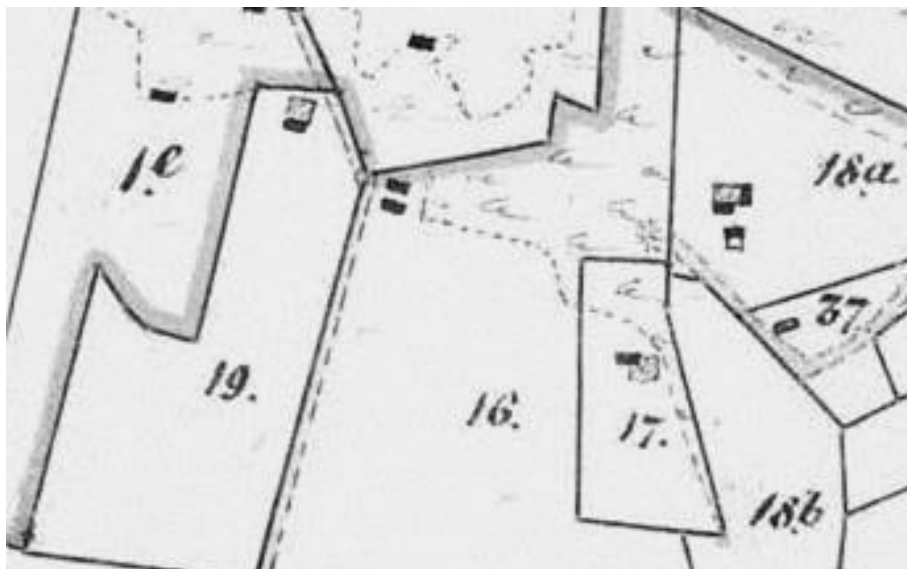
Hødal i 1990 med tilbygget sommerpension.

Sandhøjgaard

Matr. nr. 16 m. fl.

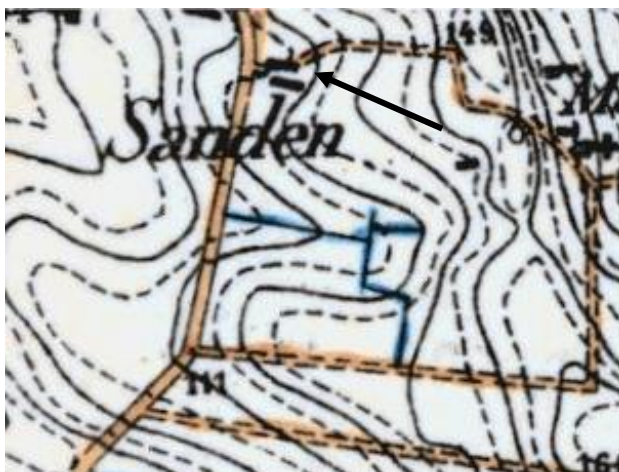
Slettestrandvej 80

Den nuværende Sandhøjgaard er en sammenlægning af gården matr. nr. 16 med tre små husmandssteder matr. nr. 17, 18 og 19, som oprindeligt lå placeret rundt omkring denne gård.

Udsnit af matrikelskort fra o. 1868, hvor matr. nr. 16 ses omgivet af mar. Nr. 17, 18 og 19

Den oprindelige matr. nr. 16 lå placeret helt oppe ved Slettestrandvej nordvest for den nuværende Sandhøjgaard, men i begyndelsen af 1900-tallet er gården blevet flyttet til den nuværende placering.

Kort fra o. 1880 med den oprindelige placering (ved pilen).

Kort fra o. 1920, hvor Sandhøjgaard ses.

Matr. nr. 16 kan følges helt tilbage til 1664, hvor den kun regnedes som et gadehus. Fæsteren hed Christen Laursen og ejeren var Palle Griis til Slette. I matriklen fra 1688 regnes den dog for en lille gård. Christen Laursen var stadig fæster og ejeren var nu Bodil Maaneskjold enke efter Palle Griis. Christen Laursen var gift med Kirsten Christensdatter og ved hendes død i 1704 skriver præsten, at hun var født i 1635 i Svenstrup og var hjemme hos sine forældre i 22 år. Hun levede derefter i ægteskab med sin mand Christen Laursen i 30 år. Hun efterlod sig 8 børn og sad enke i 17 år. Altså døde Christen Laursen o. 1687-88.

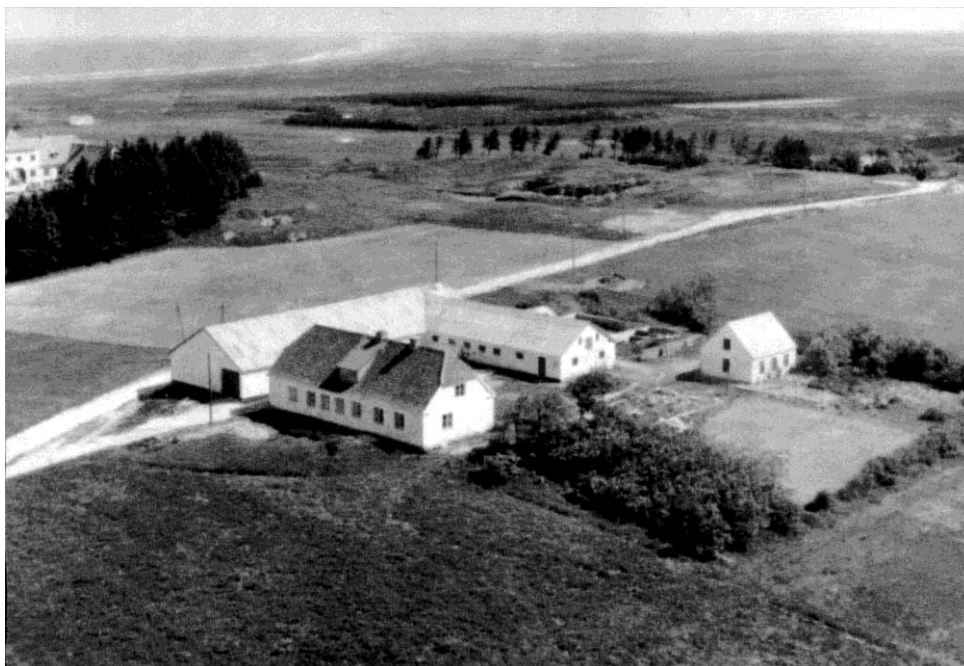

Matr. nr. 16 o. 1902-03 før flytningen af gården. På billedet ses Niels Beck med hustru og børn.

Christen Laursen blev efterfulgt af sin søn Laurs Christensen, i kirkebogen som oftest kaldet "Lass på Sandet". Han var gift med Karen Pedersdatter og de boede her som fæstere de næste godt 30 år. Laurs Christensen døde i 1721 og sønnen Peder Lassen overtog nu fæstet på gården, som stadig hørte under Slettegaard. Samme år blev han gift med Maren Poulsdatter fra Hødal. Maren Poulsdatter døde i 1758 og Peder Lassen få år efter. Efter hans død gik fæstet i 1763 over til hans svigersøn Christen Christensen Brøndum, samme år gift med datteren Maren Pedersdatter. Christen Brøndum døde i 1785 og Maren Pedersdatter giftede sig så med Niels Jensen Bjerregaard, der som navnet antyder stammede fra Bjerregaard i Hjortdal. Efter hans død i 1804 giftede Maren Pedersdatter sig for tredje gang med ungarl Jens Christensen Aldrup. Hun var da 77 år og han 36 år! Maren Pedersdatter døde i 1812 og Jens Christensen Aldrup blev dernæst gift anden gang i 1813 med Karen Iversdatter.

Sandhøjgaard i 1918

Sandhøjgaard i 1950. Til venstre skimtes Sanden Bjerggaard.

I 1819 købte Jens Aldrup gården til selveje og efter Karen Iversdatters død i 1828, giftede han sig for tredje gang med den næsten 40 år yngre Else Christensdatter fra Haverslev. Jens Christensen Aldrup døde 74 år gammel i 1844, da han blev fundet druknet ved Slettestrand. Else Christensdatter sad herefter i gården som enke i næsten 40 år, inden sønnen Christen Jensen Aldrup overtog den. Christen Aldrups svigersøn Niels Larsen Olesen Beck, der var fra Tranum, overtog gården i 1895 og boede her sammen med hustruen Elsie indtil 1908, hvor de solgte gården. Senere udvandrede de til Erie i Pennsylvania i USA, hvor Niels Beck døde i 1957. Gården blev i 1918 købt af Ludvig Elsas, som byggede sit luksussommerhus Sanden Bjerggaard, hvorefter han solgte det meste af jorden igen til Laurits Mogensen, som derpå byggede Sandhøjgaard. Under 2. verdenskrig blev gården okkuperet af tyskerne. Efter krigen blev den købt af Erna og Svend Andersen, der fik gården genopbygget.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Christen Laursen	Palle Griis til Slette
1681	Christen Laursen	Slettegaard
1688	Christen Laursen	Bodil Maaneskjold
o. 1690-1721	Laurs Christensen	
1721-63	Peder Lassen	Slettegaard
1763-85	Christen Christensen Brøndum	Slettegaard
1785-1804	Niels Jensen Bjerregaard	Slettegaard
1804-19	Jens Christensen Aldrup	Slettegaard
1819-44	Jens Christensen Aldrup	Selvejer
1844-82	Else Christensdatter (enken)	Selvejer
1882-95	Christen Jensen Aldrup	Selvejer
1895-1908	Niels Larsen Olesen Beck	Selvejer
1908-18	Christen Jensen Bloksgaard	Selvejer
1918-23	Ludvig Elsas	Selvejer
1923-44	Laurits Mogensen	Selvejer
1944-45		Den tyske værnemagt
1946-	Svend Andersen	Selvejer

Matr. nr. 20

Hjortdalvej 207

Et stykke øst for V. Svenstrup by findes endnu i dag denne lille ensomt liggende gård på samme sted, som den har ligget siden 1600-tallet. Man kan føre den tilbage til matriklen fra 1664, hvor den var beboet af Niels Pedersen og ejet af Thomas Pedersen, forpagter på Aalegaard og præstesøn fra Klim. Han døde i 1672 og da var der også kommet en ny fæster i gården nemlig Clemmen Pedersen Væver, der ifølge hans nekrolog i Hjortdal kirkebog i 1707 var født 1634 i Torslev, men var kommet til sognet i 1665 og giftet sig med Maren Andersdatter. Vi finder ham nævnt 1670 i tingbogen, da han vidnede i forbindelse med en voldssag. I 1688-matriklen nævnes ejeren at være en Thomas Pedersen i Albech – måske en slægtning til ovennævnte Thomas Pedersen. Clemmen Væver døde som nævnt i 1707 og efterlod hustru og 7 børn. En af disse, sønnen Heyle Clemmensen, overtog nu gården. Han blev i 1711 gift med degnen Niels Christensen Eskesens datter Maren Nielsdatter og efter hendes død i 1719 giftede han sig samme år i Kollerup med Ingeborg Andersdatter, født her i 1679 som datter af Anders Michelsen Ladefoged og Maren Christensdatter i Brøndum. Ingeborg Andersdatter døde i 1747 og på dette tidspunkt var gården kommet i selveje foruden dens hartkorn var blevet forøget ved tilkøb at et mindre husmandssted.

Heyle Clemmensen og Ingeborg Andersdatter havde en datter Maren, som i 1755 blev gift med hans søsters dattersøn Laurs Pedersen Heylesen. Da de således var ret næst beslægtede, måtte de have kongebrev for at kunne gifte sig:

Lars Pedersen og Maren Heilesdatter, Bønderfolk af Hiortdals Sogn, maa udi Egteskab sammenkomme, uanseet at hun skal være hans Moders Sødskende Barn, og de saaledes hinanden udi Andet og Tredie Leed beslægtede. Christiansborg 7 Februarii 1755. Efter hans ringe og slætte Omstændigheder, til Aalborg Hospital 1 Rdr 2 mk.

Maleri fra o. 1900.

Matr. nr. 20 i 1926.

Maren Heylesdatter døde i 1785 og Laurs Heylesen giftede sig dernæst med Karen Christensdatter fra Haverslev, som så efter Laurs Heylesens død i 1791 giftede sig med Jens Jensen Bruun fra Hingelbjerg i Kollerup. Herefter ejede Bruun-slægten gården indtil 1925.

Gårdens gamle huse på stod helt frem til 1996, da Henrik og Laila Mølholm købte gården. De har siden bygget nyt hus og omdannet stedet til et økologisk fritidslandbrug og kaldt det for ”Dalens økologi”.

Matr. nr. 20 i 2000

Ruinerne af matr. nr. 20 i 2003.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Niels Pedersen	Thomas Pedersen på Ollegaard
1665-1672	Clemmen Pedersen Væver	Thomas Pedersen på Ollegaard
1672-1707	Clemmen Pedersen Væver	Thomas Pedersen i Albech sogn
1707-24	Heyle Clemmensen	Anne Albretsdatter
-1755	Heyle Clemmensen	Selvejer
o. 1755-91	Laurs Pedersen Heylesen	Selvejer
1792-1823	Jens Jensen Bruun	Selvejer
1823-55	Lars Jensen Bruun	Selvejer
1855-89	Jens Larsen Bruun	Selvejer
1889-1925	Lars Chr. Jensen Brun	Selvejer
1925-47	Anthon Christensen	Selvejer
1992	Karoline Kristensen	Selvejer
1996-	Henrik og Laila Mølholm	Selvejer

Heden

Området øst for V. Svenstrup mellem de to store dale, Hødal og Lildal, kaldtes i gammel tid blot for Heden. Her lå tilbage i slutningen af 1600-tallet to små ensomt liggende husmandssteder.

Matr. nr. 21

Hjordtalvej 231

Den ene, den senere matr. nr. 21, er tidligst nævnt som hørende under Slettegaard med fæster Christen Agesen. Om ham kan man i Hjortdal kirkebog læse, at han døde i 1699 og han var født i 1632 i Hødal i Svenstrup. Han kom siden i ægteskab med Margrethe Sørensdatter og han døde som enkemand uden børn. I 1724 nævnes en Peder Christensen på stedet. I 1735 blev Laurs Christensen gift med Maren Ottedatter og de bosatte sig på stedet. I 1758 døde Laurs Christensen, men Maren Ottedatter boede her som enke, indtil hun i 1763 giftede sig med en enkemand degnen Niels Nielsen Speger og flyttede over til ham.

Ny fæster blev Simon Christensen Fasmeli, men han døde allerede året efter, hvorefter Slettegaard, som stadig ejede gården, fæstede på ny til Jens Christensen Mouritsen. Han boede her endnu i 1787 og nævnes i folketællingen som husmand og skrædder. I 1794 kom der igen en ny fæster, Laurs Christensen, inden stedet blev købt til selveje af Svend Gregersen i 1801. I nyere tid er det smukt beliggende sted blevet indrettet som et sommerhus.

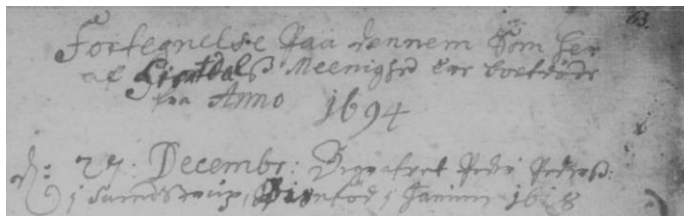
Matr. nr. 21 o. 1960.

Periode	Bruger	Ejer
-1699	Christen Agesen	Slette
1724	Peder Christensen	Tanderupgaard
1735-58	Laurs Christensen	Slette
1758-63	Maren Ottedatter	Slette
1763-64	Simon Christensen Fasmeli	Slette
1764-94	Jens Christensen Mouritsen	Slette
1794-	Laurs Christensen	Slette
1801-1807	Svend Gregersen	Selvejer
1807-37	Anders Laursen	Selvejer
1837-73	Niels Nielsen	Selvejer
1873-1901	Niels Christian Andersen	Selvejer
1901-42	Bendt Andersen	Selvejer
1942-48	Anders Peter Andersen	Selvejer
1948-	Johan Frederik Bertelsen	Selvejer
1963	Maren og Oluf Videbæk	Selvejer

Matr. nr. 22

Hjordtalvej 233

Stedet er første gang nævnt i 1688-matriklen som et husmandssted ejet af landsdommer Anders von Engberg og med fæster Peder Pedersen. Han må være identisk med den først indførte i Hjortdals ældste kirkebog. Heraf fremgår det nemlig, at den 27. december 1694 blev Peder Pedersen i Svenstrup begravet og han var barnefødt i Janum i 1618:

Udsnit af Hjortdal kirkebog fra 1694.

Herefter kan den næste beboer først findes o. 1724, da Søren Nielsen, som var af Fasmeli-slægten, som sammen med sin hustru Kirsten Clemmensdatter flyttede herud. De havde tidligere boet i Grøn-højgaard, men havde overladt denne til Søren Niensens bror, da han måtte flytte fra hjemmet Fasmeli.

Matr. nr. 22 o. 1910 med sønnerne Peter og Marius Høg.

Huset i 1916. Fra venstre Anine Høg, Peter, Marius og Mads Høg med Svend.

Søren Nielsen døde allerede i 1728 og der kom igen en ny fæster i gården, nemlig Jens Nielsen Høg, som var ud af Høg-slægten fra Telling i Lerup sogn. Han boede her til gengæld i mange år, idet han først døde her som 75-årig i 1772. I den forløbne periode siden 1688 er det uklart, hvem der ejede gården, men 1790 var den ejet af købmand og vicerådmand Christen Laursen Hübertz i Aalborg. Fæsteren hed da Lars Christensen og han nævnes allerede i kirkebogen fra 1780 som Lars Christensen på Heden. I 1817 blev den købt til selveje af Niels Chr. Andersen af Peter Jacob Hübertz, søn af Christian Hübertz. I 1903 kom der igen en Høg i ejendommen, idet den nu blev købt af tømrer og husmand Mads Høg, som var født 1878 i Hingelbjerg i Kollerup og det var netop hans oldefars bror Jens Nielsen Høg, som havde boet her 1729-72. Mads Høg boede her til sin død 1955, hvorefter hans søn Niels Peter Kristensen Høg overtog ejendommen og boede her indtil 1997, da han og hustruen flyttede på plejehjem og kort tid herefter blev ejendommen solgt.

Matr. nr. 22 i 1937.

O. 1955. Nederst th Jenny Høg og børnene Annie og Nanny.

Periode	Bruger	Ejer
1688-94	Peder Pedersen	Landsdommer Engberg
1724-28	Søren Nielsen	
1729-72	Jens Nielsen Høg	
1780-	Lars Christensen på Heden	
1790	Lars Christensen	Rådmand Hybertz
1801	Lars Christensen	
-1817		P. J. Hübertz
1817-61	Niels Christian Andersen	Selvejer
1861-94	Christen Christensen	Selvejer
1894-1901	Niels Christian Andersen Christensen	Selvejer
1901-03	Christen Mikkelsen Pedersen	Selvejer
1903-55	Mads Kristensen Høgh	Selvejer
1955-97	Niels Peter Kristensen Høg	Selvejer
1997-	Jørgen Elsøe Jensen	Selvejer

Matr. nr. 23

Grønhøjvej 36

Denne lille gård i den nordligste del af V. Svenstrup kan føres tilbage til 1664, hvor den var ejet af hofapoteker Samuel Meyer i København og fæsteren hed på dette tidspunkt Peder Harborrig. I 1688 havde Samuel Meyers svigersøn, landsdommer Anders von Engberg overtaget den og fæsteren hed nu Christen Nielsen. I begyndelsen af 1700-tallet var gården ejet af Sidsel Mikkelsdatter, enke efter herredsfoged Christen Lassen i Aggersborg. Fæsteren var Claus Tygesen, der sikkert har boet her fra sit giftermål i 1697 med Maren Pedersdatter. Claus Tygesen var født 1653 som søn af sognepresten i Hjortdal Tyge Clausen og hustru Maren Jørgensdatter. Han boede i gården indtil 1724, hvorefter han og hustruen flyttede til Hingelbjerg i Kollerup. Han døde 1729 her og Kollerup kirkebog fortæller følgende herom:

Claus Tygesen, salig hr. Tyge Clausens søn af Hjortdal. Ankommen her til sognet aar 1724 og antagen tilligemed sin hustru af deres svoger Christen Wadmand i Hingelbjerg, som beskikkede dem husværelse hid for sig selv. Døde d. 14. maj og blev jordet Dom. Regat. Anno ætatis 76.

Senere i århundredet var gården beboet af Niels Mogensen Glædes enke, som det kan med rimelighed antages, at den næste fæster i gården efter Claus Tygesen har været den Christen Mogensen Glæde, som sammen med hustruen Maren Knudsdatter fra 1725 og frem fik en række børn døbt og indført i Hjortdal kirkebog. De har boet i gården indtil midt i 1750'erne, da Maren Knudsdatter døde. Herefter blev den overtaget af sønnen Niels Christensen Mogensen (Glæde), som i 1753 blev gift med Maren Jensdatter Høg af Heden i V. Svenstrup. Niels Mogensen døde allerede i 1760, men hustruen drev gården videre - sikkert med hjælp af svigerfaderen, der stadig levede i 1767. Hun sad enke i gården i 44 år, hvorefter hun som 74-årig i 1805 giftede sig med Peder Nielsen Svenningsen, der kun var 28 år! Året forinden havde hun købt gården til selveje af købmand Christian Larsen Hybertz i Aalborg. Maren Høg døde først som 86-årig i 1817, men Peder Svenningsen giftede sig ikke igen, men ejede gården indtil 1824, da han solgte den til Rasmus Nielsen af Lerup sogn. Samtidig fik han ophold i gården og boede på aftægt her indtil sin død i 1840.

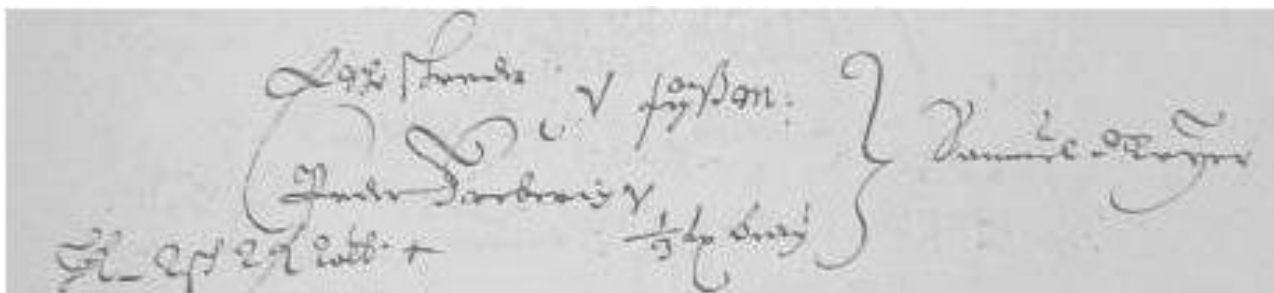

Matr. nr. 23 o. 1950.

Matr. nr. 23 o. 1951.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Peder Harborg	Samuel Meyer
1688	Christen Nielsen	Anders von Engbjerg
1697-1724	Claus Thygesen	Sidsel Mikkelsdatter
1724-	Christen Mogensen Glæde	
1753-60	Niels Christensen Mogensen	
1760-	Maren Jensdatter Høg	
1790-1804	Niels Mogensens enke Maren J.	Christian Larsen Hybertz
1804-05	Maren Jensdatter Høg	Selvejer
1805-24	Peder Nielsen Svenningsen	Selvejer
1824-55	Rasmus Nielsen	Selvejer
1855-	Thøger Pedersen	Selvejer
1860	Marianne Pedersdatter	Selvejer
-1863	Marianne Pedersdatter	Selvejer
1863-74	Jens Larsen	Selvejer
1874-76	Jensine T. Jensen	Selvejer
1876-1903	Morten Pedersen	Selvejer
1903-11	Lars Koldkjær Fjordbak	Selvejer
1911	Kirsten Marie Fjordbak	Selvejer
1911	Lars Peder Nielsen	Selvejer
1911-18	Christen Madsen Nielsen	Selvejer
1918-45	Simon Chr. Christensen Brovst	Selvejer
1945-46	Vilhelm Nielsen Votborg	Selvejer
1946-	Olaf Kristensen Kanstrup	Selvejer

Uddrag af matriklen fra 1664, hvor den senere matr. nr. 23 ses nederst.

Bette Sørensen hus

Matr. nr. 26

Hjordtalvej 209

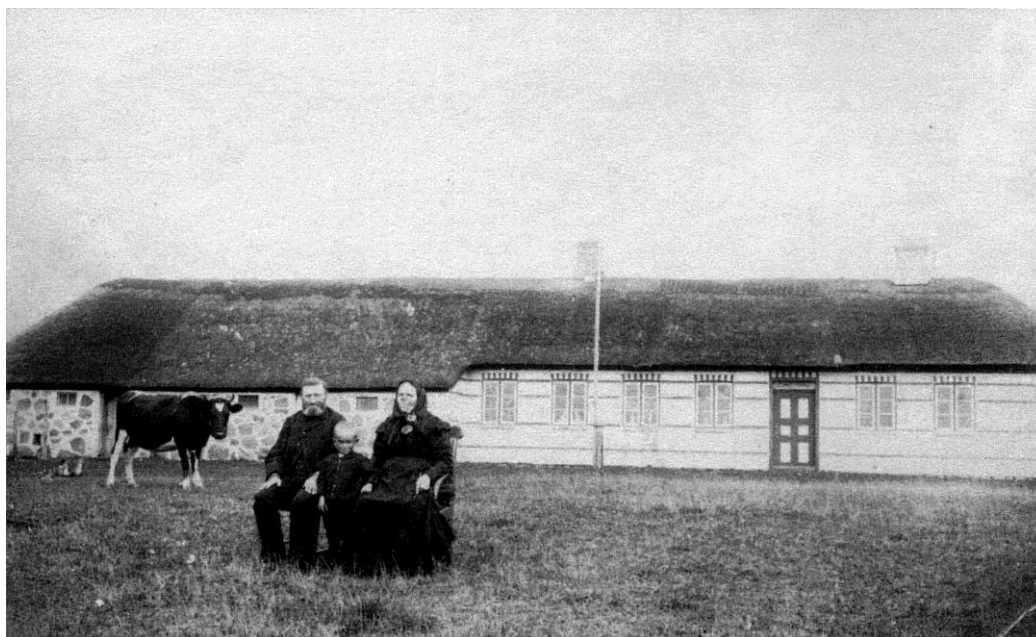
Nordøstligst i V. Svenstrup ligger det lille husmandssted med matr. nr. 26 næsten helt ud til den gamle kystskrænt Lien med flot udsigt mod øst. Det ligger på sin oprindelige plads og dets historie kan føres helt tilbage til midt i 1600-tallet, hvor det som så mange andre gårde og huse i Hjortdal sogn først hørte under Sejlstrupgaards len og herfra blev udlagt til hofapoteker Samuel Meyer i København, for siden, i slutningen af 1600-tallet, at være ejet af dennes svigersøn landsdommer Anders von Engberg. Fæsteren var i hele denne periode Eske Christensen Skrædder, som på mødrene side stammede fra den gamle lavalsslægt Bonde af Thy fra Borup i Kollerup. Han døde i høj alder i 1698 og præsten skrev følgende om ham i den gamle Hjortdal kirkebog:

Eske Christensen Skreder, barnefødt i Sønder Hjortels 1614. Var hiemme hos forældrene 15 aar. Brugte sit haandverck paa en 7 aars tid. Lefvede i ægteskab med sin hustru Johanne Pedersdatter i 55 aar, sad enchemand i 5½ aar.

Herefter blev Mikkel Sørensen Høg fra Telling fæster på stedet. Han blev i 1703 i Hjortdal gift med Anne Laursdatter. De levede her de næste 50 år: Anne Laursdatter døde i 1754 og Mikkel Høg året efter. Stedet blev vistnok herefter over taget af datteren Maren Mikkelsdatter og hendes mand Peder Jensen Roed.

De næste år er det lidt usikkert, hvem der boede her, men o. 1790 var stedet i selveje og ejet af Niels Jensen, som da solgte til Laurs Laursen Tranum. Få år efter flyttede ægteparret Peder Laursen og Anne Mortensdatter hertil. De var blevet gift 1774 i Tranum, hvor hun nævnes at være af Lunde i Lerup sogn. Peder Laursen døde i 1804, og Anne Mortensdatter sad enke de næste tre år, hvorefter hun solgte til svigersønnen Niels Laursen Nielsen, som samme år giftede sig med datteren Maren. Niels Laursen Nielsen døde i 1852 og sønnen Lars Christian Nielsen overtog husmandsstedet. Han døde kun 4 år senere og herefter kom en anden slægt til.

Omkring år 1900 boede tømrer og husmand Peder Pedersen og hustru Kirsten Katrine Jensdatter her sammen med deres plejesøn Søren Chr. Sørensen. Denne plejesøn, kaldet "Bette Søren", overtog huset i 1915 og boede her helt indtil 1966, da han solgte det til Erik Levin Nielsen og Hanne Toft fra Viborg, som restaurerede huset og i mange år brugte det som sommerhus.

Peder Pedersen og Kirsten Katrine Jensdatter med plejesønnen Søren Chr. Sørensen o. 1900

Bette Sørensen hus i 1966

Periode	Bruger	Ejer
o. 1650-81	Eske Christensen Skrædder	Samuel Meyer
1688-98	Eske Christensen Skrædder	Anders von Engberg
o. 1703-50	Michel Sørensen Høg	Sidsel Michelsdatter
o. 1750-	Peder Jensen Roed	
1790	Niels Jensen	Selvejer
1790-	Laur Laursen Tranum	Selvejer
-1804	Peder Laursen	Selvejer
1804-07	Anne Mortensdatter	Selvejer
1807-52	Niels Laursen Nielsen	Selvejer
1852-56	Lars Christen Nielsen	Selvejer
1856-62	Rasmus Nielsen	Selvejer
1862-70	Lars Mortensen	Selvejer
1870-1915	Peder Pedersen	Selvejer
1915-66	Søren Chr. Sørensen	Selvejer
1966-2005	Erik Levin Nielsen og Hanne Toft	Selvejere

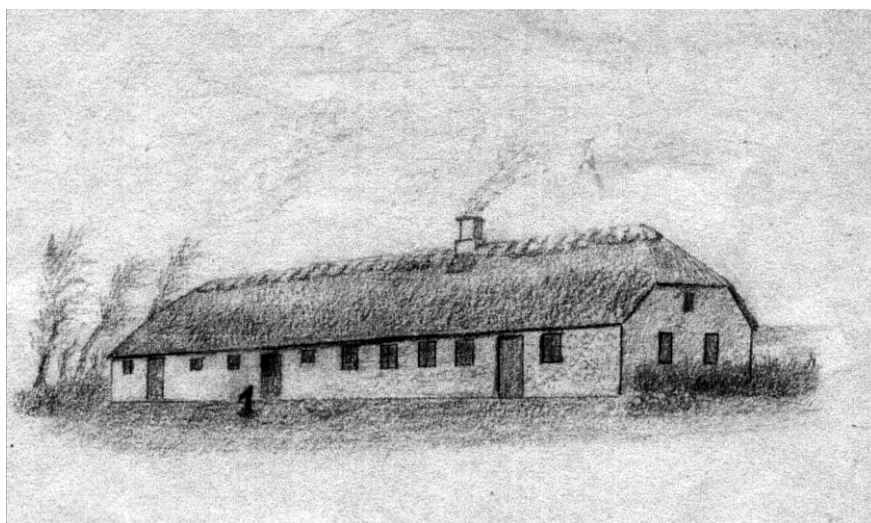
Erik Levin og Hanne Tofts sommerhus i 1982

Matr. nr. 27

Hjordtalvej 205

Husmandsstedet med matr. nr. 27 i V. Svenstrup kan føres tilbage til matriklen fra 1664, hvor den var beboet af en mand ved navn Niels Morsing og ejet af Henrik Rantzau til Aagaard. Sidstnævnte døde i 1676 og herefter overgik stedet til hans slægtning Frantz Rantzau til Bratskov, som stedet så hørte under de næste 130 år.

En ny fæster Jørgen Jørgensen kom til o. 1680, men efter hans død i 1706 hed fæsteren Oluf Christensen. Da han døde i 1725, blev det svigersønnen Peder Andersen, som tog over. Peder Andersen døde i 1761 og enken Maren Christensdatter, der var af Fasmeli og hans hustru nr. to, giftede sig herefter med Søren Berntsen.

Tegning af matr. nr. 27 fra o. 1900

Søren Berntsen døde i 1782 og nåede at være gift tre gange. Enken Margrethe Nielsdatter giftede sig i 1782 med Lars Madsen, som efter dennes død i 1801 tre år senere solgte det til hendes steddatter Maren Sørensdatter og hendes mand Niels Nielsen Fasmeli. Efter dennes død i 1831 blev det senere datteren og svigersønnen, som tog over, men i 1863 gik den endelig ud af slægtens eje.

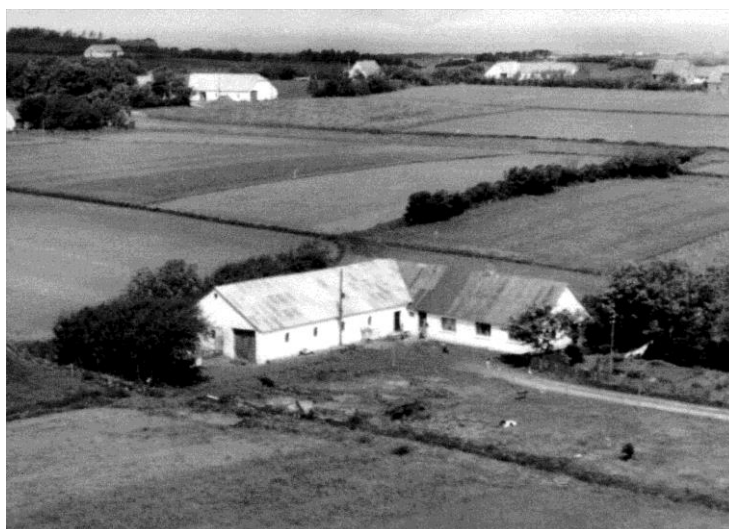

Matr. nr. 27 i 1914.

Matr. nr. 27 o. 1950.

Periode	Bruger	Ejer
1664	Niels Morsing	Henrik Rantzau
o. 1680-1706	Jørgen Jørgensen	Bratskov
1706-25	Oluf Christensen	Bratskov
1725-61	Peder Andersen	Bratskov
1761-82	Søren Berntsen	Bratskov
1782-1801	Lars Madsen	Bratskov
1801-1804	Margrethe Nielsdatter	Bratskov
1804-31	Niels Nielsen Fasmeli	Selvejer
1831-38	Maren Sørensdatter	Selvejer
1838-63	Søren Andersen	Selvejer
1863-70	Bertel Christian Mortensen	Selvejer
1870-83	Maren Katrine Nielsdatter	Selvejer
1883-98	Niels Bertelsen	Selvejer
1898-1910	Maren Kirstine Nielsen	Selvejer
1910	Søren Chr. Andersen	Selvejer
1910-20	Magnus Cortsen	Selvejer
1920-	Bertel Chr. Bertelsen	Selvejer
1960	Hans Lassen Hansen	Selvejer

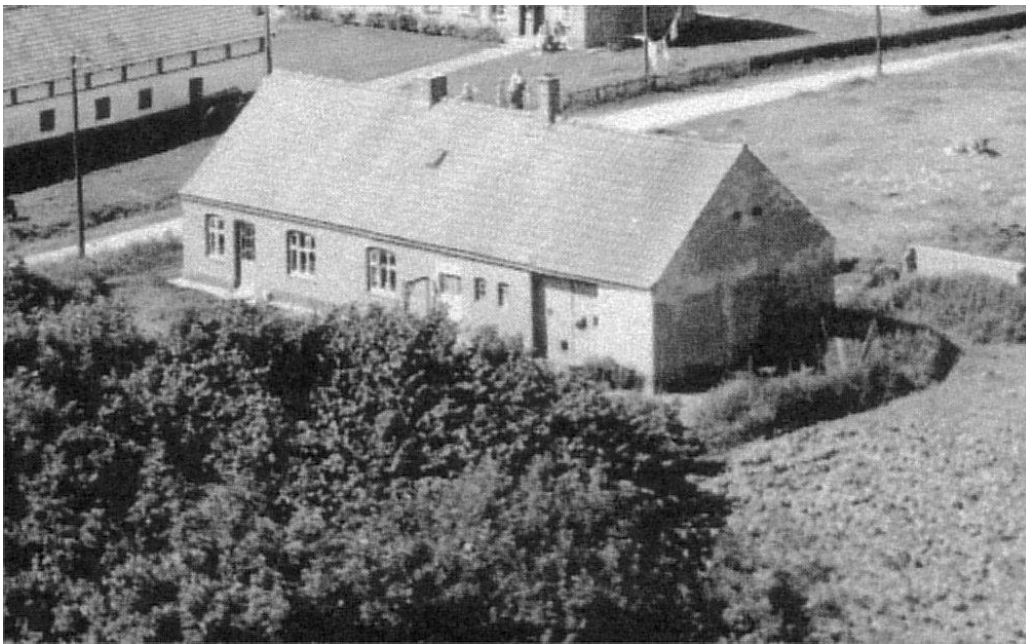

Matr. nr. 27 i 1960.

Matr. nr. 28

Grønhøjvej 12

Dette husmandssted, som er beliggende midt i V. Svenstrup by, er dannet i sidste halvdel af 1700-tallet, ved at en parcel på 4 skæpper hartkorn blev frasolgt matr. nr. 3 i V. Svenstrup – den senere Hammerdalsgaard. Denne parcel stammede vist fra den øde gård, der sidst var beboet af Clemmen Thomsen, men som Simon Laursen i 1772 købte af Christen Brix til Slettegaard. Stedets første ejer, Ole Pedersen, var født i 1730 i V. Svenstrup som søn af Peder Andersen og Inger Olesdatter i matr. nr. 27. Hans datter af andet ægteskab, Anne Olesdatter blev i 1806 gift med Lars Christensen Møller fra Brovst og samme år overtog de stedet. De solgte dog allerede stedet igen i 1810 og herefter var resten århundredet præget af skiftende ejere.

Grønhøjvej 12

Periode	Bruger	Ejer
o.1775-1805	Ole Pedersen	Selvejer
1806-10	Lars Christensen Møller	Selvejer
1810-27	Jens Pedersen	Selvejer
1827-	Birthe Christensdatter (J.P.'s enke)	Selvejer
o. 1830-53	Anders Anders Trinderup	Selvejer
1853-58	Kirsten Nielsdatter	Selvejer
1858-94	Jørgen Chr. Gertsen	Selvejer
1894-1901	Thomas Christian Thomsen	Selvejer
1901-14	Chr. Hansen Thomsen	Selvejer
1914-47	Chr. B. Christensen Brovst	Selvejer
1947	Marianne Brovst	Selvejer
1947-50	Else Kathrine Brovst	Selvejer
1950-	Peder Andersen	Selvejer

Matr. nr. 29

Grønhøjvej 8

Dette husmandssted midt i V. Svenstrup kan føres tilbage til matriklen fra 1664, hvor den var ejet af Henrik Rantzau til Aagaard og gårdens fæster hed dengang Christen Pedersen. Henrik Rantzau døde i 1674 og hans brorsøn Frantz Rantzau til Estvadgaard og Bratskov arvede derfor gården. Helle Urne, der var enke efter Frantz Rantzau ejede gården i 1688.

Fæsteren i 1688 hed Christen Christensen Svenstrup og han var født o. 1663 og døde i 1730. Hans hustru var Dorthe Clemmensdatter fra den senere matr. nr. 20 øst for V. Svenstrup.

De blev i 1730 efterfulgt af sønnen Lass Christensen og han boede her til sin død i 1769. På dette tidspunkt var stedet kommet under Aggersborggaard og den efterfølgende fæster, Christen Christensen Svenstrup, stammede netop fra Aggersborg sogn, hvilket oplyses ved hans vielse 1759 i Bejstrup med enkekonen Maren Knudsdatter. Han var født i Aggersborg o. 1719 og hans far Christen Svenstrup var faktisk bror til ovennævnte Lass Christensen.

Matr. nr. 29 i 1925.

Christen Svenstrup døde i 1798 og blev efterfulgt af Christen Mogensen og hustru Maren Thomasdatter. Han nævnes i 1801 som husmand med jord og skomager. I 1810 købte han stedet fri til selveje fra Aggersborggaard. Fra 1807 blev han tillige degn i Hjortdal, men i 1834-tællingen nævnes han som afskediget degn. Han var på dette tidspunkt enkemand og på aftægt hos datteren Maren Kirstine og svigersønnen Rasmus Rasmussen.

Hans søn Niels Peter Rasmussen fulgte efter i 1867, men han overlod allerede efter 4 år stedet til hans søster Marianne Rasmusdatter og hendes mand Niels Christian Jensen.

1960

Periode	Bruger	Ejer
1664	Christen Pedersen	Henrik Rantzau
1688-	Christen Christensen Svenstrup	Helle Uhrne
-1730	Christen Christensen Svenstrup	
1730-69	Lass Christensen	Aggersborggaard
o. 1770-98	Christen Christensen Svenstrup	Aggersborggaard
1798-10	Christen Mogensen	Aggersborggaard
1810-30	Christen Mogensen	Selvejer
o.1830-67	Rasmus Rasmussen	Selvejer
1867-71	Niels Peter Rasmussen	Selvejer
1871-97	Niels Christian Jensen	Selvejer
1897-1901	Christen Hansen Thomsen	Selvejer
1901-05	Christen Martinus Thomsen	Selvejer
1905-17	Niels Chr. Larsen	Selvejer
1917-29	Anna Foldager	Selvejer
1929	Niels Kjær Nielsen	Selvejer
1930-	Anna Foldager	Selvejer
		Selvejer
1960	Magnus Mogensen	Selvejer

Matr. nr. 34 og 4 (24 & 37)

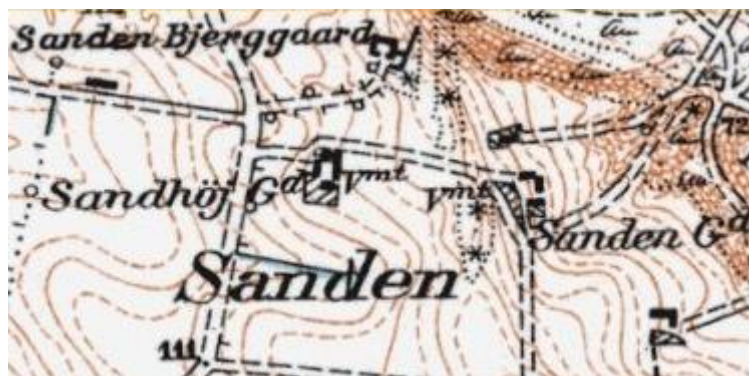
Grønhøjvej 26

Huset med matr. 34 på Grønhøjvej 26 i V. Svenstrup har en lidt kompliceret forhistorie, som involverer flere andre huse og gårde. Det ligger på den plads nordligst i V. Svenstrup, hvor en nedlagt gård, matr. nr. 4, havde sin plads og den er da også udskilt herfra. Gården med matr. nr. 4 kan følges tilbage til midt i 1600-tallet, og den nævnes i 1664-matriklen som en kongens gård. Den tidligst kendte fæster hed Christen Laursen og han døde o. 1664, hvorefter hans enke giftede sig med Erik Knudsen. I 1673 omtales en registrering af hans efterladte i Hanherredernes tingbog og det nævnes, at hans eftermand var Laurs Christensen. Ham genfinder vi i ”Consumption oc folcke skat offuer Hiortels Sogn” fra 1681, men her er gården ejet af Rysensteen i Vestjylland, som på dette tidspunkt havde overtaget en del af kongens gårde i Hjortdal. Omkring 1688 kom der en ny mand i gården, nemlig Christen Christensen Ellersbøl, der som navnet antyder, stammede fra Ellersbøl i Vust sogn. Han døde i 1708 og kirkebogen beretter følgende om ham:

Fød i Elledsbøld i Ust sogn 1649, faderen Christen Nielsen, moderen Else Christensdatter, forblevet hjemme hos sine forældre i 15 år; derefter tient i 15 aar og paa Norge seylet 1 aar, kommet i ægteskab med Benned Hansdatter og velsigned ved hende af Gud i 24 aars ægteskab med 2 børn, 1 søn og 1 datter; var enkemand i 5 aar og efterlod sig bemeldte tvende børn.

Han efterfulgtes i gården af sønnen Niels Christensen Ellersbøl, som boede her til sin død i 1743. I hans tid blev gården underlagt Slettegaard. Efter ham følger Peder Joensen, der var gift med Maren Jensdatter, som sandsynligvis var Niels Ellersbøls enke. Hun døde allerede i 1748 og Peder Joensen giftede sig på ny med Maren Christensdatter (Klit). Hun døde efter kun 1 års ægteskab og Peder Joensen giftede sig for 3. gang i 1749 med Maren Christensdatter af Janum. Med hende fik han en række børn og da han døde i 1771, drev enken gården videre med hjælp af børnene. Den ældste søn Joen Pedersen fik fæste på gården i 1782, men han druknede ved fiskeri ved Blokhus i 1788. Da han var ugift overtog Maren Christensdatter igen fæstet på gården, indtil hun i 1798 overlod det til en yngre søn Jens Pedersen.

I begyndelsen af 1800-tallet solgte Slettegaard gården og i 1813 var den ejet af Bertel Møller i Tranum Strandgaard. Samme år solgte han den til to mænd i Hjortdal, Svenning Nielsen og Christen Hansen. Gården blev herefter udstykket, men Jens Pedersen forblev til sin død i 1827 fæster af den parcel, hvor den oprindelige gård lå. Denne blev så til matr. nr. 34 i 1844. Halvdelen af den oprindelige gårds jord blev lagt under ovennævnte Christen Hansens husmandssted på Sanden – et sted under Slettegaard, som han havde giftet sig til i 1790 og som senere fik matr. nr. 37. Hans svigersøn Knud Olesen overtog det i 1831 og med jordtilkøbet blev det nu regnet for en gård, Sandengaard kaldet. Den eksisterede helt op til anden verdenskrig og lå omtrent hvor nu kunstcenteret Lien nu ligger.

Sandengaard o. 1920.

Matr. nr. 34 blev efter Christen Hansens død i 1831 overtaget af svigersønnen, ovennævnte Knud Olesen. Han indsatte sin svoger Thomas Christensen på stedet som fæster og som sådan boede han her til sin død i 1871. Herefter blev stedet købt til selveje af sønnen Niels Christian Thomsen, der igen solgte til sin bror Christen Hansen Thomsen i 1879 og i 1885 gik det videre til en tredje bror Gregers Thomsen. Han solgte dog straks videre til nabosønnen Peder Chr. Bertelsen fra husmandsstedet matr. nr. 24.

Matrikelkort fra 1868 med matr. nr. 34 og 24.

Sidstnævnte sted købte Peder Bertelsen af sin far i 1907 og lagde det under matr. nr. 34, hvormed matr. nr. 24 blev nedlagt. Dette sted lå lige øst for matr. nr. 34 og kan følges helt tilbage til 1688. Gennem hele 1700-tallet hørte det under Slettegaard, men blev i 1819 købt af Niels Mortensen Bjerregaard, som et par år senere overlod det til sin søn Morten Nielsen. Han ejede stedet til sin død i 1840 og dernæst stod han enke som ejer til hun døde i 1869. Herefter blev det solgt til Bertel Pedersen, far til ovennævnte Peder Bertelsen.

Matr. nr. 34, Grønhøjvej 26 i 1932

Matr. nr. 4

Periode	Bruger	Ejer
1659-64	Christen Laursen	
1664	Erich Knudsen	Kongen
-1673	Erich Knudsen	
1673-88	Laurids Christensen	
1688-1708	Christen Christensen Ellersbøl	Rysensteen
1715	Niels Christensen Ellersbøl	Niels Jensens arv. Tanderupgaard
1724-43	Niels Ellersbøl	Tanderupgaard
1744-71	Peder Joensen	Slettegaard
1771-82	Maren Christensdatter	Slettegaard
1782-88	Joen Pedersen	Slettegaard
1788-98	Maren Christensdatter	Slettegaard
1798-	Jens Pedersen	Slettegaard
-1813	Jens Pedersen	Bertel Møller
1813-27	Jens Pedersen	Svenning Nielsen & Christen Hansen

Matr. nr. 34

Periode	Bruger	Ejer
o. 1832-1861	Thomas Christensen	Knud Olesen
1861-66	Thomas Christensen	Mette Marie Christensdatter
1866-71	Thomas Christensen	Ole Christian Knudsen
1871-79	Niels Christian Thomsen	Selvejer
1879-85	Christen Hansen Thomsen	Selvejer
1885	Gregers Thomsen	Selvejer
1885-1912	Peder Chr. Bertelsen	Selvejer
1912-31	Karen Kirstine Bertelsen	Selvejer
1931-	Anton Bertelsen	Selvejer

Matr. nr. 37

Periode	Bruger	Ejer
o.1735-64	Niels Pedersen	Slettegaard
1764-88	Jens Nielsen	do
1788-90	Mette Svenningsdatter	do
1790-91	Christen Hansen	do
1791-1831	Christen Hansen	Selvejer
1831-61	Knud Olesen	Selvejer
1861-66	Mette Marie Christensdatter	Selvejer
1866-77	Ole Christian Knudsen	Selvejer
1877-84	Ane Marie Jensdatter	Selvejer
1884-86	Knudsine Marie Knudsen	Selvejer
1886-99	Jens Kristian Bloksgaard	Selvejer
1899-1916	Christen Peter Nielsen	Selvejer
1916-40	Jens Christian Nielsen	Selvejer

Matr. nr. 24

Periode	Bruger	Ejer
1688	Svend Lassen	Jens Nielsen Skierwold
1710	Niels Christensen Sanden	
1769-80	Anders Andersen Høedal	Slettegaard
1781-86	Ole Nielsen	do
1786-1818	Peder Christensen Moustsen	do
1818-19	Kirsten Christensdatter	Niels Mortensen Bjerregaard
1819-21		Niels Mortensen Bjerregaard
1821-40	Morten Nielsen	Selvejer
1840-69	Kirsten Pedersdatter	Selvejer
1869-1907	Bertel Pedersen	Selvejer

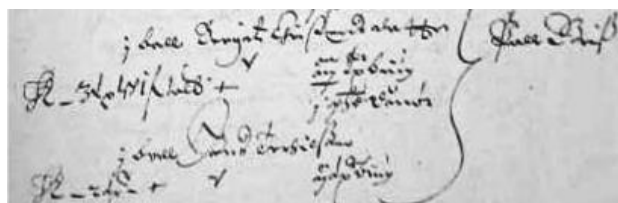
Svenstrup Nørgaard

Nordligst i Vester Svenstrup lå i gammel tid en lille herregård kaldet Svenstrup Nørgård. Den er nævnt i et gammelt dokument fra 1480, men var da blot en almindelig bondegård ejet af Børglumkloster. I begyndelsen af 1500-tallet blev den overtaget af lavadelsslægten Kragh (Kid). I 1519 var gården beboet af Christen Krag (Kid) og senere blev den overtaget af hans søn Mikkel Kragh (Kid), som døde midt i århundredet. I præsteindberetningen fra 1568 skriver sognepræsten Laurids Lauridsen følgende (her i lettere moderniseret sprogbrug): *Mickel Kids arvinger har en liden herregård her, som er deres hovedgård med to liden gårde og tre huse.* I første halvdel af 1600-tallet var Nørgaard ejet og beboet af Mikkel Kraghs sønnesøn Vogn Kragh, som ejede den sammen med broderen Poul Kragh. Sidstnævnte solgte sin part i gården i 1632 til Christoffer Kaas og omtrent samtidig flyttede Vogn Kragh til Slettegaard, da han giftede sig med Anne Griis, som stammede herfra. Vogn Kragh ejede dog fortsat Nørgaard, der i denne periode var beboet af en fæster Niels Pedersen. Vogn Kragh flyttede senere til Nesgaard i Ø. Svenstrup og Nørgaard blev herefter fæstegård under Slettegaard. I 1664-matriklen ejedes gården således af Palle Griis og fæsteren var Jens Terkildsen, gift med Niels Pedersens enke. Han boede her endnu i 1688, hvor gården var ejet af Bodil Maaneskjold, enken efter Palle Griis. Jens Terkildsen døde i 1696 og havde da overdraget fæstet på gården til Thomas Mathesen, der vist var hans svigersøn. Efter Thomas Mathesens død i 1722 giftede hans enke sig med Niels Bodelsen. På dette tidspunkt var gården ejet af Oluf Jensen i Søndergaard. Hans enke Else Laursdatter solgte i 1727 Nørgaard til sin svigersøn Niels Christensen Hjortdal. Han drev tillige skudehandel på Norge og var ret velhavende. Han boede i Nørgaard til sin død i 1748. Gården blev i først omgang solgt til Poul Møller til Tranum Strandgaard og senere samme år til Jesper Nielsen i Hødal og de følgende år synes gården at være blevet nedlagt og jorden lagt under Hødal.

Børglum kloster ejede gården 1480. Et gammelt postkort.

Periode	Bruger	Ejer
1480	Jens Madsen	Børglumkloster
1519	Christen Krag	Selvejer
1538-45	Mikkel Krag	Selvejer
1568		Mikkel Krags arvinger
1623-31	Vogn Krag	Selvejer
1636-64	Niels Pedersen	Vogn Krag
1664	Jens Terkildsen	Palle Griis
1672	Jens Terkildsen	
1688	Jens Terkildsen	Bodil Maaneskjold
o. 1693-1722	Thomas Mathesen	
1722-	Niels Bodelsen	
-1727	Niels Bodelsen	Else Laursdatter sal. Oluf Jensens
1727-48	Niels Christensen Hjortdal	Selvejer
1748		Poul Møller
1748-76		Jesper Nielsen

Uddrag af matriklen fra 1664, hvor Svenstrup Nørgaard ses nederst.

Noter og henvisninger

til Gårde og huse i Hjortdal

Gårdhistorierne er lavet efter den af Svend Åkjær angivne metode i artiklen ”Dansk landsbyhistorie 1600-1844” (Fortid og Nutid IV, 1923). De vigtigste utrykte kilder har været følgende: (RA = Rigsarkivet i København og LA = Landsarkivet i Viborg)

1616-17 Jordebøger for kronens gårde (RA)
1630-85 Hanherreds tingbøger (LA)
1688-1732 Ø. og V. Hanherredernes justitsprotokol (LA)
1664, 1683-88 og 1844 Matrikler (LA)
1672 og 1681 Skattemandtal (RA)
1724 Lægdsrulle (RA)
1733- Skøde og panteprotokoller for Hanherred (LA)
1700-tallet De lokale godsers skifte og fæsteprotokoller (LA)
1600 og 1700-tallet Kronens Skøder
1695- Kirkebog for Hjortdal sogn
1787, 1801, 1834, 1840, 1845. 1850, 1860, 1880, 1890 og 1921 Folketællinger (LA)
1790 Hartkornsekstrakt (LA)
o. 1780-1950 Realregistre for Hjortdal sogn (LA)

Følgende trykte kilder er benyttet:

1480 Tingsvidne angående Børglum Klosters i V. Svenstrup (Fortegnelser over Danmarks breve fra Middelalderen)
o. 1500 og 1550 Jordebøger for Ågård (Eline Gøjes jordebog)
1568-1690 Præsteindberetninger for Vendelbo stift
Danske slotte og herregårde (1967)
Danske gaarde (I-III 1910-15)
Danske gårde i tekst og billeder (1991)
Danske Landmænd og deres indsats (o. 1950)
Richardt og Secker: Prospekter af danske herregaarde (ny udg. 1976)
Danmarks Adelsaarbøger

Det følgende indeholder henvisninger til kilder, som ikke direkte fremgår af ovenstående liste (anvendte forkortelser: Hanherreds tingbog = HHT, Ø. og V. Hanherredernes justitsprotokol = ØVH, Historisk Årbog for Thisted Amt og Historisk Årbog for Thy, Mors og V. Hanherred = HÅT og Viborg Landstings Skødebog = VLS):

Slettegaard

C. Klitgaard: Slettegaard i Vester Hanherred (i: "Historisk Aarbog for Thisted Amt", 1954, side 132-176)

Erik Henriques Bing: Meldola og Weber : Historien om en jødisk og en kristen slægt . Tågaliden, 1999.

Slette Mølle

HHT 27/6-1631, 19/7-1641 og 31/7-1671

Hjortdal Præstegaard

HHT 17/7-1648 og 27/4-1695. S.V.Wibergs Almindelig dansk præstehistorie.

Hjortdalgaard

HHT 3/2-1685.

26-29 Hedegaard

C. Klitgaard: Hjortdal Kirke 1580—1638. Historisk Årbog for Thisted amt 1956, side 34-48.

HHT 28/9-1695.

Trinderuphus.

Skøde- og panteprotokol Ø. og V. Hanherred 1733-78 s. 166a.

Bjerregaard.

Breve fra America. Breve fra Christian Bjerregaard 1905-1929. Redigeret og kommenteret af Hille Broby Madsen 2006

Hille Broby Madsen: Gamle dage i Svinkløv. August 2003 (utrykt manuskript).

Nørtorup.

H.C. Andersens brevveksling med Signe Læssøe og hendes kreds : en dokumentarisk fremstilling / udgivet med indledning og kommentarer af Kirsten Dreyer. Museum Tusulanums Forlag 2005.

Klitgaard, C: Vester Brønderslev sogns og Brønderslev købstads historie. 1942.

Gravsten over Peder Sørensen Thorup i Brønderslev gamle kirke: <http://www.aalborg.stift.dk/> .

Peder Sørensen Thorups afstamning:

1. Peder Sørensen Thorups gravsten, hvoraf det fremgår at han var født 26.oktober 1712 i ...
2. Peder Sørensen født 1712 i Gøttrup som søn af Søren Tjenlav og Anne Christensdatter.
3. 1737 er Peder Sørensen fadder til Laurids Sørensens søn Thomas i Gøttrup.

C. Klitgaard: Slettegaard i Vester Hanherred. Historisk Årbog for Thisted amt 1954, side 131-176.
Slægten Hasselbalch / ved Th. Hauch-Fausbøll. - 1930.

Erindringer af Chr. Kjeldgaard o. 1912-20 (På lokalhistorisk arkiv i Fjerritslev)

Hanherreds tingbog 2/5-1636, 30/5-1641, 16/6-1651, 30/9-1651, 14/11-1670

Side 48-49. Eske Olufsens gård.

C. Klitgaard: Hjortdal Kirke 1580—1638. Historisk Årbog for Thisted amt 1956, side 34-48

HHT 8/8-1636, 30/7-1655, 15/10-1655, 4/6-1660, 9/7-1660, 15/7-1661, 22/7-1661, 19/8-1661 og 20/3-1671.

Torup Søndergaard.

Gårdens sidste fæster Christen Gregersen blev i 1799 i Hjortdal gift med datteren i gården Maren Larsdatter og hun døde i 1833.

Fasmeli.

Severin Christensen Sortfeldt: Om Heksetroen og om Heksene i Thy og V. Hanherred. Historisk Årbog for Thisted amt 1917, side 63-93.

HHT 31/5-1630 og 12/6-1648.

Tingsvidne Thisted Købstads Tingbog 23. december 1699 og 17/2-1700 i Thisted Købstads Tingbog.

Matr. nr. 8

HHT 13/9-1647

Kronens Skøder

Grønhøjgaard.

HHT 18/10-1652 og 28/3-1681

Bisgaard

HHT 10/1-1631 og 5/2-1655

Volshøjgaard

HHT 25/11-1639.

Præstbjerg

HHT 19/7-1630, 10/1-1631, 28/2-1631, 7/2-1648, 28/4-1662, 14/4-1684 og 3/6-1693.

Matr. nr. 20.

HHT 11/7-1670.

Matr. nr. 34 og 4.

HHT 8/9-1673

”Kvinder i samtale ved Hjortdal kirke”. Maleri af Knud Larsen fra 1918.

Indholdsfortegnelse

side	4	Hjordtal sogn og by
	5	Slettegaard
	17	Sønder Slette
	19	Slette Mølle
	21	Hjordtal Præstegaard
	23	Matr. nr. 2
	25	Skovly
	27	Hjordtalgaard
	29	Hedegaard
	33	Lille Hedegaard
	34	Trinderuphus
	35	Bjerregaard
	39	Nørtorup og Fasmeli
	42	Nørtorup
	51	Eske Olufsens gård
	53	Torup Søndergaard
	55	Fasmeli
	58	V. Svenstrup by
	59	Hammerdalsgaard
	62	Matr. nr. 5 og 6
	64	Matr. nr. 7
	66	Matr. nr. 8
	69	Grønhøjgaard
	72	Matr. nr. 10
	74	Matr. nr. 11
	76	Bisgård
	79	Volshøjgaard
	81	Præstbjerg
	84	Hødal
	86	Sandhøjgaard
	89	Matr. nr. 20
	91	Heden
	94	Matr. nr. 23
	97	Bette Sørensen hus
	98	Matr. nr. 27
	100	Matr. nr. 28
	101	Matr. nr. 29
	103	Matr. 34 og 4
	106	Svenstrup Nørgaard
	107	Noter & henvisninger